

A MAGYAR GAZDATISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
————— KIADVÁNYAI —————

1 9 4 2.

9. szám.

A MAGYAR GAZDATISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

**MEGEMLÉKEZÉSE
FENNÁLLÁSÁNAK 60-IK ÉVFORDULÓJÁRÓL ÉS**

ÉVI JELENTÉSE

1941. ÉVI MUNKÁSSÁGÁRÓL

SZERKESZTETTE:
FABER GYÖRGY
EGYESÜLETI IGAZGATÓ

BUDAPEST, 1942.

BETHLEN GÁBOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RT. NYOMÁSA

Biztosítsuk állatainkat!

Az állattartó és állattenyésztő állattulajdonosoknak ma fokozottabb, mértékben érdekük, hogy az állatkárok ellen védekezzenek. A károk elleni védekezésnek egyedüli módja az állatbiztosítás, amelynek keretében az állattulajdonosok nemcsak akkor kapnak kártérítést, ha biztosított állatuk baleset vagy betegség következtében elhullik, hanem akkor is meg lesz térítve káruk, ha a biztosított állat baleset vagy betegség következtében kényszervágásra kerül.

Hazánkban már 43. éve működik a *Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság Mint Szövetkezet* (Budapest IV., Vigadó-tér 1. sz. Tel.: 181-667), amely szövetkezet honosította meg hazánkban az állatbiztosítást, mely ma már annyira fejlődött, hogy a legkülönbözőbb igényeket is kielégíti, a bevezetett különböző állatbiztosítási ágazatokkal.

Közismert a szövetkezet altruisztikus működése, a biztosítottak érdekeit mindenkor figyelembe vesszük.

Biztosítási díjainkat az egész vonalon nagymértékben leszállítottuk, hogy lehetővé tegyük az állattulajdonosoknak állataik biztosítását.

Ezidő szerint olcsóbbak vagyunk díjak tekintetében, mint bármelyik európai állam társaságai.

Biztosításra elfogadjuk a köztenyésztés céljait szolgáló mének, bikák, sertéskanok, kosok és kecskebakok biztosításait, vállaljuk a magántulajdonban lévő lovak, szarvasmarhák, szimultánózott sertéskanok és törzskocák biztosítását. Vállaljuk az állatok szállítási, kiállítási, vágóhídi, műtéti biztosításait, a legelőre hajtott lovak, szarvasmarhák biztosítását a legeltetési idény tartamára, a különböző járványok elleni kockázatot, hízósertések és hízószarvasmarhák kockázatát, szóval az állatbiztosításnak minden módozatát.

A biztosított állatok részére díjtalanul adjuk a lépfene és sercegőüszök elleni védőoltóanyagot.

Szövetkezetünk központja a községi állatbiztosító szövetkezeteknek, amelyek a községbeli kisgazdák állatbiztosításait számtalan előny mellett, állatorvosi gyógykezeléssel és gyógyszerek nyújtásával a legolcsóbban intézi.

Érdeklődésre forduló postával a legrészletesebb felvilágosítással és próbaajánlattal készséggel szolgálunk.

A MAGYAR GAZDATISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
KIADVÁNYAI

1942.

9. szám.

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2021

A MAGYAR GAZDATISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

MEGEMLÉKEZÉSE
FENNÁLLÁSÁNAK 60-IK ÉVFORDULÓJÁRÓL ÉS

ÉVI JELENTÉSE

1941. ÉVI MUNKÁSSÁGÁRÓL

SZERKESZTETTE:
FABER GYÖRGY
EGYESÜLETI IGAZGATÓ

Országos Erdészeti Egyesület Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár	
Leftári szám:	1465/2021
Csoport szám:	V
Raktári jelzet:	S III VI

BUDAPEST, 1942.

BETHLEN GÁBOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RT. NYOMÁSA

Felelős kiadó: Faber György.

Bethlen-nyomda rt. — Műszaki igazgató: Lombár László

Hatvan év.

Fabricsius Endre, a magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének örökös tb. elnöke az egyesület félévszázados jubileuma alkalmából 1931-ben „*A magyar gazdatiszt*” címen eredeti kutatások alapján megírt 136 oldalas könyvet adott ki, amelyben feldolgozta az egyesület 50 éves történetét is. Ennek a nagyértékű, hézagpótló munkának az alapján ismertetjük az alábbiakban röviden az elmúlt 60 évet.

A gazdatiszti foglalkozás, mint életpálya, a magyar történelemben a legrégebb időig vezethető vissza. Már a XII—XIII-ik században is találunk gazdatiszti megbízatással működő egyéneket, kik földesuraiknak elszámolni tartoztak, a kezükre bízott javak gondozásáról.

De a valóságos gazdatiszti pálya csak később alakult ki, nevezetesen 1848 után, a jobbágyság felszabadulásával. A birtokosok igyekeztek az akkori kor követelményeihez alkalmazkodni, belterjesebb gazdálkodásra tértek át, hogy ezzel is fokozzák a föld jövedelmét. Ezen szempontok mellett a gazdatisztek iránti igény is fokozódott, előtérbe lépett a magasabb elméleti tanulmányok megkövetelése.

E célok elérése érdekében alakultak újabb és újabb gazdasági tanintézetek, akadémiák és alsóbbfokú mezőgazdasági szakiskolák.

A gazdatisztek anyagi helyzete azonban teljesen rendezetlen volt. Ha a gazdatiszt akár önhibáján kívül is kenyértelenné vált, vagy kiöregedett, nem volt senki, aki gondoskodjék, akár újabb elhelyezkedéséről, akár további megélhetéséről. Volt ugyan néhány lelkes ember, akiket aggasztott a szomorú gazdatiszti sors, a bizonytalan jövő, s helyzetükön, tehetségükhöz mérten javítani iparkodtak, de — valljuk meg őszintén — a gazdatisztek részvétlensége, saját sorsukba való belenyugvása és nemtörődomsége miatt az ilyen kísérletek sohasem vezettek eredményre.

Vajjon mi lehet az oka annak, hogy a gazdatisztek oly kevésbé törődtek saját sorsukkal, helyzetük javításával? Nehéz erre felelni. Talán leginkább azt hozhatjuk fel, hogy a gazdatisztek vajmi kevés társadalmi életet élhetnek. Távol a várostól, kultúrától, sokszor messze falutól, vasúttól, tanyákon, pusztákon élnek, kora reggeltől késő estig el vannak foglalva, s ha van is néha szabadidejük, egy-egy vasárnap délután, akkor azt a rövid időt talán inkább pihenésre fordítják, családjuknak szentelik, vagy legjobb esetben a közeli szomszédokat keresik fel.

Pedig, hogy a gazdatiszti követelések törvényileg még a mai napig sem rendeződtek, ennek nagyrészből a gazdatisztek multháni szervezetlensége és nemtörődömsége az oka.

Ha visszapillantunk egyesületünk keletkezésének idejére, csodálkozva kell megállapítanunk, hogy egyesületünket egy idegen országból ideszakadt nem is magyar származású, beregmezei gazdatiszt: *Krocsák G. Emil* alapította meg, néhány lelkes férfi segítségével, akik azonban nem is voltak gazdatisztek.

Krocsák G. Emil 1879 év végén széleskörű propagandát indított az akkori napilapokban, egy létesítendő gazdatiszti egyesülés érdekében, amelynek eredményeként 1880 február 10-én, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában, Budapesten összehívott a Magyar Gazdák és Erdőtisztek Segély és Nyugdíjegyesületének alakuló közgyűlése. A gyűlést megelőzően *Krocsák* hihetetlen propagandát fejtett ki az egyesülés érdekében, nem is annyira a gazdatisztek, mint inkább a földbirtokosok, magas társadalmi állású férfiak között, akiket sikerült meggyőznie a gazdatiszti egyesülés szükségességéről s akik azután szívvel-lélekkel, nevükkel örök időkre bekapcsolódtak a gazdatiszti élet történetébe.

Megállapíthatjuk, hogy egyesületünket nem is a gazdatisztek hozták létre, hanem néhány földbirtokos és nagyobb érdemeket szerzett politikus.

Első helyen említhetjük meg gróf *Lónyay Menyhért*, volt miniszterelnököt, aki fiával, *Bélával* nemcsak szívvel és lélekkel, hanem tettel is támogatták azt a mozgalmat, amelyet *Krocsák* megindított. *Krocsák* maga is felemlítette később a Gazdatisztek Lapjának egyik 1899. évi számában, hogy a gazdatisztek érdekeinek előmozdításához olyan emberek járultak hozzá, akik között, őt magát kivéve, *egy sem volt gazdatiszt*, hanem egy miniszter, egy gróf, egy akadémiai tag, két műegyetemi tanár, később ide csatlakoztak az országgyűlési képviselők, gazdasági szaklapok szerkesztői és egy ügyvéd. Ezek az emberek fáradoztak azon, hogy az egyesület létrejöhön.

1880. febr. 10-én az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában ült össze az alakuló közgyűlés, amelyen *Galgóczy Károly* Tud. Egyetemi tag, a szervező bizottság részéről vázolta az előkészítés munkáját s javaslatára az alakuló gyűlés elnökévé gróf *Lónyay Menyhért*, volt miniszterelnök, jegyzővé *Urszinyi Pál* ügyvéd választott meg. Az elnök ismertette az alapszabály tervezetét, melyet az alakuló közgyűlés el is fogadott.

Az első alapszabály 30 §-ból állott. Az egyesület címe: A „*Magyar Korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete*”-ben állapítottatott meg. Az alapszabály úgy intézkedett, hogy ezen egyesület kebelében külön alappal bíró segélyegyesület és ezen belül nyugdíjintézet létesíttessék. Célul tűzték ki a magyar gazdatisztek és erdőtisztek érdekeinek képviseletét, erkölcsi és anyagi

helyzetének előmozdítását, a rendelkezésre álló segélyalap kamatjövedeimeiből szolgálatképtelen, vagyontalan, nyugdíjigénnyel nem bíró egyesületi tagok részére segély folyósítását, özvegyeknek és árváknak segély, illetve nevelési pótlék nyújtását. A másnap tartott folytatólagos gyűlésen választották meg az egyesület elnökségét és pedig egyhangú felkiáltással, gróf Lónyay Menyhért előzetes kívánságára, elnök lett *Bujanovics Sándor*, gazd. tanácsos, országgyűlési képviselő, alelnök gróf *Lónyay Béla* földbirtokos, ezenkívül 10 központi és 25 vidéki tagból álló választmányt választottak, míg 10 központi és 25 vidéki helyet a földbirtokosoknak tartottak fenn.

Az egyesület életrehívói előtt, amint az az alapszabályokból is kitűnik, nemcsak a gazdatiszti kar színvonalbeli emelésének célja lebegett, hanem az is, hogy az egyesület kebelében egy külön nyugdíjintézet létesüljön. Az erre vonatkozó tervezet kidolgozásával egy külön bizottságot bízta meg. E szerint úgy a segély-, mint a nyugdíj-egyesület kezelésével egy biztosító társaságot bízta volna meg. A tervezetet a választmány el is fogadta. A Magyar Általános Biztosító Társaság kedvező ajánlatot tett, az ügyet át is vette és a szervezést széles körben és nagy költséggel megindította. Minden remény meg volt arra, hogy a vezetőség nagy munkája eredményre fog vezetni.

Sajnos, a gazdatisztek részvétlensége miatt ez a szépen induló terv kudarcba fulladt, mert bár a biztosító társaság a legkedvezőbb feltételeket szabta meg, az ország gazdatiszjai közül mindössze 5, szóval öt, egyén kívánta igénybe venni a nyugdíjbiztosítást. A gazdatiszti karnak ez a határtalan közönye kilátástalanná tette az egyesület vezetésének ez irányban való további kísérletezését s a biztosító társasággal kötött szerződését felbontotta. A gazdatiszti kar közönye és részvétlensége kifejezésre jutott abban is, hogy a közgyűléseket nem látogatták, s azok határozatképtelenek maradtak.

A gazdatisztek részvétlensége azonban nem vette el a vezetőség kedvét önzetlen munkájától, sőt éppen sarkalta, hogy még erőteljesebben és szélesebb körben folytassa a gazdatisztek érdekében megkezdett tevékenységét.

E téren *Bujanovics Sándor*, az egyesület elnöke járt elől, ki számos előadást tartott arra alkalmas helyen, a gazdatiszti osztályról. *Krocsák G. Emil* 1882-ben Budapestre költözött s ismét erőteljesen kapcsolódott be az egyesület vezetésének munkájába kit, azután az egyesület titkárrá választott.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a gazdatiszti karnak ezt az egyesületét a legmelegebben karolta fel és támogatta. Díjtalanul bocsátott rendelkezésre irodahelyiséget, fűtést, világítást, sőt mivel az egyesületnek hivatalos lapja még nem volt, a Gazdasági Lapokat is rendelkezésre bocsátotta, s jótanácsaival is szolgálta az egyesületet.

Az egyesület tagjainak száma lassan, de egyre növekedett, 1884-ben 950 tagja volt, 1885-ben már 1298. De még mindig elenyészően csekély a Magyarországon működő gazdatisztek létszámához képest.

A gazdatiszti közöny leküzdésére körleveleket bocsátott ki az egyesület vezetősége, a Gazdasági Lapokban buzdító cikkeket közölt, sőt másféle kedvezményekkel is iparkodott a tagok szolgálatára lenni.

1891-ik évben az egyesület vezetősége a gazdatiszti kívánságok megvalósításának érdekében országos mozgalmat indított s Budapestre *Gazdatiszti Kongresszust* hívott össze. A kiküldött rendezőbizottságban *Krocsák G. Emil*, az egyesület ügyvezetője hihetetlen energiával újra bekapcsolódott a szervezés nagy munkájába. Felhívásokat, körleveleket szerkesztett, cikkeket helyezett el. Az egyesület vidéken számos helyen előkészítő gyűléseket tartott, melyeken szóba kerültek a gazdatiszti kívánságok s csatlakozásra, a kongresszuson való megjelenésre hívták fel az ország gazdatisztjeit. Ugy látszott, hogy a gazdatisztetek sikerül felrázni közönyükből, mert a vidéki lapokban sűrűn jelentek meg gazdatiszti kérdésekkel foglalkozó cikkek a gazdatiszték tollából.

A kongresszust eredetileg Közteleken tervezték tartani, de az érdeklődés oly nagyfokúvá vált, hogy a Vigadóba kellett áthelyezni, mert az ország különböző részeiből mintegy 850 gazdatiszt jelentette be részvételét. A kongresszus tagjai részére *Krocsák G. Emil*, a kongresszus eszméjének felvetője, fáradhatatlan kezdeményezője és szervezője, egy külön kis könyvet szerkesztett, amelyben fel voltak sorolva a kongresszus előkészítése érdekében tett intézkedések, a lapokban megjelent közlemények, vidéki értekezletekről felvett jegyzőkönyvek és egyesek indítványai. Olyan részletes és körültekintő írásmunka volt ez, amelyből mindenki egyszerre megismerhette a gazdatiszti mozgalmak célját, okát és szükségességét, még az is, aki e kérdésekkel soha nem foglalkozott.

A kongresszust *Bujanovics Sándor* elnök nyitotta meg, amelyen jelen volt *Bethlen András* gróf földművelésügyi miniszter is, aki a kongresszus védnöki tisztét is vállalta és számos nagybirtokos. Az elnök megnyitójában az ügy fontosságára hívta fel a gazdatiszték figyelmét s erre való tekintettel megfelelő higgadtságot, mérsékletet és komolyságot kért, nehogy a gazdatiszti kar túlzott követeléseivel ellenszenvet keltsen. Be kell bizonyítani, — mondotta az elnök, — hogy midőn a gazdatiszti kar a kvalifikáció kérdésének megállapítását, a szolgálati viszony szabályozását s egy nyugdíjintézet felállítását sürgeti, nem egyoldalú osztályérdeket mozdít elő, hanem biztosítani kívánja a gazdatiszték helyzetét, amivel egyszersmind a földbirtokosok érdekét is szolgálja. A gazdatiszték mindig tudatában voltak uri mi-voltuknak és távol áll tőlük minden szélsőséges tendencia.

Weninger Mátyás tihanyi uradalmi gazdatiszt ismertette a napirend első tárgyát: „A gazdatiszték anyagi és erkölcsi érdekeinek biztosítása”-ról és a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A kongresszus szükségesnek tartja oly törvény alkotását, mely a gazdatiszti állás elméleti és gyakorlati kvalifikációját megállapítván, a gazdatiszti és némely ezzel rokon természetű hivatalos állás betöltését e kvalifikáció megszerzésétől teszi függővé.

Szükségesnek tartja továbbá a gazdatisztek és szolgálatadók közötti jogviszonynak törvényes szabályozását és ezen szabályok, külön szerződés nem léteben, mindkét félre nézve egyaránt kötelezők legyenek.

A kongresszus megbízta a Magyar Korona területén foglalkozó gazdatisztek segélyegyletét, hogy ily törvényes intézkedések létesítését a földművelésügyi m. kir. minisztérnél szorgalmazza.

A kongresszus az előterjesztett határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta.

A kongresszus másnap is folytatódott, amelyen a földművelésügyi miniszter újból megjelent s azon rövid beszédet mondva, teljes mértékben elismerte a gazdatiszti kérelmek jogosságát és azon reményét fejezte ki, hogy ez a kongresszus lesz kiinduló pontja a felvetett kérdések sikeres megoldásának.

Az I. Országos Gazdatiszti Kongresszus lefolyása az egyesületre nagy erkölcsi sikert jelentett, megdöntvén a gazdatiszti kar törekvéseinek jogosulatlan túlzásairól terjesztett és el is terjedt gyanúsításokat. E kongresszus határozatai jelölték ki az egyesület tevékenységének további irányát és ezzel működése új korszakba lépett.

Az egyesület vezetősége, a kongresszus határozatainak megfelelően, gazdatiszti nyugdíjegyesület létesítése érdekében megkezdte az előmunkálatokat. Előzetesen mintegy 250 gazdatiszt jelentkezett a létesítendő intézet tagjául.

Megfelelő előkészítés után 1893. ápr. 4-én tartotta meg a „Mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete” alakuló közgyűlését, mely az alapszabálytervezetet elfogadta, elnökévé egyhangúlag Bujánovics Sándort választotta meg, mintegy elismerésül azon fáradságtalan tevékenységének, amit a nyugdíjintézet érdekében kifejtett. Miután pedig az alapszabályokat a belügyminiszter is jóváhagyta, az intézet megkezdte működését.

Miután a gazdatiszti nyugdíjkérdés ily módon való ideiglenes megoldása megtörtént és e célra külön intézet létesült, az egyesület címét meg kellett változtatni. Ezért 1894. ápr. 15-én tartott közgyűlés az alapszabályokat módosította s az egyesület a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” nevet vette fel, mint amelyre elsősorban a gazdatisztek jogállása és erkölcsi színvonalának emelése körüli teendők hárultak. Ezt követőleg Bujánovics Sándor elnök, országgyűlési képviselő, alkalmasnak találta az időt arra, hogy a képviselőházban a mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával, gróf Bethlen András földművelésügyi miniszter hozzájárulásával azt indítványozza, hogy a gazdatisztek és birtokosok jogviszonya e törvényjavaslat keretén belül, külön fejezetben tárgyalassék. A képviselőház elnökünk ezen javaslatát el is fogadta, annak törvényerőre emelését azonban a főrendiház elutasította s a javaslat ezen szakaszát teljesen törölte. A nagybirtokosok magatartása tehát meghiusította, hogy e kérdés rendezést nyerhessen.

Az egyesület taglétszáma ez időben, a fontos gazdatiszti kérdések és a vezetőség iparkodása ellenére, nem hogy növekedett volna,

hanem csökkent. 1892-ben mindössze 862 tagot számlált s azok közül is 619 tag volt a tagsági díjakkal hátralékban.

A főrendiház magatartása sem nyomhatta háttérbe a gazdatisztek jogos kívánságait. Az OMGE, úgyis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja, által 1895. máj. 19-én Budapesten tartott III. Országos Gazdakongresszus behatóan foglalkozott a gazdatiszti kérdésekkel. E nagyszabású kongresszus gazd. érdekképviselői V. szakosztálya, — melynek elnöke Bujánovics Sándor, az OMGE alelnöke és a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének elnöke volt, jegyzője pedig Rubinek Gyula, az OMGE titkára, — hatáskörébe utalták ezt a valóban fontos és szociális kérdést. A szakosztály kebelében működő, a gazdatisztek helyzetét tárgyaló bizottság foglalkozott az üggyel. Ez a bizottság ülését május. 21-én tartotta herényi *Gothardt* Sándor földbirtokos elnöklete alatt, aki elnöki megnyitójában részletesen foglalkozott a gazdatiszti kérdéssel, utalva arra, hogy Magyarországon a gazdatiszti kezelést igénylő birtokok az összes birtokok 51%-át teszik ki, ami legjobb bizonyítéka annak, hogy a gazdatiszti kar nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem a közéletnek is egyik igen fontos tényezője. Éppen azért ő, mint önálló és független nagybirtokos, nyíltan ki mondta, hogy Magyarország mezőgazdasági ügyének alig van sürgősebb rendezni való nyílt kérdése, mint a gazdatiszti ügy. A gazdatiszti kar sem kér többet, mint amit kérni joguk van, amit a méltányosság is megkövetel, ami nélkül tovább legfeljebb csak vegetálni lehet, de erőtlől duzzadó munkásság között megélni nem.

A kongresszuson *Vimmer* Imre előadó terjesztette elő a gazdatiszti kérdésekről szóló határozati javaslatot.

A millennium esztendejében, 1896. évben rendezte meg az egyesület a második Országos Gazdatiszti Kongresszust. Ez időben *Darányi* Ignác volt a földművelésügyi miniszter, aki mint védnök a kongresszuson személyesen megjelent. Az üdvözlésre adott válaszában hangsúlyozta, hogy amidőn a kongresszus védnökségét elfogadta és azon meg is jelent, tette ezt azért, hogy a gazdatiszti kar iránt érzett megbecsülésének és igazi rokonszenvének nyilvános kifejezést adjon. Megbízható, képzett és eredményeket felmutatni tudó gazdatiszti kar létesítését csak úgy lehet várni, ha működésük megfelelő anyagi elismerést nyer, ha sorsukban és jogaikban biztosíthatnak. Elmultak az idők és sohasem térnek vissza, mikor még a szellemi munkát nem becsülték meg. Különös öröömre fog szolgálni, — mondotta a miniszter, — ha a közérdek keretén belül, a közérdek követelményeinek megfelelően, a gazdatiszti osztály és ezen egyesületnek érdekeit előmozdítani alkalom lesz.

A kongresszuson némi módosítással újra határozati javaslatot terjesztettek be, mely a gazdatiszti kívánságokat tartalmazta s egyben felhatalmazta az egyesületet, hogy az elfogadott határozatoknak törvényhozási érvényesítését minden, a cél elérésére alkalmasnak látszó módon és eszközzel előmozdítani igyekezzék.

Másfél évtizedes fennállása alatt az Egyesület a kitűzött célok közül alig tudott valamit megvalósítani. Ennek legfőbb akadálya volt azonban magának a gazdatiszti karnak részvétlensége. Az egyesület vezetősége önzetlen munkásságot végzett, fáradságot és időt nem kímélve, de éppen a valódi gazdatisztektől nem tudta a kellő támogatást megkapni, a gazdatiszti öntudat hiánya miatt.

Fordulatot jelentett az OMGE-vel való szorosabb kapcsolat. Az egyesület elnöksége felkérte az OMGE-t, járuljon hozzá ahhoz, hogy az egyesület vezetői tisztét az OMGE egyik tisztviselője vállalhassa és pénztárosa az OMGE pénztárosa lehessen. Így sikerült az egyesületnek *Jeszenszky Pált*, az OMGE titkárát megnyerni, aki nagy lendülettel fogott hozzá az egyesület vérkeringésének felfrissítéséhez. Az OMGE egész tisztikara az egyesület tagjai sorába lépett, közülük *Budai Barna*, *Rubinek Gyula*, *Szilassy Zoltán* hathatósan támogatták az egyesületet.

1899. év novemberében az egyesület küldöttsége tisztelgett Darányi földművelésügyi miniszternél s azt kérte, hogy támogassa a gazdatiszti kart jogos és méltányos kívánságai elérése érdekében s a gazdatiszti jogviszonyt szabályozó törvényjavaslatot tárgyalás céljából terjessze a képviselőház elé. A miniszter közölte a küldöttség tagjaival, hogy a gazdatiszti kar iránt a legnagyobb megértéssel és jóindulattal viseltetik s ezért a törvényjavaslatot már elkészítette és azt rövidesen a törvényhozás elé terjeszti.

A törvényjavaslat elkészítésének kulisszatitkai közé tartozott az is, hogy a gazdatiszti mozgalom, melyet az egyesület vezetősége intézett, már országos jellegűvé vált oly annyira, hogy annak híre eljutott a legmagasabb helyre is. *I. Ferencz József király az 1896. évi országgyűlést megnyitó trónbeszédben kötelességévé tette a kormánynak, hogy a gazdatisztek szolgálati viszonyát szabályozó törvényjavaslatot készítessen és terjesszen az országgyűlés elé.* Az egyesület vezetőségének fáradhatatlan tevékenysége tehát némi elismerést nyert, ha nem is a gazdatisztek részéről, de annál sokkal magasabb helyről, magának az uralkodónak ajkáról hangzott el.

Kellő előkészítés és illetékes helyeken lefolytatott eredményes tárgyalások után Darányi miniszter 1900 októberében beterjesztette javaslatát a képviselőházban, mely két napig foglalkozott azzal. A miniszter kifejtette a képviselőház előtt, hogy amidőn a törvényhozás e kérdéssel foglalkozik, egy régi erkölcsi kötelezettséget vált be a gazdatiszti osztály irányában, mely sokszor nehéz körülmények között hazafias módon teljesítette kötelességét. Ennek az ügynek további halasztása nem volna az ország előtt igazolható.

A képviselőház a javaslatot megfelelő módosításokkal megszavazta, a főrendiház változatlanul elfogadta. Ezzel létre jött az a bizonyos Darányi-féle „*A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozásáról*”-ról szóló, 1900. évi XXVII. t. c., mely fordulópontot jelentett és jelent ma is a gazdatiszti életben. Darányi miniszter maga is kijelentette, hogy ő sokkal többet akart nyújtani e törvény keretében a

gazdatiszteknek, de az egyes bizottságokban a javaslatot több ízben megnyirbálták. Hozzátette azonban, hogy ezt a törvényt tekintsék a gazdatisztek jogos kívánságaik teljesítése terén csupán az *első lépésnek*. Meg kell jegyezni, hogy Darányi miniszter megértése a gazdatiszti kar iránt talán onnan eredt, hogy ő maga is gazdatiszti családból származott, az édesapja szintén gazdatiszti állást töltött be.

Megoldatlan maradt a gazdatiszteknek aggkori és rokkantsági biztosítása is. A gazdatiszti kar további küzdelme jogos kívánságai tekintetében ezután sem csökkenhetett.

Az egyesület annak idején első volt abban a kezdeményezésben, hogy a régi érdemeken alapuló, de oklevéllel nem bíró gazdatisztek úgynevezett gyakorlati vizsgát tehessenek arra alkalmas szakemberek előtt és ez által a gazdatiszti cím használatára feljogosítva, a fent említett törvény keretén belül, megfelelő állásban elhelyezkedhessenek. Ezeket a gyakorlati vizsgákat 1904—5. és 1905—6. években tartották meg az akkori gazdasági tanintézetekben Debrecenben, Kassán, Kolozsváron és Keszthelyen, miáltal több mint hétszáz arra alkalmas gazdatiszt minősített egyenrangúnak az akadémiát, illetve tanintézetet végzett okleveles gazdatisztekkel.

A „Gazdatisztek Lapja” 1905 január elsejével önálló lapként jelent meg, mint az Országos Egyesület hivatalos lapja. Ez ideig ugyanis a Köztelek mellékleteként az OMGE költségén jelent meg. Szerkesztője továbbra is Jeszenszky Pál, az egyesület ügyvezető igazgatója maradt.

Mintegy tíz évvel a Darányi-féle törvény életbelépte után az OMGE által Budapesten rendezett IX. Országos Gazdakongresszus tárgysorozatában már a „Birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozása”-ról szóló törvény revíziója szerepelt. Tehát már akkor revízióra szorult volna a törvény, de ez a revízió még máig sem történt meg, annak ellenére, hogy szükségessége napjainkban még jobban fennáll.

Ez a kongresszus többek között elhatározta, hogy a gazdatiszti cím használatára jogosultak köteleztessenek a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületé”-ben magukat nyilvántartatni.

Ez a nyilvántartás lett volna már akkor alapja a napjainkban kívánt „Gazdatiszti Kamará”-nak, vagy egyesületi kötelező tagságnak.

A kongresszus még azt a határozatot is hozta, hogy szükségesnek tartja a gazdatiszti nyugdíj kérdésnek törvényhozási úton való mielőbbi rendezését is, még pedig lehetőleg a kölcsönösség alapján.

Bujanovics Sándor elnök, 70 éves életkorát betöltvén, 1911. évben megvált az egyesület vezetésétől, melyet 31 éven át soha nem lankadó buzgósággal végzett. Fáradhatatlan munkásságáért az egyesület örökös tiszteletbeli elnökké választotta meg és arcképét az egyesület hivatalos helyisége számára megfestette.

A megüresedett elnöki tisztségre Széchenyi Emil grófot választották meg egyhangú felkiáltással, aki már korábban is nagy szeretettel

és megértéssel, karolta fel a gazdatisztek ügyét. Majd *Jeszenszky* Pál ügyvezető igazgató mondott le tisztségéről, melyet húsz éven át viselt, mivel a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatónak hívta meg s ez állás annyira lekötötte, hogy már nem volt ideje a gazdatiszti ügyekkel behatóbban foglalkozni. Helyébe *Fabricius* Endrét, az OMGE titkárárt választották meg ügyvezető titkárrá, aki a Gazdatisztek Lapja szerkesztését is átvette.

Az 1914-ben kitört világháború egy időre háttérbe szorította a gazdatiszti kívánságok rendezését. Sajnos, a számos hősi halott gazdatisztnak hátramaradt özvegye, családja, nemkülönben a rokkantul hazatérő gazdatisztek szenvedő bizonyosságai lettek a gazdatiszti nyugdíjbiztosítás hiányának. Az azután következő őszirózsás forradalom és az úgynevezett népköztársaság földbirtokpolitikája, a hirdetett és ígért földosztás folytán szomorú kilátásokat tárt a gazdatiszti kar elé. A vezetőség ugyan kettőzött energiával harcolt a gazdatiszti kívánságok részbeni teljesítéséért, de mindössze csak a népköztársaság kormányának 364/919. M. E. számú rendeletét sikerült kiharcolnia, mely a hadviselt gazdatisztek szolgálati viszonyát szabályozta.

Közben megalakult a „Gazdatiszti Tanács“, melynek *Székács* Elemér árpádhalmi jószágigazgató lett az elnöke és *Besenbeck* Alfonz gazdatiszt a titkára.

Az Egyesület ez időben várakozási álláspontra helyezkedett, figyelve a fejleményeket. Mivel pedig a viszonyok egyre jobban bal felé tolódtak, elsősorban *Székács* Elemér, betegségére hivatkozva, lemondott a Gazdatiszti Tanács elnökségéről, mert látta azt, hogy ez a kényszerű egyesülés hosszú életű nem lehet. *József* királyi herceg a védnöki, *Széchenyi* Emil gróf az elnöki tisztségről mondtak le, míg *Jeszenszky* Pál csak a választmány különös kérelmére vezette tovább a Bujánovics internátus ügyeit. Ezt a tisztséget mint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vezérigazgatója is ellátta.

Nemsokára azután bekövetkezett a vörös rémuralom, melynek ideje alatt nemcsak az OMGE nem működött, hanem a Gazdatisztek Országos Egyesülete sem, de még a Gazdatiszti Tanács sem. Ez a korszak a legszomorúbb az egyesület történetében. Mint tudjuk, a vidéki uradalmakat, birtokokat szocializálták, a főtiszteket eltávolították, termelő biztosok ültek be a helyükre, kik a végletekig terrorizálták a gazdatiszteket. A legtöbb gazdatiszt úgy vélte, hogy legjobban azzal szolgálja urasága érdekét, ha helyén marad, törekszik a kiadott rendeletek ellensúlyozására, saját hatáskörében igyekszik azokat enyhíteni, esetleges kibúvót találni, vagy végrehajtásukat egyenesen megtagadni. Sajnos számos esetben a gazdatisztnak életével kellett fizetnie azért, hogy gazdája érdekeiért síkra szállt. De még szomorúbb esetek is adódtak a rémuralom megszűnte után, mert egyes földbirtokosok, akik a birtokukról eltávolítani kényszerültek, sokszor teljesen félremagyarázták a gazdatisztek önzetlen fáradozásait, sokszor életük kockáztatását s bosszútól hevítve meg nem felelő módon távolították el, hála és köszönet helyett.

A rémuralom után az egyesület ismét megkezdte munkáját, mikor is új tisztikar választásának szükségessége lépett előtérbe. 1920 április 20-án tartott választmányi ülésen egyhangú felkiáltással Székács Elemér árpádhalmi jószágigazgatót, a magyar növénynemesítés úttörőjét választották meg elnökké.

Az egyesület újult erővel fogott hozzá a gazdatiszti kívánságok kiharcolásához. Többrendbeli memorandumot szerkesztett a minisztériumokhoz, az Országos Földbirtokrendező Bírósághoz, mert a tervezett birtokrendezéssel kapcsolatosan a gazdatisztek szolgálati kilátásai egyre rosszabbodtak. A rohamos pénzromlással az egyesület anyagi helyzete is nagyon megnehezült. Az egyesület tagjai közül számosan készséggel siettek az egyesület segítségére, nemkülönben az Országos Egyesület támogatására vidéken is alakultak gazdatiszti körök. Ismét a gazdatiszti kívánságok kiharcolásáért indult meg széleskörű propaganda, melynek eredményeként 1924 június 14-én ült össze a Közteleken az V. Gazdatiszti Nagygyűlés, melyen 200-nál több gazdatiszt gyűlt össze az ország minden részéből, s melyen nemcsak a földművelésügyi miniszter képviseltette magát, de minden más mezőgazdasági vonatkozású intézmény is.

A nagygyűlés sikere minden tekintetben kielégítő volt. Határozatait tartalmazó emlékiratát az Egyesület a földművelésügyi miniszterhez terjesztette fel, ez az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez és az Országos Mezőgazdasági Kamarához tette azt át véleményezés céljából.

Az OMGE választmánya Somssich László gróf elnöklete alatt tárgyalta a 12 pontból álló memorandumot, amelynek a kötelező nyugdíjbiztosításra vonatkozó részét egyhangúlag magáévá tette, míg a gazdatiszti törvény módosítása tekintetében úgy határozott, hogy azt egy szűkebb bizottság elé utalja véleményezés céljából.

Mindezen kedvező véleményezések dacára sem haladt előre a gazdatiszti törekvések ügye hivatalos helyen. Schandl Károly volt földművelésügyi államtitkár, országgyűlési képviselő 1929-ben a következő határozati javaslatot terjesztette a képviselőház elé:

„Utassítsa a Ház a földművelésügyi miniszter urat, hogy a gazdatiszti törvény revíziójáról és különösen a nyugdíjról szóló törvényjavaslatot mielőbb terjessze a törvényhozás elé. Nagy nemzeti érdek az, hogy e javaslat mielőbb a Ház elé kerüljön, hogy ily módon a mezőgazdasági termelés teljes felkészültséggel és fegyverzettel haladhasson előre a győzelem felé.”

A benyújtott javaslatot a Ház egyhangúlag fogadta el.

*

Ma 1942. évet írunk. Ha visszapillantunk az egyesület idestova 60 éves működésére, azt látjuk, hogy az egyesület vezetősége kitartóan és lankadatlan szorgalommal harcolt mindenkor a gazdatiszti kívánságok megvalósulásáért, hogy a gazdatiszteknek a mindenkori viszonyokhoz képest megfelelő és kielégítő helyzetet teremtsen. Nem a vezetőségen múltott, hogy ezen kívánságok csak részben valósultak meg.

A gazdatiszti érdekképviselő, a Gazdatiszti Kamara, mely kiinduló pontja lett volna a gazdatiszti törekvéseknek, máig sem jött létre. A gazdatiszti nyugdíjbiztosítás részben megoldódott a Gazdasági Munkáspénztár útján, mely e célból „Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet”-té alakult át. E megoldás nem elégíti ki teljesen a gazdatisztek, mert önálló gazdatiszti biztosító intézetre lett volna szükség. Az OMBI-ba való sorolás csak átmeneti állapot lehet, de jobb híjján egyelőre elfogadható, míg a gazdatiszti törvény revíziója még megoldatlan.

Végeredményben tehát a gazdatisztek több országos gazdatiszti kongresszuson és nagygyűlésen hozott határozataiban foglalt hármas kívánsága nevezetesen:

1. az 1900. évi XXVII. t. c. revíziója,
 2. a kötelező gazdatiszti nyugdíjbiztosítás,
 3. a hatósági jogkörrel bíró önálló Gazdatiszti Kamara felállítása
- közül csupán egy valósult meg, az OMBI útján való nyugdíjbiztosítás.

Ki kell emelnünk azonban azt, hogy az a tény, hogy a gazdatisztek egy korszakalkotó intézmény kedvezményeiben részesülhetnek, ismét egy Darányi névhez kapcsolódik. Boldog emlékezetű *Darányi Kálmán* földművelésügyi miniszter, később miniszterelnök, nagybátyja, néhai *Darányi Ignác* nyomdokán haladva, ugyanolyan szeretettel és megértéssel karolta fel a gazdatisztek ügyét. Hogy a nyugdíjbiztosítás nem teljesen a gazdatisztek kívánságának megfelelően került tető alá, talán nem is *Darányi Kálmán*on múlt. Örök hálára vannak kötelezve a magyar gazdatisztek tehát a két *Darányi* iránt, akiknek nevéhez fűződnek mindazon intézmények, amelyek a gazdatisztek jólétét egy-egy lépéssel előre vitték.

Az egyesület vezetősége a jövőben is lankadatlan szorgalommal és kitartással fogja teljesíteni hivatását a gazdatiszti érdekekért és azoknak törvényes rendezéséért. De ehhez elsősorban a gazdatisztek erkölcsi és anyagi támogatását kéri most is, mint már a múltban sok számos esetben.

*

Az utolsó évtizedről nem számolunk be. Ennek történetét az olvasó ismeri. Különlegesen ki akarjuk emelni az egyesület multbani vezetői közül *Jeszzenszky Pál* és *Fabricius Endre* munkásságát. *Jeszzenszky Pál* lendületes erővel látott hozzá munkájához, felvirágoztatta az egyesületet, ő adta ki az első gazdatiszti címtárt, 1905-ben, évenként tartalmazó évkönyveket szerkesztett és kiépítette az egyesület állásközvetítői tevékenységét. *Fabricius Endre*, mint ügyvezető igazgató és ügyvezető elnök pontosan kidolgozta a gazdatiszti hármas kívánságot, szabatos törvényjavaslat tervezeteket készített, ő alkotta meg a Gazdatiszti Kamara tervezetét is. A Gazdatisztek Lapjának szerkesztőjeként csaknem minden cikket és közleményt saját maga írt, az OMGE vezetőinél igyekezett rokonszenvessé tenni a gazdatiszti kívánságokat, s sikerült is több tekintetben kedvező határozatot kieszközölnie.

Ha nem is emlékezünk meg az utolsó évtizedről, mégis a hála és a tisztelet jegyében idéznünk kell néhai *Baly Kálmán* tb. elnökünk nagy-

arányú munkásságát. Ez nemcsak az utolsó évtizedben, hanem főleg annak előtte érvényesült. Mint a Fejér, Tolna és Veszprém megyei Gazdatiszti Kör egyik megalapítója és elnöke, majd az egyesület alelnöke és tb. elnöke a magvető szerepét töltötte be, ő tartotta fenn a sávár napokban a gazdatiszti eszmék iránti lelkesedést, nevéhez fűződik sok nemes kezdeményezés. És fel kell itt jegyeznünk *Bayer János*, *Legány Ödön*, néhai *Pfeiffer János* nevét és idéznünk kellene még igen sok nevet azok közül, akik nem törődve gáncsvetéssel, nem kímélve fáradságot és pénzáldozatot a gazdatiszti körökön keresztül felpozsztítotték a vidéki gazdatisztek vérét és különösen a szervezés terén oly sokat tettek. *Bayer János* országra szóló szervezési munkálata, új gazdatiszti körök életrehívása, indította meg a gazdatiszti mozgalom renaissanceát. A nagy megerősödés, a hatalmas tagszervezés, a gazdatiszti öntudat megszilárdulása és mindezek alapján az elért eredmények mind elmaradtak volna, ha *Bayer János*nak *Baly Kálmán* szellemében végzett pionír munkássága nem következik el.

Legyen áldás mindazokon és kísérje bála mindazokat az élő és holt kartársakat, akik a magyar gazdatiszt személyének és munkájának megbecsülése, testületi szellemének megerősítése, jobb életviszonyok közé juttatása érdekében szóval, tollal és cselekedettel dolgoztak.

Bő termés, jó minőség

KÁLITRÁGYÁSÓVAL

Alkalmazása az összes gazdasági növényeinknél megokolt,
úgy laza, mint kötött talajainkon

40 %-OS KÁLISÓ 48—52 %-OS KÉNSAVAS
KÁLI az összes műtrágya-
féleségekkel keverhető!

Késedelmes szállítás elkerülése végett ajánlatos a kálisót
már most megrendelni.

Részletes felvilágosítással szolgál, díjtalan ismertetőt küld

KÁLISÓ BEHOZATALI RT.

Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.
Komárom, Királypüspök-u. 29.

Jelentés a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének 1941. évi munkásságáról.

Tavalyi évi jelentésünkben általános helyzetképet adtunk a gazdatiszti kar viszonyairól. Azok a jelenségek, amelyeket részletesen ismertettünk, fokozott mértékben voltak érzékelhetők 1941-ben is. Az utánpótlás hiánya még jobban érezte hatását. A gazdasági akadémiák hallgató létszáma emelkedett ugyan, de gazdatiszti szempontból ez vajmi keveset jelent. Az ösztöndíjak folytán ugyanis a tanári pályára lépett a hallgatók tekintélyes része. Feltűnő jelenség a multtal szemben az, hogy most már nemcsak az előmenetelükben nem bízó, vagy a zsidó, vagy a felosztás alá kerülő birtokokon szolgálatot teljesítő gazdatisztek köréből mentek sokan más pályára, hanem eddigi biztos állásukat is számosan elhagyták, állami, vagy egyéb közületi állás kedvéért.

Egyesületünk joggal számot tarthat arra, hogy jövődőlése sok esetben bekövetkezett. Az illetékesek figyelmét nem egy alkalommal hívtuk fel a gazdatiszti pályán észlelhető aggályos jelenségekre, a gazdasági akadémiák elnéptelenedésére stb. Sajnos a megértés elmaradt, a következmények azonban nem!

Annyi bizonyos, hogy a mezőgazdasági szakemberekre a nagybirtokok csökkenése mellett is szükség van, sőt nagyobb számban van szükség. Ezt is megjövendőltük. Velünk szemben azonban, iránytadó tényezők is, mesterséges eszközökkel el akarták terelni az ifjúságot a gazdasági akadémiákról, mondván, hogy a birtokosok nem tudnak több kenyeret adni, nincs szükség annyi gazdatisztre, minthogyha az okleveles gazdák számára a gazdatiszti pálya kecsegtetne jövőt. Az Alsódunántúli Gazdatiszti Kör kiadványában „A magyar gazdatiszti kar válsága” című könyvben már 1932-ben megírtuk a következőket: „Az okleveles gazdáknak jövődőlő elhelyezkedésüket nem lehet csupán a gazdatiszti pályában keresniök. Ne feledjük el, hogy a művelés alatt álló föld ugyanakkora marad akkor is, ha 5000 holdon nem egy gazda, hanem száz gazda gazdálkodik. A szakértelmet nem lehet nélkülözni ebben az esetben sem. Csak a forma fog változni. Kevesebb lesz a gazdatiszt, de több lesz a gazdasági felügyelő, kamarai tisztviselő, gazdasági tanácsadó stb.”

És ime, amit megjósoltunk, az máris bekövetkezett. A tanárok száma 502-ről 840-re, a gazdasági felügyelőké 315-ről 675-re emelkedett. Ha nem is ilyen nagymérvű, de jelentékeny emelkedés mutatható ki a mezőgazdasági kamarai tisztviselőknél és egyéb agrárintézményeknél is.

A gazdatiszti munka jelentőségét mutatja a gazdatiszti karnak a mezőgazdasági kiállításon való szereplése. 176 kiállító gazdatiszt működött közre a kiállítás sikerén, 4 gazdatiszt kapott növénynemesítési tiszteletdíjat, 22 gazdatiszt jubiláris emlékérmét.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a földművelési minisztérium részéről egyre több bizalom nyilvánul meg az egyesület iránt. Különösen azóta, amióta dr. *Bárnyos Károly* lett földművelésügyi államtitkár. Gazdasági felügyelők és gazdasági tanárok kinevezésénél állandóan igénybe veszi a minisztérium az egyesület ajánlását.

Általában a nagyobb megbecsülés felé haladunk. A közellátási miniszter mellett működő hatos bizottság 3 tagja gazdatiszt volt (vitéz dr. *Baskay Gyula*, *Kemenes Ernő*, *Elekes Gyula*). Eddig a gazdatisztek nem adták a fiaikat gazdasági akadémiára és különösen óvták őket a gazdatiszti és egyéb agrár pályáktól. Most ösztöndíjakkal mozdítják elő a beiratkozást az akadémiára és az ösztöndíjknál előnyben részesítik a gazdatiszt szülők gyermekeit. A minisztériumokban is állandó a térfoglalás.

A gazdatisztek hazafias magatartását mutatja az az örvendetes tény, hogy a tavalyi évben 144-en kaptak nemzetvédelmi keresztet.

Felügyeleti hatóság.

A földművelési minisztérium érdekképviseleti főosztályának vezetését dr. *Lenck Jenő* miniszteri osztályfőnöktől dr. *Fabinyi Tibor* miniszteri tanácsos vette át. Tavalyi közgyűlésünkön már ő képviselte a földművelési minisztert és igen meleg rokonszenvet nyilvánított törekvéseink iránt. Nagy jóindulatáról több esetben meggyőződünk. Az érdekképviseleti ügyosztály vezetője: dr. *Mészár Oszkár* miniszteri osztálytanácsos, aki teljesen magáévá tette egyesületünk álláspontját a gazdatiszti kamara tekintetében.

Az egyesület elnöksége és tisztkara.

Tiszteletbeli elnök:

Kisjeszeni Jeszenszky Pál aranydiplomás gazda, m. kir. udvari tanácsos, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének ny. alelnök vezérigazgatója, az OMGE tb. ügyv. titkára és igazgatóválasztmányi tagja, a Faluszövetség ig. vál. tagja, az Országos Mezőgazdasági Kiállítás rendező és bírálóbizottságának 15 éven át volt elnöke, a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító III-ik szakosztályának 18 éven át volt elnöke, stb.

Tótlipcei Fabricius Endre okl. gazda, m. kir. gazd. főtanácsos, az OMGE h. igazgatója, az Orsz. Méhészeti Egyesület tiszteletbeli tagja, tagja az állandó Felülbíráló Tanácsnak, az Alföldi Erdőtelepítési Szaktanácsnak, az Állandó Dohánytermelési Szaktanácsnak, az Állami Növénynemesítő Törzskönyvelő Bizottságnak, az „Association Internationale des Selectioneurs de Plantes de Grande Culture”-nek, a Biztosítási

AZ EGYESÜLET ELNÖKSÉGE

Bayer János

báró Vay Miklós

Legány Ödön

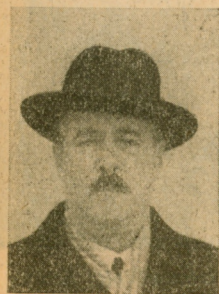
Kiss Dénes

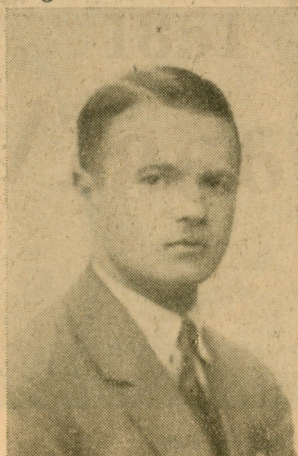
vitéz dr. Baskay Gyula

Mille Géza

Manninger G. Adolf

Faber György

dr. Filő János

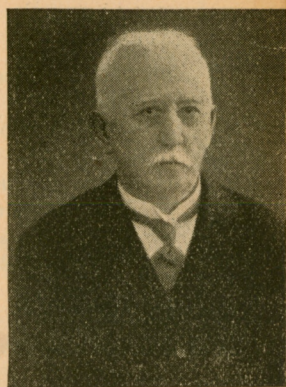
EGYESÜLETI VEZETŐFÉRFIAK

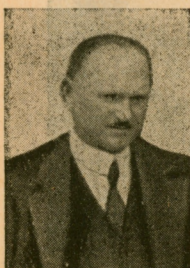
Jeszenkszky Pál
tb. elnök

Fabriczius Endre
tb. elnök

Landesz József
tb. tag

Minarik János
jósáágigazgató
köri díszelnök

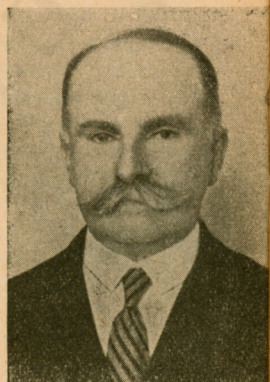
Orsovai Gramling Alajos
ny. jósáágfelügyelő
köri elnök

Elekes Gyula
jósáágigazgató
köri elnök

Stiasny Ödön
jósáágfelügyelő
köri alelnök

Gévay-Wolff Károly
ny. jósáágfelügyelő
köri elnök

Szaktanácsnak, a Csepeli Vámmentes Kikötő Bizottságnak, az Ipari-növénytermesztést Irányító Bizottságnak, a Dohánytermelők Országos Egyesülete választmányának, a Központi Talajjavító Bizottságnak, a Komlótermelő és Értékesítő Szövetkezet igazgatóságának, a Legelő és Rétgazdaság fejlesztésében eljáró Bizottságnak, a Lentermelő és Értékesítő Szövetkezet igazgatóságának, a Magyar Agrárujságírók és Írók Országos Egyesülete választmányának, a Mezőgazdasági Kísérletügyi Tanácsnak, a Mezőgazdasági Múzeumbarátok Köre elnöki tanácsának, a Méztermelő és értékesítő Hangya Szöv. igazgatóságának, a Növényegészségügyi Tanácsnak, az Országos Mezőgazdasági Kamarának, az Országos Erdőgazdasági szaktanácsnak, az Orsz. Mezőgazdasági Bizt. Intézet igazgatóságának, az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács. Rádióügyi Bizottságának, a Természettudományi Társaság Intézőbizottságának, a Tiszántúli Ciroktermelők Egyesülete választmányának, a Magyar Cukorrépatermelők Országos Szövetségének főelőadója, a nemesített növényfajták állami elismerésére alakított bizottság tagja, stb.

Elnök:

Báró Vay Miklós okl. gazda, földbirtokos, országgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet igazgatósági tagja, az Országos Mezőgazdasági Kamara rendes tagja, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tagja, a Geosz végrehajtóbizottsági tagja, a Dohánytermelők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi tagja, stb.

Alelnökök:

Bayer János okl. gazda, m. kir. gazd. főtanácsos, püspöki urad. jószágkormányzó, a Váci Egyházmegyei Takarékpénztár Rt. ig. elnöke, az egyházmegyei gazd. tanács tagja, az egyházmegyei tanárok tanítók fegyelmi bizottságának tagja, Vác megyei város pénzügyi bizottságának, a váci mezőgazdasági bizottság elnöke, a váci róm. kath. egyházi tanács tagja, a Váci Alsóvárosi Gazdakör és a Váci Fajbaromfitenyésztők Egyesülete tb. elnöke, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara alelnöke, az Országos Mezőgazdasági Kamara alelnöke, a Fejér-, Tolna- és Veszprémmegyei Gazdatiszti Kör tb. tagja, az OMBI igazgatósági tagja, a Gazdatiszti Biztosítási Bizottság tagja, az Alsódunántúli Gazdatiszti Kör dísztagja, a Mezőgazdasági Szociálpolitikai tanácsnak tagja, a váci Emericana elnöke, a Geosz végrehajtó bizottsági tagja, a lövészegyesület tb. lövész mestere, a Kápolnásnyéki Gazdakör tb. elnöke, a Váci iskolaszék tagja, a váci hadirokkantak egyesületének választott díszelnöke, a váci adófélszólamlási bizottság tagja.

Legány Ödön okl. gazda, m. kir. gazd. főtanácsos, ny. gazd. akadémiai tanár, növény-nemesítési igazgató, a Tiszajobbparti Gazdatiszti Kör elnöke, a Magyar Növény-nemesítők Országos Szövetségének ügyvezető igazgatója, a védett birtokok felügyeletével megbízott bizottságnak r. tagja, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányi tagja, a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara r. tagja, a „Darányi Ignác” Tudományos Társaság r. tagja, a Magyar

Kísérletügyi Tanács r. tagja, a Molnárok Szövetségének tb. tagja, a Hatvani Ev. Egyház felügyelője, a Magyar Rabbethege és Giesecke Magtenyésztési Rt. ig. vál. tagja, az OMBI igazgatóságának és Gazdatiszti Biztosítási Bizottságának tagja, a nemesített növényfajták állami elismerésére alakított bizottság tagja.

vitéz dr. *Baskay* Gyula okl. gazda, urad. jószágfelügyelő, felsőházi tag, m. kir. gazdasági főtanácsos, Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának, kisgyűlésének és gazdasági albizottságának tagja, az OMGE igazgatóválasztmányának és elnöki tanácsának tagja és egyik szakosztályának elnöke, az Országos Mezőgazdasági Kamara tagja és a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara állattenyésztési szakosztályának elnöke, az Országos Mezőgazdasági Szociálpolitikai Tanácsnak, Futura Rt. és Vetőmagkiviteli Rt. gazdabizottságának tagja, stb.

Kiss Dénes okl. gazda, urad. tiszttartó, a „Pro Ecclesia et Pontifice“ érdemkereszt tulajdonosa, a Keletmagyarországi Gazdatiszti Kör elnöke, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara alelnöke, az Országos Mezőgazdasági Kamara tagja, a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület és a Felsőszabolcsi Ármentesítő Társulat igazgatóválasztmányi tagja, a Pátrohai Hitelszövetkezet, Mezőgazdasági Bizottság és Járadékbizottság elnöke.

Manninger G. Adolf okl. gazda, m. kir. gazd. főtanácsos, jószágigazgató, az OMGE alelnöke, az Ipari Növénytermelési Bizottság alelnöke, az Országos és az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara rendes tagja, Növénytermelési Szakosztályának elnöke, az OMGE Növénytermelési Szakosztályának alelnöke, az OMGE kiállítási rendezőbizottságának tagja, a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének alelnöke, a Baranyavármegyei és Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület, az Alsódunántúli Zöldmező Szövetség, a Baranyavármegyei Gyümölcstermelők Egyesületének igazgatóválasztmányi tagja, a Magyar Magtermelő Gazdák Országos Egyesületének elnöke, stb.

Mille Géza okl. gazda, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, a Felsődunántúli Gazdatiszti Kör ügyvezető elnöke, Győr sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, a győri dr. Kovách Pál közművelődési társaság ügyv. elnöke, az Erdélyi Férfiak Egyesülete Győri és Győrvidéki Tagegyesületének ügyv. elnöke, az OMGE üzemtani és számtartási szakosztályának, valamint az OMGE üzemstatistikai szerkesztőbizottságának tagja, a „Falu“ Magyar Gazdaszövetség igazgatósági tagja, a Magyar Agrárújságírók és Írók Országos Egyesülete ig. vál. tagja, a Vidéki Hírlapírók és Kiadók Országos Egyesülete ig. tagja, a „Hangya“ Méztermelő és Értékesítő Szövetkezet (Bp.) tagja, a „Hangya“ Szövetkezeti Központi Értékesítési Tanács tagja, a Győri- és Győrvidéki Méhész Egylet tb. ö. elnöke, az OMGE igazgatósági tagja, a Győri Méhészeti Lapok felelős kiadója, a Turul Szövetség Győri „Hargita“ bajtársi egyesületének és a T. Sz. felsődunántúli kerületének tb. patronus magistere, a Győri- és Győrvidéki Kertészeti Egyesület tb.

elnöke, a Felsődunántúli Méhészszövetség főtítkára, a Szigetközi Gazdák Termelő és Értékesítő Szövetkezete igazgatósági tagja, a Szentgáli és Vidéke Gazdák Értékesítő Szövetkezetének társelnöke, a Győri GY. A. C. ig. vál. tagja, 1941 nyarán miniszteri biztos az EMGE-nél Kolozsvárott, stb.

Ügyvezető igazgató:

Faber György okl. gazda, az Orsz. Mezőgazdasági Biztosító Intézet igazgatósági tagja, a Gazdatiszti Biztosítási Bizottság tagja, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtóbizottsági, az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács, a Szakoktatási Tanács Tanulmányi Bizottságának, a Mezőgazdasági Szocialpolitikai Tanács rendes és végrehajtóbizottsági, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi, az Agrárírók és Újságírók Egyesületének igazgatóválasztmányi, a Felsődunántúli és az Országos Mezőgazdasági Kamara rendes tagja. Az Alsódunántúli és a Tiszajobboldali Gazdatiszti Kör tb. tagja, a budapesti Ítéltáblán védettségi ügyekben ítéltáblai ülnök, az Országos Magyar Sajtókamara tagja, jégkárbecslő ügyekben szakbizottsági elnök, a Mezőgazdasági Szakemberek Nemzetközi Szövetsége végrehajtóbizottságának tagja, nemzeti összekötő a Nemzetpolitikai Szolgálat c. szervezetben.

Ügyész: dr. Filó János okl. gazda, ügyvéd, m. kir. gazd. tanácsos, v. fhngy hadbíró, a budapesti ügyvédi kamara, a m. kir. orsz. magyar sajtókamara tagja, stb.

Tisztviselő: Telek István okl. gazda, ny. főintéző.

Könyvelő: Nagy Piroska.

Pénztárnok: Mészarits Margit.

Gyors- és gépfőnök: Pál Emilné szül. Drabant Mária.

Kiadóhivatali munkatárs: Dulovics Aladár.

Altiszt: Proszinger Albert.

A számvizsgáló bizottság tagjai:

(1940—1943.)

Elnök: Lóránd Lajos okl. gazda, ny. főintéző, Budapest.

Tagok: Sárosy Lajos okl. gazda, m. kir. pénzügyi gazd. szakértő, v. uradalmi igazgató, Budapest.

Koródy Gyula okl. gazda, Budapest.

Héder Sándor okl. gazda, intéző, Lászlópuszta up. Martonvásár.

Dr. Scherer Péter Pál urad. főkönyvelő, szakíró, Budapest.

KAPHATÓ LAKBERENDEZŐKNÉL, KÁRPITOSOKNÁL

Az egyesület által rendezett ülések.

Elnökségi értekezlet	—	—	—	—	—	—	—	5
Igazgatóválasztmányi ülés	—	—	—	—	—	—	—	5
Számvizsgáló Bizottsági ülés	—	—	—	—	—	—	—	4
Rendes közgyűlés	—	—	—	—	—	—	—	1
Gazdasági szakértők szakosztályának ülése	—	—	—	—	—	—	—	3
Érettségizett és képesített gazdák szakosztályának érte- kezlete	—	—	—	—	—	—	—	3
Egyesületi külön bizottságok ülése	—	—	—	—	—	—	—	8*
Díszgyűlés Kolozsvárott	—	—	—	—	—	—	—	1

összesen: 30

Előadások felszólalások.

Délmagyarországi Gazdatiszti Körben	—	—	—	—	—	—	—	1
Fejér-Tolna-Veszprémmvármegyei Gazdatiszti Körben	—	—	—	—	—	—	—	1
Csongrádvármegyei Gazdatiszti Kör értekezletén	—	—	—	—	—	—	—	2
Felsődnántúli Gazdatiszti Körben	—	—	—	—	—	—	—	2
Alsódunántúli Gazdatiszti Körben	—	—	—	—	—	—	—	2
Keletmagyarországi Gazdatiszti Körben	—	—	—	—	—	—	—	1
OMBI igazgatósági ülésein	—	—	—	—	—	—	—	4
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségében	—	—	—	—	—	—	—	2
Gazdasági Szakoktatási Tanácsban	—	—	—	—	—	—	—	1
Gazdasági Szociálpolitikai Tanácsban	—	—	—	—	—	—	—	1
Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén	—	—	—	—	—	—	—	1
Országos Erdészeti Egyesületben	—	—	—	—	—	—	—	1
Gazdasági akadémiai hallgatók szakülésén Pallagon	—	—	—	—	—	—	—	1
Kertészeti Akadémiában tartott értekezleten	—	—	—	—	—	—	—	1

összesen: 21

esetben, ezenkívül a Gazdatiszti Biztosítási Bizottságban és egyéb üléseken.

* Fizetésemelési rendeletet véleményező-, nyugdíjsegély megállapító-, ingatlanértékesítő és szerző-, II. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam előkészítő-, nyugdíjasok drágasági pótlékát véleményező-, egyesületi kötelező tagságot előkészítő-bizottság.

Társas összejövetelek.

Gazdatiszti találkozó Kolozsvárott	—	—	—	—	1
Évi rendes társas összejövetel Budapesten	—	—	—	—	1
Tagsági összejövetel Budapesten	—	—	—	—	2
Simongáti gazdatisztek összejövetele	—	—	—	—	1
Keszthelyi gazdászok találkozója	—	—	—	—	1
Gazdasági kárbecslők összejövetele	—	—	—	—	1

összesen 7

Ezenkívül az Agrár asztaltársaság hetenkint tartott összejövetelein.

Küldöttségek, kihallgatások.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszterhez	—	1
Dr. Bárányos Károly földművelésügyi államtitkárnál	—	3
Dr. Bárczay János földművelésügyi államtitkárnál	—	2
Gróf Khuen-Héderváry Károlynál, az OMK. elnökénél	—	1

összesen: 7 esetben.

Tanácskozások, eljárások.

Minisztériumoknál, hatóságoknál, gazdatársadalmi intézményeknél (l. részletesen a „Kronika“-ban) összesen 70 esetben.

Képviseltek.

Gazdatársadalmi testületek, gazdatiszti körök, mezőgazdasági kamarák, OMBI házvételi ülésein, összesen 56 esetben.

Tanulmányi szemlék.

Hortobágyi öntöző gazdaság tanulmányozása	—	—	1
Hortobágyi tógazdaság tanulmányozása	—	—	1

összesen 2 esetben

KELLNER ILKA

magtermelési üzeme.

BUDAPEST, VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 19.

Postai cím: Budapest 4., postafiók 168.

Távíratí cím: NERIL BUDAPEST.

Telefon: 143-199 és 131-031.

Szerződéses magtermelésre: hüvelyesek, konyhakerti és virágmagvakban közvetlen összeköttetést létesít magyar gazdák és külföldi cégek között.

Erdélyi tanulmányút.

Augusztus havában rendezte meg egyesületünk Kolozsvárott az öreg gazdászok találkozóját és ezzel kapcsolatban nyolcnapos Székelyföldi tanulmányutat. A tanulmányúton hatvanan, a találkozón több, mint százan jelentek meg. A tanulmányúton számbavettük a mező- és erdőgazdasági vonatkozásokat is. Borszéken dr. *Mihályi Zoltán* erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület titkára tartott értékes előadást a gazdatisztek számára, hasznos erdészeti tudnivalókról.

Hogy milyen szíves fogadtatásra talált tanulmányi társaságunk, annak bemutatására közöljük a marosvásárhelyi „*Reggeli Ujság*” cikkét, amely *Anghi* Balázs igazgató tollából az EMGE üdvözlését tolmácsolta.

A „mindennapi kenyér” megszerzésének harcában rajvonalba állított földműves hadsereg dicső vezérkára, öreg és ifjú gazdatisztek! Gazdászai a Trianon után kisebb, nagyobb részekből újra összetevődött — még nem nagy — de örömdetesen megnagyobbodott Magyarországnak.

— Legyetek üdvözölve, midőn Marostorda vármegye határát átléptek és megjelenéseetekkel megtisztelitek városunkat, mely egyben a székelység fővárosa is.

Abban, hogy ma itt találkozhatunk 21 éves keserves román elnyomás után, bámulatosan nagy rész jutott nektek: Ahhoz, hogy honvédségünk legyen, s ennek neve a Felvidék, Kárpátalja, Félerdély és Délvidék harcai után közismert, megcsodált legyen, először Ti kellett megvívjátok, ha nem is véres, de keserves verejtékes harcokat az áldott anyaföld rögével, hogy szebb, jobb és sokkal több búzaszemet teremjen ki magából, melynek ellenértékeképpen jött, adódott meg a Felvidék, kárpátaljai, félerdélyi és délvidéki lehetőség! Ha Ti nem vagytok azzal a kéréskező milliós földműves hadsereggel, ma sok minden nem volna úgy, ahogyan van. A rongyos gárda rongyosnak maradt volna, nem volna 180 milliós orosz bolsevista tömeget rettegető honvédségünk. Mindezeket a Ti vezérletek alatti vérnélküli földműves hadsereg verejtékes — mi jól tudjuk sokszor nagy nélkülözések árán — harca és harcának dicső eredménye előzte meg és szerezte meg: Legyetek üdvözölve érte!

Midőn mindezeket elismerjük és első találkozásunk alkalmából szívünk, lelkünk teljes melegevel köszöntünk Gazdász Testvérek, nyugodt lelkiismeretünk, hogy ezen idő alatt mi is kivettük részünket az élet harcából! EMGE és Földműves Szövetség folytonos munkában állva, mindent elkövettünk, hogy a találkozásnál, melyben sohasem szüntünk meg hinni és remélni, szegyenbe ne maradjunk mögöttetek! S amiképpen Ti felülmúltatok önmagatokat, lehetővé téve azt, hogy „Rongyos Gárda” helyett elképesztő módon felszerelt, modern hadsereget jelentő honvédséget mutattatok be előttünk a „bécsi döntés” után városunkban, mi sem maradtunk tétlen: hiába volt a 21 éves kálvária „25-ökkel”, börtönökkel és hadbíróságokkal, megteremtettük összefogva valamennyien

azt a szellemet, melyet a legnagyobb magyar miniszterelnök, gróf Teleki Pál „erdélyi szellemnek” nevezett el.

— Drága jó Magyar Gazdász Testvérek! Első találkozásunk alkalomával, midőn köszöntünk, lépünk egy szent s nagy közösségre! Mi az általatok hozott honvédkeretet igyekezni fogunk még duzzadóbbá tenni Attila vaserejével; a székelységgel, Ti meg az erdélyi szellemet ültessétek át a Duna, Tisza és Dráva menti mély televényébe; a lelkekbe s ha így lesz, így kell legyen, újra visszatér Szent István országa, melyben az erdélyi szellemben összeforrva gazda, iparos, kereskedő és értelmiség megvalósíthatjuk a Trianon óta minden magyar ember által vágyott és megálmodott osztatlan és oszthatatlan nagy Magyarországot!

Az EMGE Marostorda megyei kirendeltsége és a Marostorda megyei Földműves Szövetség nevében, szívünk, lelkiünk teljes melegével köszöntünk, Isten hozott körünkbe, Isten vezéreljen útaitokon, Isten segítsen munkáitokban, hogy ne legyen egy ember nagy Magyarországbán, aki az isteni hitben és magyar haza fogalmában élve, hiányában legyen az áldott mindennapi kenyérnek!

Legyetek üdvözlölve!

Anghi Balázs EMGE kirend. vezető, Marostorda m.-i Földm. Szöv. ig.

Felterjesztések.

A m. kir. földművelésügyi miniszterhez:

A 60 éven felüli gazdatisztek segélyezése tárgyában.

Erdőtisztek érdekképviselése tárgyában.

Légkisebb gazdatiszti fizetés és szabadság rendeletileg való szabályozása tárgyában.

Gazdatisztek mezei munkákkal kapcsolatos felszerelése ügyében.

Egyesületi kötelező tagság bevezetése tárgyában.

Okleveles gazdák hivatalos összeírása ügyében.

Nyugdíjas gazdatisztek drágasági pótléka ügyében.

Gazdasági tanárok érdekképviselése tárgyában.

Mezőgazdaságfejlesztő törvényjavaslat tárgyában.

Birtokkezelés képesítéshez kötése tárgyában.

Érdekképviselési reformmal kapcsolatban gazdatiszti érdekképviselői megalkotásáról.

Gazdatiszti fizetésemelési rendelet véleményezése.

Mezőgazdasági Szociálpolitikai Tanácsba tagajánlás.

Egyesület államsegélye ügyében.

Középfokú erdőgazdasági végzettség elbírálása tárgyában.

Állami gazdatisztek tanfolyami kiküldése tárgyában.

II. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam megrendezése tárgyában.

A m. kir. miniszterelnökhöz:

Okleveles mezőgazdák fogalmazási karba való kinevezése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszterhez:

Elaggott gazdatisztek segélyezése végett a családvédelmi alapból.
Hadikölcsönkárosult gazdatisztek segélyezése ügyében.
Jogosulatlan címhasználat és alkalmazás ügyében.

A m. kir. közellátásügyi miniszterhez:

Okleveles mezőgazdák fogalmazási karban való alkalmazása tárgyában.

Közélelmezési ellenőrök fizetése és jobb helyzete tárgyában.
Összesen 23 esetben.

Gazdatisztek Lapja.

A Gazdatisztek Lapja az elmúlt évben tizenkét számban, 112 oldal terjedelemben, számokként 3700 példányban, összesen 44.400 példányban jelent meg.

Sajnos a terjedelemre vonatkozó számadatok a múlttal szemben visszaesést mutatnak, mivel a sajtórendelet folytán csupán nyolc oldalban jelenhet meg lapunk. Egy ízben adhattunk csak ki 16 oldalas, két ízben pedig 12 oldalas lapot. Hogy minél több hely jusson a közlendő anyagnak, a hirdetéseket lecsökkentettük. Csak néhány régi hirdető cégtől vettünk fel hirdetéseket, a folytonosság kedvéért. Bizony, a nyolc oldal így is kevésnek bizonyult, s mivel felfogásunk szerint a lapnak mint egyesületi közlönynek, elsősorban az a feladata, hogy tájékoztassa a tagokat az egyesületben folyó munkáról — így szerzőktől cikket kevesebbet tudtunk közölni. Csökkentettük azonban a helyes arányok megtartása végett a hivatalos anyagot is és inkább terjedelmesebb évi jelentést adunk ki, ebben közölve több olyan egyesületi tudnivalót, amit azelőtt a Gazdatisztek Lapjában szoktunk megírni.

Lapunk munkatársainak száma az elmúlt évben 28 volt.

Megjelent cikk munkatársainktól 68.

Összes megjelent közlemény 401.

Sajtószolgálat.

Nem mult el hónap, hogy az egyesület munkásságáról a napilapok és szaklapok ne emlékeztek volna meg. Felterjesztéseinkről, eljárásainkról, üléseinkről rendszeresen adtunk le, részben a Magyar Országos Tudósító útján, részben közvetlenül, sajtótudósításokat. A napilapok és szaklapok tekintélyes része átvette híryanagunkat, külön ki kell emelnünk a Nemzeti Ujság és az Uj Magyarság, valamint a Köztelek támogatását.

Sajtóban megjelent önálló cikkek — — — — 8

Sajtóban megjelent összes közlemények — — — — 134

Jogi tanácsadás.

Jogi tanácsainkat vagy közvetlenül, vagy dr. Filó János m. kir. gazd. tanácsos, ügyvéd, egyesületi tb. ügyészünk útján adtuk meg. Tagjaink igen sok szóbeli és levélbeli megkeresést intéztek gazdatiszti jogi ügyekben egyesületünkhöz. Különösen nyugdíj-kérdésekben és a fizetés-emelésekkel kapcsolatban volt sok felvilágosítás-kérés. Számos komplikált esetben részletes útmutatással szolgáltunk és több tagunk így költségmentesen hozzájutott azokhoz az ismeretekhez, amelyeknek birtokában vitás ügyét megfelelően elintézhette. Többen megbízták ügyészünket per vitelével is.

Szervezés.

1941-ben ismét fellendült a tagbelépés. Amíg 1940-ben csak 275 új tag belépéséről adtunk számot, addig 1941-ben 527 új rendes tag lépett be az egyesületbe. Tehát csaknem kétszer annyi, mint egy évvel ezelőtt. Ennek oka a különleges szervezésekben keresendő. A gazdasági tanárok és az érettségizett gazdák tömeges belépése okozta főleg a szaporulatot. A taglétszám emelkedése a múlt évektől elütően nem az év elején következett be, hanem az év folyamán, állandó, rendszeres szervezéssel.

A TAGLÉTSZÁM EMELKEDÉSE.

(rendes tagok.)

Évben	Összes tag	Tagszaporodás*)
1933.	480	—
1934.	1416	936
1935.	1615	199
1936.	1909	294
1937.	2474	565
1938.	3020	546
1939.	3142	122
1940.	3213	71
1941.	3644	431

* A tagszaporodás nem a belépett új tagok számát mutatja, hanem a tényleges szaporulatot, t. i. az új tagok számából le van vonva a kilépett, elhalálozott és törölt tagok száma.

Az egyesület tagjai.

	1940. évben	1941. évben				Taglétszám 1941. évi dec. 31-én
		belépett új tagok	meg- halt	ki- lépett	törölve	
Disztag	3	—	—	—	—	3
Tiszteletbeli tag	52	—	—	—	—	52
Örökalapító tag	25	—	—	—	—	25
Alapító tag	60	1	—	—	—	61
Rendes tag	3213	527	25	44	27	3644
Pártoló tag	77	6	—	—	—	83
Összesen :	3430	534	25	44	27	3868

Az 1941-ben belépett tagok foglalkozás szerint.

Jószágigazgató (jószágfelügyelő)	—	—	—	—	8
Főintéző	—	—	—	—	5
Intéző	—	—	—	—	41
Számtartó	—	—	—	—	16
Uradalmi titkár	—	—	—	—	3
Segédtiszt	—	—	—	—	48
Gyakornok	—	—	—	—	13
Ispán	—	—	—	—	90
Erdőtiszt	—	—	—	—	3
Erdész	—	—	—	—	6
Kertészeti intéző (főkertész)	—	—	—	—	7
Bérlő	—	—	—	—	8
Gazdálkodó	—	—	—	—	3
Gazdasági Akadémiai tanár	—	—	—	—	16
M. kir. gazdasági tanár	—	—	—	—	105
Agrár intézmények tisztviselői	—	—	—	—	23
Uradalmi irodai tisztviselő	—	—	—	—	12
Nyugdíjas gazdatiszt	—	—	—	—	2
M. kir. gazdasági felügyelő (telepfelügyelő)	—	—	—	—	3
Állatorvos	—	—	—	—	1
Gazdasági főiskolai hallgató	—	—	—	—	4
Állásnélküli	—	—	—	—	117
összesen: 534					

Megjegyzések.

Az új tagok között a legnagyobb létszámot a tanárok képviselik. (akadémiai és gazdaságiak együtt 121.) Utánuk az állásnélküliek következnek, harmadik helyen az ispánok, negyedik helyen a segédtisztek és csak ötödik helyen az intézők. Feltűnő az állásnélküliek nagy létszáma. Ennek oka az érettségizett gazdák nagyszámú belépése. Az érettségizett gazdák közül sok olyan egyén lépett be, aki most került ki az iskolából és így állásokban még nem helyezkedett el. Ezért az állásnélküli tagokat más értelmezéssel kell tekintetbe venni.

Az 534 új tagból 254 (48%) gazdatiszt, 280 (52%) más pályán lévő. Feltűnő a más pályán működők többsége. Ezt főleg a tanárok és az állásnélküliek (érettségizett és képesített gazdák) nagyszámú belépése okozta.

Az 1941-ben belépett tagok végzettség szerint.

Mezőgazdasági egyetem	—	—	—	—	—	—	17
Műegyetemi mérnöki oklevél	—	—	—	—	—	—	3
Külföldi gazdasági főiskola	—	—	—	—	—	—	5
Állatorvosi főiskola	—	—	—	—	—	—	1
Jogi doktor	—	—	—	—	—	—	1
Bölcsész doktor	—	—	—	—	—	—	1
Tanári oklevél	—	—	—	—	—	—	1
Theologia	—	—	—	—	—	—	1
Erdőmérnök	—	—	—	—	—	—	3
Gazdasági Akadémia	—	—	—	—	—	—	212
Régi gazdasági tanintézet	—	—	—	—	—	—	9
Kertészeti Akadémia	—	—	—	—	—	—	4
Mezőgazdasági középiskola (kultusz)	—	—	—	—	—	—	84
Középfokú mezőgazdasági tanintézet (földmívelésügy)	—	—	—	—	—	—	26
Kereskedelmi akadémia	—	—	—	—	—	—	1
Tanítói oklevél	—	—	—	—	—	—	4
Kereskedelmi érettségi	—	—	—	—	—	—	20
Középiskolai érettségi	—	—	—	—	—	—	11
Képesített kertész	—	—	—	—	—	—	3
Felső ipariskola	—	—	—	—	—	—	1
Mezőgazdasági szakiskola	—	—	—	—	—	—	90
Erdészeti szakiskola	—	—	—	—	—	—	6
Vincellér iskola	—	—	—	—	—	—	1
6 oszt. középiskola	—	—	—	—	—	—	2
4 oszt. középiskola	—	—	—	—	—	—	15
Főiskolai hallgató	—	—	—	—	—	—	4
Gyakorlati gazda	—	—	—	—	—	—	8

összesen: 534

Megjegyzések.

Végzettség szempontjából a legtöbb új tag gazdasági akadémiai oklevéllel rendelkezik. Ha azonban a 212 akadémiai végzettségű tag létszámából leszámítjuk a tanárokat, akik közül csaknem 100-nak gazdasági akadémiai oklevele van, akkor alig marad 100-nál több okleveles gazda a gazdatiszt és egyéb tagok között. Ez bizony kevés.

Az akadémiaiak után a mezőgazdasági középiskolai végzettségűek következnek, (érettségizett és képesített gazdák összesen: 110) majd a mezőgazdasági szakiskolát végzettek.

Az 534 tagból főiskolai végzettsége van 259-nek (48%).

Ügyforgalom.

Beérkezett:

A beérkezett levelekből csupán a legfontosabbakat iktattuk. Iktatva lett: 254 levél, ezenfelül részben ABC-és gyűjtőkben, részben tárgy szerinti gyűjtőkben lerakott beérkezett levelek és levelezőlapok száma: 5650.

Kiment:

Levél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3233
Levelezőlap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1438
Címnyomozó levelezőlap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	606
Nyomtatvány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14848

Alapítványok.

Néhai Meskó Pál alapítványa: 3000.— P. a Hangyánál letétben $5\frac{1}{2}\%$ -kal kamatozik. Az örökhagyó rendelkezése szerint minden évben egy állásnélküli gazdatisztnak adandó ki. 1941-ben *Égly Ernő* volt intéző kapta meg a 151.50 pengőt kitevő kamatot.

A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* 25.000.— pengős alapítványt tett egyesületünk közérdekű céljai támogatására. Az alapítványt üzlet-részek formájában a szövetkezet kezeli és minden évben kiszolgáltatja a kamatokat. Olyan százalékkal fog az alapítvány kamatozni, mint amilyen százaléku osztalékot fizet a szövetkezet. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ezzel az alapítvánnyal példatadó és munkánkat őszintén megbecsülő cselekedetet végzett.

ZSÁK, PONYVA

eladás, kölcsönzés. Kévekötelek, kötélárúk, különféle papírsákók, szőlőkötöző fonalak legolcsóbb és legmegbízhatóbb szállítója:

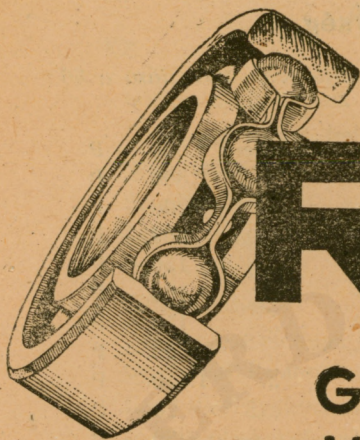
Mező-Zsák

Részvénytársaság.

BUDAPEST, V., PERCZEL MŰR-UTCA 2. SZÁM.

Telefon: 118-567, 121-528.

Alapítva: 1910. évben. Sürgőny cím: Mezőzsák.

RIV

**GÖRDÜLŐCSAPÁGYAK
VEZÉRKÉPVISELETE**

PIRKNER és ZETTNER

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 1. sz.

TELEFON: 186-894.

RIV csapágyat cséplőgépbe!

RIV csapágyat traktorba!

RIV csapágyat minden mezőgazdasági gépbe!

RIV csapágyat minden járműbe!

RIV csapágyat minden forgó részbe, mert munkát takarít meg, növeli a teljesítményt, meghosszabbítja a forgó rész élettartamát!

RIV bizományi raktár minden városban.

RIV csapágyosztályunk készséggel ad díjmentes felvilágosítást minden szakszerű kérdésben.

Karitatív tevékenység.

10.000.— pengős OMBI gazdatiszti nyugdíjsegély szétosztása a 60 éven felüli nyugdíj nélküli gazdatiszteknek.

2	gazdatiszt	egyenként	500.— P	—	—	összesen:	1.000.— P
7	"	"	400.— P	—	—	"	2.800.— P
4	"	"	300.— P	—	—	"	1.200.— P
4	"	"	200.— P	—	—	"	800.— P
1	"	"	150.— P	—	—	"	150.— P
11	"	"	100.— P	—	—	"	1.100.— P
2	"	"	75.— P	—	—	"	150.— P
26	"	"	50.— P	—	—	"	1.300.— P
50	"	"	25.— P	—	—	"	1.250.— P
1	"	"	20.— P	—	—	"	20.— P
Kisebb segélyek, adminisztráció és pósta						—	230.— P
108 gazdatiszt kapott összesen						—	10.000.— P-t.

*Belügyminiszteri hadikölcsön-segély szétosztása a volt nyugdíjinté-
zeti tagok és özvegyek között:*

1	tagnak	à	345 P	összesen:	345.— P
4	"	"	320 "	"	1.280.— "
1	"	"	310 "	"	310.— "
1	"	"	270 "	"	270.— "
4	"	"	250 "	"	1.000.— "
1	"	"	230 "	"	230.— "
1	"	"	220 "	"	220.— "
2	"	"	200 "	"	400.— "
1	"	"	180 "	"	180.— "
1	"	"	175 "	"	175.— "
16	"	"	170 "	"	2.700.— "
2	"	"	160 "	"	320.— "
3	"	"	150 "	"	450.— "
3	"	"	140 "	"	420.— "
1	"	"	120 "	"	120.— "
13	"	"	100 "	"	1.300.— "

Kisebb segélyek és adminisztráció 260.— P

55 tag kapott összesen — — 10.000.— P-t.

Szerezzen tagokat
a Magyar Gazdatisztek
Országos Egyesületének

Allásközvetítés.

Elhelyeztünk:

Gazdasági intézőnek	—	—	—	—	—	—	—	10
Gazdasági intéző helyettesnek	—	—	—	—	—	—	—	1
Számtartónak	—	—	—	—	—	—	—	4
Segédtisztnek	—	—	—	—	—	—	—	15
Könyvelőnek	—	—	—	—	—	—	—	2
Könyvelőnőnek	—	—	—	—	—	—	—	1
Irodatisztnek	—	—	—	—	—	—	—	1
Pénzügyi díjnoknak	—	—	—	—	—	—	—	1
Gazdasági ispánnak	—	—	—	—	—	—	—	9
Gazdasági gyakornoknak	—	—	—	—	—	—	—	5
Mezőgazdasági kamarai tisztviselőnek	—	—	—	—	—	—	—	2
Bácskai telepfelügyelőnek	—	—	—	—	—	—	—	1
Bácskai telepkezelőnek	—	—	—	—	—	—	—	6
Költségvizsgáló Intézeti tisztviselőnek	—	—	—	—	—	—	—	2
Közélelmezési ellenőrnek	—	—	—	—	—	—	—	90
Cséplési ellenőrnek	—	—	—	—	—	—	—	4
Répa-átvevő ellenőrnek	—	—	—	—	—	—	—	9

összesen: 163

Egyesületi kiadványok.

1941-ben négy kiadványt bocsátott ki az egyesület. *Faber György* igazgatónk tollából „*Ujjfajta részesgazdálkodás*” címmel adtunk ki egy 24 oldalas füzetet, amelyet azoknak a tagjainknak, akik kiadványainkat meg szokták rendelni, díjmentesen megküldöttük, de rendelkezésére bocsátottuk ugyancsak díjmentesen a füzetet azoknak a tagoknak is, akik a *Gazdatisztek Lapjában* megjelent felhívás alapján, azt külön kérték. A tanulmánynak a sajtóban szép visszhangja volt és felfigyeltek arra az illetékes tényezők is.

Kemenes Ernő jószágfelügyelő ig. vál. tagunk tollából: „*Gazdaságok belső megerősítése*” címmel adtunk ki egy rendkívül hasznos tanulmányt, amelyet 80 filléres árban hoztunk forgalomba. A tanulmányból több, mint ezer kelt el a gazdatisztek között, nagyobb példányszámot rendelt meg a *Kecskeméti Mezőgazdasági Kamara* és a *Földművelésügyi Minisztérium* is. A tanulmányról a sajtó ugyancsak meleg hangon emlékezett meg, nagyértékű tartalmánál fogva közérdeket szolgáltunk a tanulmány kiadásával. A kiadás folytán mutatkozó tiszta hasznót *Kemenes* Ernő jószágfelügyelő az egyesület szociális alapja javára adományozta. Ez az összeg 350.— pengőt tett ki a múlt évben.

Erdélyi tanulmányutunkkal kapcsolatban külön ismertetőt adtunk ki *Kolozsvárról* és a *székelyföldi fürdőkről* s az útvonalról.

Több éves munkánk eredményeként adtuk ki a „Gazdatiszti Cím-tár“-t ügyv. igazgatónk szerkesztésében, az OMBI, a mezőgazdasági kamarák, valamint saját adatgyűjtésünk alapján. Ez által régi hiányosságot póoltunk, mert *Jeszenszky Pál* tb. elnökünk és *Megay Meissner Károly* orsz. gyűl. képviselő címtárai óta nem jelent meg gazdatiszti címtár. A földművelésügyi minisztérium 500.— pengővel járult hozzá a címtár kiadásához, 85 példányban pedig megrendelte azt. Egyetlen kiadványunkkal sem értünk el, megrendelés szempontjából, még ilyen nagy sikert, több mint ezer megrendelője volt gazdatiszti részről a címtárnak. 2300 példányban jelentettük meg a címtárat és ma már mindössze 300 példány van, ami eddig nem értékesült.

Tavaly adtuk ki első ízben külön könyvecskében terjedelmesebb évi jelentést. 56 oldalas jelentésünk kedvező fogadtatásra talált, mind a gazdatisztek, mind a sajtó részéről. Így tulajdonképpen nem is négy, hanem öt kiadványunk jelent meg a múlt évben.

Szakosztályok működése.

Gazdasági Szakértők és Kárbecslők Szakosztálya.

Elnök: *Tuka Géza* jégkárbecslő főfelügyelő.

Alenök: *Kálnay Vilmos*, mezőgazdasági tanácsos.

Titkár: *Soóky Tóth József* kárbecslő felügyelő.

II. titkár: *Zahoránszky Pál* kárbecslő ellenőr.

A Gazdasági Szakértők és Kárbecslők Szakosztálya 1941-ben tisztújítást tartott. Miután *Mildenberger József* elnök, nagyarányú elfoglaltsága miatt nem vállalta tovább a tisztséget, elnökké *Tuka Gézát*, a jégkárfelvételi iroda főfelügyelőjét választotta meg a szakosztály, méltányolva azt a nagy szakirodalmi munkásságot, gyakorlati tapasztalatot és szervezőkészséget, valamint kartársi jóindulatot, amely *Tuka Gézát* jellemzi. Az új vezetőség nagy kedvvel fogott a munkához, a szakosztály három ülést tartott és eredményes lépéseket tett a napidíjak rendezése tekintetében. Az elemi károknak és a termés becslésnek a testület tagjai által történő becslésére nézve is tett előterjesztést a földművelésügyi minisztériumban, sajnos azonban ez nem talált visszhangra. Érdekes szaküléseken, nagy szakszerűséggel vitattak meg különböző káreseteket. A kárbecslők szakképzettségének előírására vonatkozólag is hasznos munkát végzett a szakosztály.

Okleveles Kertészek Szakosztálya.

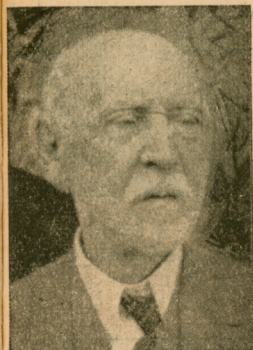
Tb. elnök: *Mohácsy Mátyás*, a Kertészeti Akadémia igazgatója.

Elnök: *Solty László* okl. kertész, kertépítő és teleptulajdonos.

Ügyv. titkár: *dr. Liszka Jenő*, akadémiai tanár.

Az Okleveles Kertészek Szakosztálya az elnök elfoglaltsága miatt nem fejthetett ki olyan tevékeny működést, mint az elmúlt években. Résztvevett a szakosztály a kertészeti akadémián tartott értekezleten és ott erőteljesen képviselte a tagok felfogását, az újra-vizsgáztatás ügyében. Foglalkozott a szakosztály vezetősége az okleveles kertészekben mutatkozó hiánnyal is.

ELHUNYT NAGYJAINK

Baly Kálmán
tb. elnök
ny. főtisztartó

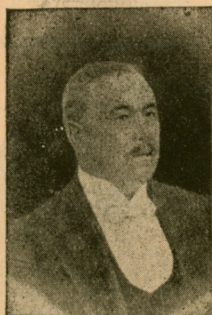
Székács Elemér
tb. elnök jószágigazgató

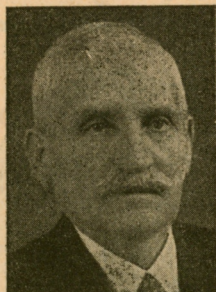
Gölniczky Géza
alelnök
jégkárbecslő főfelügyelő

Németh Pál
jószágigazgató körü alelnök

Adamecz Elek
jószágfelügyelő
körü alelnök

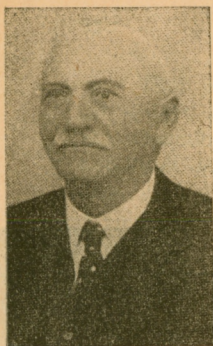

Pfeiffer János
tisztartó
tb. tag

Reithoffer Ödön
jószágigazgató körü alelnök

ARANYDIPLOMÁS GAZDATISZTEK

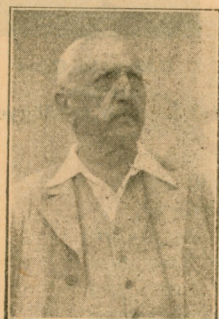
Mashát Mihály (†)
ny. jószágigazgató

Szánthó Menyhért
ny. h. államtitkár

Ondrus Cyrill (†)
ny. jószágfelügyelő

Baross László (†)
jószágfelügyelő

Frank Géza
tisztartó

Blantz Jenő
jószágigazgató

Fekete István
gazdatiszt frő

dr. Knoll Károly
jószágigazgató

Seress Gyula
ny. főintéző,
aki egyesületünkre hagyja
vagyonát

Érettségizett és Képesített Gazdák Szakosztálya.

Elnök: *Berkes Gyula* mezőgazdasági középiskolai igazgató.

Társelnökök: *Dr. Ajtay Ferenc, Balás Béla, Balázs Piri Lajos, Bartha Ernő, Buland Tivadar, Farkas Elemér, Fazekas Mária, vitéz Horváth Iván, Horváth Jenő, dr. Horváth Károly, dr. Jankó József, Kachelmann Kurt, Kapitány Géza, dr. Sinn István, mater Szentgyörgyi Lucretia, Szlávik Endre, Varga Márton* igazgatók, illetve igazgatónők.

A szakosztályi elnök állandó helyettese: *Sulyok Zoltán*, mezőgazdasági szaktanár.

Alelnökök: *Drágffy Gyula, Dubay Aladár, Fodor Dezső, Gábris Lajos, B. Papp Zoltán, Polgár Sándor, dr. Révész Zoltán, Suchy György, Sulyok Zoltán, Szabó Gábor, Z. Szabó László, Vadányi Miklós, Vágó M. Relindi Zalay Géza*, mezőgazdasági, illetve kertészeti tanárok.

Titkár: *Réti Béla* érettségizett gazda.

Az elmúlt esztendő szakosztályunk életében fordulópontot jelentett. 1937. év óta, a szakosztály megalakításától csak az elmúlt évben lehetett az érettségizett és képesített gazdáknak a beszervezését egészen nagy arányokban megkezdenuink. 1936—37. tanévben még csak öt iskola működött négy évfolyammal. A mezőgazdasági középiskolákban, középfokú gazdasági tanintézetekben végzett ifjak száma ekkor még csak 1000 körül volt. Az 1940—41. tanév végével a nyilvántartásunkban álló végzettek száma 1945 fő, melynek iskolák és évfolyamok szerinti eloszlását az alábbi táblázat világosan mutatja.

A mezőgazdasági középiskolák és középfokú gazdasági tanintézetek végzett növendékeinek száma:

Az iskola helye	1924. évtől 1941. évig 17 év alatt az 1900—																	Összesen
	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41	
	t a n é v e k b e n																	
Békéscsaba	14	13	21	29	30	23	27	34	36	13	17	17	24	28	40	32	36	434
Budapest	—	—	—	—	—	23	19	17	26	24	16	22	24	37	50	62	85	405
Gyöngyös	—	—	—	—	27	35	23	28	25	31	27	17	24	26	35	33	46	378
Kecskemét	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	34	65
Orosháza	—	6	11	18	38	28	21	28	20	17	10	18	14	16	28	42	44	359
Szarvas	—	—	—	—	—	11	27	25	15	19	21	24	21	22	29	34	30	278
Székesfehérvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	26
Évente összesen	14	19	32	47	95	121	117	132	122	104	91	98	107	129	182	234	301	1945

Mindaddig, amíg a végzett növendékek sorsáról, jelenlegi helyzetéről, vagyoni és jövedelmi viszonyairól megfelelő képet nem kaptunk, hiábavaló volt minden fáradozásunk, amelyet szakosztályunk végleges megszervezése érdekében a múltban kifejtettünk. Munkásságunk első fejezete az érettségizett és képesített gazdák törzskönyvének felfektetése volt.

Az ehhez szükséges adatokat iskoláink igazgatói bocsátották rendelkezésünkre, kiknek megértő segítségéért és jóindulatú támogatásáért ezúton mondunk köszönetet, nemcsak szakosztályunk, hanem az összes

végzetek nevében. A rendelkezésünkre bocsátott névsorok és címanyag felhasználásával „Kérdőívet” küldöttünk ki az összes végzeteknek és sorsuk, helyzetük alapos megismerésére 31 általunk feltett kérdésre kérünk választ. A kibocsátott kérdőívek várakozáson felüli nagy számban érkeztek kitöltve vissza egyesületünkbe és a kérdőívek további kibocsátása az utóbb rendelkezésünkre bocsátott címek alapján jelenleg is folyik.

Sajnos a már 10—15 éve végzett gazdatársainkat igen nehéz felkutatni, mert a közelet minden terén és helyén helyezkedtek el, úgyhogy a részükre kiküldött kérdőívek egy része kitöltetlenül érkezett vissza. Több száz gazdatársunk tartózkodik jelenleg ismeretlen helyen, úgyhogy velük a közvetlen kapcsolatot jelenleg felvenni nem tudjuk. E téren segítségre kérünk fel minden érettségizett és képesített gazdát. Kint az életben járva, ha találkoznak végzett gazdatársainkkal, kérjük, hogy jelenlegi pontos címüket szakosztályunkkal közöljék, hogy azok alapján a közvetlen kapcsolatot velük is felvehessük és így azután egy táborba gyűjthessük az összes végzeteket.

Ezideig 1500 kérdőívet bocsátottunk ki, melyek legnagyobb része kitöltve vissza is érkezett. Még hónapok múlva is érkeznek kitöltött kérdőívek szakosztályunkhoz, mert az érettségizett és képesített gazdák közül igen sokan teljesítenek katonai szolgálatot és csak megkésve kapják meg a tőlünk küldött megkereséseket. Az első 500 kérdőív adatait azonban már feldolgoztuk és ezek eredményeit az alábbiakban közöljük.

Mindenek előtt arra voltunk kíváncsiak, hogy a végzett növendékek mennyiben követték szüleik foglalkozását és az életben miként tudtak elhelyezkedni.

A végzetek és szüleik foglalkozás szerinti megoszlása:

500 végzett közül	Szülők		Gyermekek	
	k ö z ü l			
	Hány fő	o/o	Hány fő	o/o
Közép birtokos	44	8·8	34	6·8
Kis birtokos	116	23·2	54	10·8
Bérlő	14	2·8	6	1·2
Kertész	2	0·4	2	0·4
Gazdatiszt	22	4·4	84	16·8
Gazdasági felügyelő	8	1·6	4	0·8
Magán gazd. de mezőg	20	4·0	26	5·2
Hangya, Futura	—	—0	16	3·2
Gazd. akad. egyetem	—	—0	42	8·4
Állami alkalmazott	92	18·4	56	11·2
Pap, tanár, tanító	42	8·4	4	0·8
Iparos	38	7·6	—	—
Kereskedő	22	4·4	2	0·4
Hivatali segéd személy	8	1·6	—	—
Ténysl. és sorkatona	20	4·0	46	9·2
Egyébb foglalkozásu	52	10·4	124	24·8
Összesen	500 fő	100·0 o/o	500 fő	100·0 o/o

A fenti táblázat világosan mutatja, hogy a mezőgazdasági középiskolákat legnagyobb számban a kisbirtokosok, állami tisztviselők, papok, tanárok és tanítók gyermekei látogatják. Azt egészen természetesnek vehetjük, hogy a kisbirtokosok gyermekei a mg. középiskolákat látogatják, hisz iskoláink megalakításakor ezt tűzték ki elsőrendű feladatul számukra. Az állami tisztviselők, és papok, tanárok, tanítók gyermekeik boldogulását miért látják a mezőgazdasági középiskolákban, annak kézenfekvő magyarázata az, hogy a szülők jelenlegi jövedelmi viszonyaikkal nincsenek megelégedve, magasabb szellemi műveltségüknel fogva pedig látják, hogy már most is, de a most folyó háború győzelmes befejezése után a szabadpályákon, különösen pedig a mezőgazdaságban sokkal jobban érvényesülhetnek gyermekeik, mint az állami és megyei hivatalokban.

A fentiekén kívül azonban a mezőgazdasági középiskolákban megtaláljuk minden társadalmi réteg gyermekeit, mert iskoláink nemcsak az elmélet, hanem a gyakorlati életre is nagyszerű előképzést nyújtanak és a végzett növendékek a közelet minden terén nagyszerűen értékesítik a sokszor nélkülözhetetlen gyakorlati tudásukat. A gyakorlatilag jól kiképzett érettségizett, képesített gazda bárhova kerüljön is, megbecsüli a fizikai munkást és soha nem követel többet beosztottaitól, mint amennyit ő maga is el tud végezni, viszont tudja azt, hogy mi az a mérték, amelyet a fizikai munkásnak is el kell végeznie, azért, hogy bérét kiérdemelje.

A szülők 18.4%-os arányszámával szemben állami állásokba már csak a gyermekek 11.2%-a megy. Ez kedvező jelenség, mert hazánknak a gyakorlati életben minden rátermett és önállóan is alkotni tudó fiára nagy szüksége van. Legtöbbször a jelenleg kevés számban lévő okleveles gazdák helyett, mint gyakornokok, segédtiszték, gazdaság-vezetők helyezkednek el. Ez természetes is és kívánatos az volna, hogy egy-egy birtokon az okleveles gazdák és mezőgazdák a legfelsőbb vezetés maguk részére való biztosítása mellett érettségizett és képesített gazdakkal, mint munkatársakkal gazdálkodnának. Így az okleveles gazdák és mezőgazdák a vezetést, az érettségizett és képesített gazdák az alsóbb vezetést és a végrehajtást, ill. a végrehajtatást látnák el. Ily megoldással megszűnnék az okl. gazda- és mezőgazda-hiány és bízva abban, hogy az érettségizett és képesített gazdákban az oklevelesek méltó munkatársakat kapnának, megoldhatók lennének a ma még vajdó gazdatiszti hiány problémák is.

A közép- és kisbirtokos gyermekek igen jelentős része visszatér szülei birtokára, azonban éppen a kisbirtok túlzott felaprózódása következtében a 23.2% kisbirtokos szülő helyett ma már csak 10.8% gyermek találja meg boldogulásának lehetőségét szülei birtokán. A kisbirtokos családoknál rendszerint nagyobb gyermekszám és tőkehiány miatt az érettségizett, képesített gazdagyermekek nem találja meg boldogulását és legjobb esetben, mint faluja jegyzője, szövetkezetének vezetője kénytelen nem közvetlenül a földhöz kötött munkálkodását a nép érdekében végezni. Kár pedig, hogy a nagy áldozatokkal fenntartott iskoláink végzett növendékei, kik kivétel nélkül hajlandók az eke szarvát megfogni

és készek jelenleg már többé-kevésbé biztos és végleges állásaikat is ott hagyni, nem a föld mellett és nem a földből találják meg boldogulásuk lehetőségét. Hisszük, hogy helyes kormányintézkedések fognak jönni és az érettségizett és képesített gazdák is helyet kapnak a magyar ugaron és ha nem is földbirtokosok és pénzarisztokraták gyermekeiből adódnak, munkát találhatnak és kapnak majd hazánk mezőgazdaságában.

A helyzet a középbirtokosok gyermekeinél hasonló. Míg a szülők 8.8%-a középbirtokos, addig a gyermekek közül már csak 6.8% folytatja szülei foglalkozását. A középbirtokosok gyermekei részben a tudományos pályán képezik magukat tovább, részben a honvédség tényleges állományába, mint tisztek igyekeznek bejutni. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapíthattuk, hogy a középbirtokosok gyermekei közül többen, mint pilóta, páncélos, gazdasági hadnagyok, főhadnagyok és többen már, mint századosok találták meg boldogulásuk lehetőségét.

A mezőgazdasági középiskolát, középfokú gazdasági tanintézetet végzetek egy igen jelentős része 8.4%-a az akadémiákon és egyetemeken folytatja tanulmányait és mint ahogy kívánatos is, a jövő okleveles gazdái és mezőgazdái nem a gimnázisták és kereskedelmi iskolások, hanem az érettségizett és képesített gazdák sorából fognak kikerülni. 8—9 éves mezőgazdasági középiskolai és akadémiai kiképzéssel valóban nagyszerűen képzett gazdatisztek majd képesek lesznek arra, hogy hazánk mezőgazdasági színvonala arra a mértékűre emelkedjék, amelyre az új Európában szükség lesz.

Említésre méltó körülmény, hogy az érettségizett és képesített gazdák 9.2%-a katonai szolgálatot teljesít és mint a befutott kérdőívekből megállapítható, igen nagy részük, mint tényleges, vagy tartalékos gazdasági tiszt teljesít szolgálatot, mint ahogy azt már a középbirtokosok gyermekeinél is felemlítettük. Az elmúlt évben megtartott gazdasági tanfolyamokon is szép számban voltak gazdatársaink, kik a honvédség által támasztott követelményeknek nagyszerűen megfelelték és megítélésünk szerint ők a jövő gazdasági hivatalainak hívatott vezetői. Kívánatos volna a H. M. részéről olyértelmű rendelet kiadása, melynek értelmében gazdatársaink fokozott mértékben juthatnának szerephez a m. kir. honvédség élelmezésügyi csapatainál és a gazdaság közigazgatási végrehajtó szolgálatnál.

Megállapíthatjuk, hogy a mezőgazdaságban, vagy az azzal kapcsolatos állami vagy magánvállalatoknál a végzetek közel 54%-a helyezkedett el. Ez a szám azonban a végleges összeállítások alapján némileg csökkenni fog, mert legelőször a kérdőíveket azok küldték el, kik magukat a mezőgazdasághoz legközelebb állóknak tartják. Mindenesetre azonban számolhatunk azzal, hogy az összes végzetek 40—45%-a már ezideig is a mezőgazdaságban vagy azzal kapcsolatosan helyezkedett el. Ez az arányszám, amennyiben a kormányhatalom részéről elhelyezkedésünknek a mezőgazdaságban való biztosítása céljából megfelelő intézkedések hozatnak, lényegesen emelkedni fog.

A jövő szempontjából azonban fontosnak látszik oly értelmű rendeletek kiadása a kormányhatalom részéről, amelyek a mezőgazdaság-

ban való szerephezjutást fokozott mértékben lehetővé teszik. Oly rendelkezések kiadására gondolunk, amely azt mondaná ki, hogy a földművelésügyi minisztériumba, mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézményeknél, állami birtokoknál, mezőgazdasági irányú szervezeteknél, ilyen üzemeknél és vállalatoknál, az érettségizett és képesített gazdák előnyben részesítendőek a nem mezőgazdaságilag képzett pályázókkal szemben.

Jövedelmi viszonyok.

A visszaérkezett 500 kérdőív tanúsága szerint a megkérdezettek közül 192 főnek van havi 200.— P-ön aluli, 34 főnek 200 P-ön felüli jövedelme, míg 274 főnek ismeretlenek a jövedelmi viszonyai. Sorsával, azaz jelenlegi helyzetével 144 fő van megelégedve. Ez azt jelenti, hogy a végzettek 28.8%-a, azaz 1/3-a nem kíván jelenlegi munkabeosztásán változtatni, míg 2/3-ad része másutt, de lehetőleg a mezőgazdaságban jobb és biztosabb megélhetését lehetővé tenni. A megkérdezettek majdnem kivétel nélkül oda nyilatkoztak, hogy legjobban önállóan szeretnének gazdálkodni, sajnos anyagi körülményeik és az „Önállósítási Alap”-ból nehezen megszerezhető kölcsönök alapján önállósulásuk a jelenlegi körülmények között igen nehézkes.

E téren szakosztályunk és egyesületünk minden lehetőt már eddig is megtett és megtesz a jövőben is, mert felfogásunk szerint nem volna szabad érettségizett és még hozzá mezőgazdasági szakműveltséggel rendelkező ifjaknak havi 200.— P-ön aluli jövedelemmel bírniok. Itt kell rámutatnunk arra, hogy a 200.— P-ön felüli jövedelemmel rendelkező gazdatársaink, majdnem kivétel nélkül önálló gazdák, kertészek, bérlők, vagy kereskedők, egyéni rátermettségük mellett a szabad pályák azok, amelyek a nagyobb jövedelmet részükre biztosítani tudják.

Kíváncsú tehát, hogy minél többen, ha másképpen nem lehet, hát szövetkezve az „Önállósítási Alap” vagy máshonnan megszerzendő tőkék segítségével ne az állami és közhivatalok, hanem az önálló egzisztenciák, a szabad pályák felé orientálódjunk.

Érdeklődés szakosztályunk iránt.

500 érettségizett, képesített gazda közül már 114 régebben tagja volt egyesületünknek, míg 344-en a kibocsátott kérdőívek alapján kérték tagul való felvételüket. Mindössze 42 volt azoknak a száma, kik egyelőre nem kívánnak, legtöbbször anyagiak miatt egyesületünkbe tagul belépni. Már ezek a számok is mutatják azt, hogy szakosztályunk eredményes munkásságára nagy szükség van, de még jobban kiviláglik azokból a sorokból, amelyeket gazdatársaink szakosztályunkhoz intéztek.

Horváth Antal é. gazda írja:

„Igaz örömmel teszek eleget felszólításuknak, mert mióta gazdálkodom, legfőljebb csak statisztikai adat céljából kerestek meg azért, hogy érettségizett gazda vagyok. Ezért örömmel lépek be az érettségizett, képesített gazdák szakosztályába.”

Szöke Ferenc é. gazda írja:

„Örömmel vettem levelüket, kellő szavakat nem is találok arra, hogy megköszönjem nemes fáradozásukat, amellyel a mezőgazdálkodás hivatott úttörőit összehozták, a konjunktúra által összekúsált útvesztékből. Az egyesületnek tagja kívánok lenni, bár a munkahelyem a kereskedelem, mégis a mezőgazdaság minden egyes mozdulatát figyelemmel fogom kísérni.“

Gyenes István é. gazda írja:

„Ez az egyetlen egyesület, melyhez úgy érzem, hogy tartozom és tartoznom kell.“

Kósa Barna é. gazda írja:

„A magyar gazdaifjak halálával mondok köszönetet azért, hogy gondoskodásukkal reménységet gyujtanak az életbe kikerült gazdaifjak szívében. Nagyon jól esik azt tudnunk, hogy nem hiába léptünk erre a pályára, tudják azt, hogy mi is vagyunk és így talán sikerül azon a helyen érvényesíteni tudásunkat, ahol szükség van ránk a magyar föld, a magyar nép érdekében.“

Számtalan sorát tudnánk közölni azoknak a leveleknek, amelyek örömmel üdvözlük szakosztályunk újabb lendülettel megindított munkásságát és igen sokan jelentkeznek gazdatársaink, kik egyesületünk érdekében részt kérnek, sőt követelnek a végzendő munkákból.

A rendelkezésünkre jutott adatok és levelek alapján szakosztályunk vezetősége is szükségét látta, hogy működésünket teljesen új alapokra helyezzük és fokozott mértékben foglalkozzunk egyes problémáinkkal. Elhatároztuk, hogy szakosztályunk vezetősége minden két hétben, vagy a szükséghez mérten még sűrűbben is vezetőségi ülést tart, ahol az összes tennivalók közös megbeszélése alapján az önként jelentkező munkatársaink bizonyos feladatokat otthon szabad idejükben elvégeznek. A jelenleg ránk háruló feladatokat már egy-két ember elvégezni nem tudja, és így mindenkit szívesen látunk a jövőben is szakosztályunk vezetőségében ki közös érdekeinkért hajlandó dolgozni.

Azért, hogy minél eredményesebb munkát tudjunk végezni, a megoldandó feladatokat szétosztottuk és azok ellátását egy-egy munkatársunk vállalta. Elhatároztuk, hogy szakosztályunk rendszeresen fogja végezni az állasközvetítést. E célból már megkerestük levélileg a mezőgazdasági irányú szövetkezetek, vállalatok, üzemek igazgatóságait, minisztériumokat és mezőgazdasági tudományos és egyéb intézeteket. Felkérő leveleinkre már eddig is több vállalat helyezte kilátásba, hogy érettségizett és képesített gazdákat a jövőben fokozott mértékben fog alkalmazni.

Időközönként kibocsátott kérdőívek alapján, mint már a múltban is tettük, tagjaink sorsáról állandóan tájékozódunk. A kiküldött kérdőívek visszaérkezése után azokat feldolgozva nemcsak tagjainkat, hanem amennyiben közös érdekeink úgy kívánják, a nagyközönséget is tájékoztatjuk.

Nyilvántartást vezetünk nemcsak szakosztályi tagjainkról, hanem az összes érettségizett és képesített gazdátársunkról, azon célból, hogy a tőlünk bajtársaik sorsa felől érdeklődőknek, mindenkor felvilágosítással szolgálhassunk. Sajnos jelenleg még igen sok cím nem áll rendelkezésünkre, melyek megszerzéséhez összes gazdátársunk segítségét kérjük. Kérünk mindenkit, hogyha találkozik olyan gazdátársunkkal ki még nem tud mozgalmairól és munkáinkról, úgy figyelmét hívja fel rá. Jelenlegi pontos címét pedig eddig még ismeretlen gazdátársaink címét közölje szakosztályunkkal, hogy annak alapján a közvetlen kapcsolatot mi is felvehessük vele.

Megkezdjük egy később megalakítandó érettségizett és képesített gazdaszövetkezet szervezési, tagszerzési és tőkegyűjtési munkálatait. A megalakítandó szövetkezet céljául gazdátársaink önálló földbérlethez és földtulajdonhoz való juttatását, gazdálkodásunk további vezetését és irányítását is magában foglaló tevékenységet tűztünk ki. Célunk a független magyar, gazdaságilag megalapozott, művelt gazdaközéposztály megteremtése. Az ifjúságnak már az iskolában a szövetkezeti életre való nevelése és gyakorlatilag a szövetkezeti életre való kiképzése.

E cél elérésére olyan szövetkezeti alkotásokat kívánunk létesíteni, amelyek egyénenkénti megvalósítására a végzettek képtelenek. (Baromfikeltető, tojásbevaltó és hízoló telepek, sertés- és marhahízlalodák, gyümölcsaszalók, hűtőházak, tárolók, magtisztítótelepek, konzerv- és feldolgozóüzemek, magkereskedések, közös rideg növendékmarha- és csikólegelők, gyümölcsfaápoló vállalatok, fekáltrágya üzemek stb.)

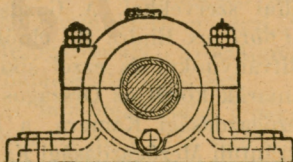
Golyóscsapágyak javítása garanciával

Uj görgős és golyós
csapágyak, csapágy-
házak minden méret-
ben legelőnyösebben.
Javított csapágyak!

Kívánságra azonnali csere.

LÉDERER ANDORNÉ
SPIRAL L.

Golyóscsapágyjavító Üzem.

BUDAPEST, VI., SZIV-U. 71. (Podmaniczky-utca sarok.)

Telefon: 126-238.

Munkánk minél szélesebb térre való kiterjesztése érdekében minden mezőgazdasági középiskola, közpfokú gazdasági és kertészeti tanintézet székhelyén fiókszövetkezetet kívánunk létesíteni, mely az ifjúság nevelésén kívül a környék kisgazdáit lesz hivatva a tervszerű és irányított minőségi többtermelés szolgálatába beállítani. A szövetkezet és fiókjai, mint tanácsadó szervezet kíván működni azok részére is, kik munkájukat, kereseti lehetőségeiket nem a szövetkezettel karöltve kívánják megalapozni. Felvilágosító munkával meg akarjuk mutatni az érettségizett és képesített gazdák és kertészek részére a gyakorlati életnek jobb kereseti lehetőségeit és az „Önállósítási Alap”-al kapcsolatos üzemtervek, költségelőirányzatok szakszerű elkészítéséhez is segítséget nyújtunk.

Tervünk megvalósítására a földbirtokreform és mezőgazdaságot fejlesztő törvény végrehajtása során igen sok lehetőség kínálkozik és csupán gazdatársaink segítő és megértő támogatásán múlik, hogy azt meg tudjuk-e valósítani, avagy sem.

Megalakítottuk Budapesten az érettségizett és képesített gazdák asztaltársaságát, mely a bajtársi szellem ápolásán kívül egymás megsegítését, tanáccsal, segítséggel való ellátását, felvilágosítását hivatott szolgálni. Ezen összejöveteleinket egyelőre minden hó első szerdáján Budán a Helybeli-féle vendéglőben (Attila-u. 1. sz.) 7 órai kezdettel tartjuk és ott rendszerint záróráig együtt szoktunk lenni.

Meg kell köszönjük lelkes munkatársaink fáradozásait, kik hivatali, katonai vagy egyéb elfoglaltságuk mellett, fáradságot nem kímélve dolgoztak önzetlenül szakosztályunk érdekében. Kérjük őket, hogy lan kadatlan hittel és bizalommal folytassák továbbra is nemes fáradozásaikat és majd meglátják, hogy munkájuk gyümölcse megéri. Szakosztályunk munkájában résztvettek: Gaál Antal, Török Mátyás, vitéz Kiss László, Ivánszky István, Csemegi Károly, Ármay István, Kelényi Miklós, Pádár Kálmán, Alber Béla, ifj. Farkas Gyula, Müller Ferenc, Bárdi László, Hajdu Károly, Szombati Zoltán, Mülleck Antal, Réti Béla é. gazdák.

Víszony a gazdatársadalmi testületekkel.

A múlt évben is barátságos összeköttetést tartottunk fenn a gazdátársadalmi szervekkel. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, amely *Fabricsius* Endre tb. elnökünk vezetése alatt működik, elfogadta két indítványunkat és ezzel sikerre vitte törekvésünket. A mezőgazdasági kamarák közül az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara, a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara és a Tisza-menti Mezőgazdasági Kamara subventiot adtak egyesületünknek. Az Országos Kamara állást foglalt az egyesületi kötelező tagság mellett, több kerületi kamara a minősítési törvény megváltoztatására vonatkozó felterjesztésünket magáévá téve hasonló lépéseket tett. Kifogástalan volt a viszony az OMGE-vel is, különösen szívélyes volt az összeköttetés az Országos Erdészeti Egyesülettel. Az egyesület kiváló titkára, dr. *Mihályi*

Zoltán erdőmérnök közgyűlési beszámolójában hosszasan emlékezett meg a két testület viszonyáról. Kölesönösen látogattuk egymás gyűléseit és mindenkor mindkét részről hangot adtunk az erdőtiszt és a gazdatiszt egymásra utaltságának. Több vármegyei gazdasági egyesület a gazdasági tankötelezettség és az okleveles mezőgazdák fogalmazási karban való alkalmazása tárgyában elfogadta javaslatunkat és hasonló határozatokat hozott. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületével közös mozgalmat indítottunk, az Erdélyi Gazdasági Egyesület nagy segítségünkre volt a kolozsvári találkozó és a székelyföldi tanulmányút megrendezésében. Kapcsolatot tartottunk fenn a mezőgazdasági egyetem és a gazdasági akadémiák hallgatóinak ifjúsági egyesületével is. A magyar-óvári gazdászok testületileg pártoló tagjai egyesületünknek, Debrecenben előadást tartottunk az ifjúsági egyesület meghívására az időszerű gazdasági kérdésekről. Részt veszünk a Nemzetpolitikai Szolgálat munkájában is, ahol, mint nemzeti összekötő, ügyv. igazgatónk képviseli az egyesületet.

Érdekvédelem.

Érdekvédelmi munkásságunk ismertetése során elsősorban emlékezzünk meg vitéz dr. *Baskay* Gyula alelnökünknek felsőházi szerepléséről. A gazdatisztek kitűnő felsőházi tagja minden felszólalása alkalmával szőnyegre vitte a gazdatiszti testületi kérdéseket. Síkra szállott a 60 éven felüli gazdatisztek segélyezéséért, a Gazdatiszti Kamaráért, a szakemberek megbecsüléséért, s mindezeket olyan megnyerő beállítással hozta a felsőház elé, hogy sikerült ott rokonszenvet keltenie. Ez pedig — ismerve a felsőház összetételét — nem volt könnyű feladat. Olyan felkészültség, remek előadói készség és uri modor kellett hozzá, mint amilyenrel vitéz dr. *Baskay* Gyula rendelkezik.

Nápirenden tartottuk a gazdatiszti fizetések ügyét, kimutattuk, hogy a gazdatisztek tekintélyes része feltűnően alacsony fizetést kap. Lépéseket tettünk a közvélelemzési ellenőrök fizetése, jobb helyzete és felmondási ideje ügyében.

Kifogásoltuk, hogy a Központi Statisztikai Hivatal a szakképzettek megjelölésénél az intézőt és a kasznárt mint „nem okleveles gazdatisztek” szerepeltette, a tisztartó, számvevő és számtartó címeket pedig egyszerűen elhagyta. Kifogásoltuk, hogy a mezőgazdasági szociálpolitikát nem a földművelési, hanem a belügyminisztérium végzi. Szakemberek bekapcsolását sürgettük. A Mezőgazdasági Szociálpolitikai Tanácsban erre vonatkozó javaslatunkat határozattá emelték.

Többször szót emeltünk a gazdasági tankötelezettség érdekében. Egész éven át küzdöttünk a gazdasági akadémiák négy évre való emelése és főiskolai átszervezése ügyében. Az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanácsban az elmondottakon kívül a tanárkérdés válságával foglalkoztunk behatóan.

Az érdekképviselési kérdésben az elmúlt évben az egyesületi kötelező tagság került előtérbe. Erre nézve előterjesztést tettünk a földművelésügyi miniszternek, s kész javaslatot is dolgoztunk ki. Előkészítő bi-

zottságot küldöttünk ki, amely két ülésen Fabricius Endre tb. elnökünk vezetése alatt megszövegezte az előterjesztést. Bár maga a földművelési miniszter is szívesen fogadta a tervet, az egyesülethez intézett leirat szerint addig nem látja a minisztérium megvalósíthatónak az egyesületi kötelező tagságot, amíg a mezőgazdasági kamarai törvényrevízió meg nem történik. A magunk részéről éppen ezért sürgetjük az érdekképviselési reformot, kifejezést adva annak, hogy ha a gazdatiszti kúria az akadály a önálló kamarának, akkor az hagyassék ki a kamarából és helyette az önálló Gazdatiszti Kamara hívassék életre.

Csereviszonyban lévén közel száz sajtóorganummal, módunkban volt minden kérdést figyelemmel kísérni, ügyünket előrevivő összehasonlításokat tenni, más érdekképviselések adatait felhasználni. Bárhol támadás érte a gazdatiszteket, akár személyileg, akár testületileg, azt erőiesen visszautasítottuk. Ugyanígy minden alkalommal akcióból léptünk, hogy ha színházban, vagy moziban sérelem érte a gazdatiszti kart. Így különösen az „András” című filmmel kapcsolatban tettünk megfelelő lépéseket.

Az önállósítási alap új rendelkezéseit megküldöttük az érdekelteknek. — Összeírtuk hírlapi felhívások alapján történő jelentkezésekből a 60 éven felüli nyugdíj nélküli gazdatiszteket. — Határozatot hoztunk a magyar nevüket idegen névre visszaváltoztató gazdatisztekkel szemben. — Sok esetben közbenjártunk tagjaink földhöz jutása érdekében. — Előmunkálatokat végeztünk egy bérlő-szövetkezet létesítésén, zsidó szőlők bérbevételére.

A mezőgazdaság fejlesztési törvénnyel kapcsolatban különösen a községi ispánok és a szakképzettségnek a birtokkezelésben való érvényesülése tekintetében fejtettünk ki érdekvédelmi munkát.

Kifejezésre juttattuk annak szükségességét, hogy a régi Schandl-féle tervezet alapul vételével, gondoskodás történjék a különböző nagyságú birtokok gazdatisztjeinek, a birtok nagysága szerinti, kötelező képesítésére nézve.

Előterjesztésünk szerint:

1. Ha a kataszteri tiszta jövedelem legalább 2.000 K de 5.000 K-nál kevesebb, 1942 január hó 1. napjától olyan magyar honos gazdatisztet kell alkalmazni, akinek a m. kir. földművelésügyi miniszter fennhatósága alá tartozó m. kir. téli gazdasági iskolai, m. kir. mezőgazdasági szakiskolai, vagy ennél magasabb gazdasági szakképzettsége van.

2. Ha a kataszteri tiszta jövedelem legalább 5.000 K de 10.000 K-nál kevesebb, 1942. évi január hó 1. napjától olyan magyar honos gazdatisztet kell alkalmazni, akinek a m. kir. földművelésügyi, vagy m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter fennhatósága alá tartozó közép-fokú gazdasági tanintézeti, vagy mezőgazdasági középiskolai, vagy ennél magasabb mezőgazdasági képesítése van.

3. Ha a kataszteri tiszta jövedelem legalább 10.000 korona, 1942. évi január hó 1. napjától okleveles mezőgazdát, vagy okleveles gazdát kell alkalmazni.

4. Azokban a gazdaságokban, amelyeknek kataszteri tiszta jövedelme legalább 20.000 korona, a kataszteri tiszta jövedelem minden 10.000 koronájára legalább egy okleveles gazdatisztet kell alkalmazni.

5. A birtokos, vagy bérlő a gazdatiszték meghatározott létszámát eggyel csökkentheti abban az esetben, ha maga is rendelkezik az idézett pontnak megfelelő szakképzettséggel, s emellett a gazdaságban a gazdasági igazgatást, kezelést és ellenőrzést valósággal és állandóan maga látja el.

Kifejtettük azt is, hogy nemcsak kis- és törpebirtokok, hanem középbirtokok is mintagazdasággá lehessenek nyiváníthatók. Okleveles gazda által vezetett középbirtok könnyebben válhatik mintabirtokká, az okleveles gazda jobban fel tudja használni a különböző kedvezményeket és juttatásokat, s felkészültségénél fogva valóban mintabirtokot fog létesíteni. Az ilyen mintabirtokok nevelő hatása is nagyobb volna.

Hangoztattuk a gazdasági tanároknak nagyobb megbecsülését, gyorsabb előmeneteli lehetőség nyújtását, magasabb statusba sorolását. Hasonlóképpen kívántuk a téli gazdasági tanfolyami előadók eddigi 600.— pengős tiszteletdíjának felemelését. Véleményünk szerint a téli gazdasági tanfolyamok benépesítését külön rendelettel kell szabályozni, kötelezővé téve a tanfolyam elvégzését. A téli gazdasági iskolák létesítését a későbbiek folyamán össze kell kapcsolni a gazdálkodás képzéséhez kötésével. Bizonyos birtok nagyságon felül képzéshez kell kötni a gazdálkodást és a várományos gazdaifjút a téli gazdasági tanfolyam elvégzésére kötelezni. Olyanformán kell rendezni ezt a kérdést, mint ahogy az a leventeintézménynél van.

Eredmények.

Az egyesület munkássága szép eredményekkel járt az elmúlt esztendőben is. Kiemeljük ebből a következőket:

Biztosítottuk a gazdatiszték részére januárban a 7%-os, májusban a 8%-os, decemberben pedig a 15%-os fizetésemelést. Eredetileg csak a kereskedelmi és ipari magánalkalmazottakra vonatkozott a rendelet, ha egyesületünk szóban és írásban nem lép fel megfelelő nyomtérkékel, akkor a gazdatiszték kimaradtak volna a fizetésrendezésből. — Nagy vívmány volt 20.000 pengő segély megszerzése és szétosztása. — Nagy jelentőségű, hogy a gazdatiszti nyugdíjosztály részére kieszközöltünk 500 kat. holdas földbirtok vételét. — Siker koronázta a gazdasági akadémiák fejlesztése érdekében végzett sok éves munkánkat is. A földművelési miniszter nyilatkozott javaslatunk elfogadásáról, az akadémiák négyéves felemeléséről és átszervezéséről. Ne feledjük el, hogy egyesületünk beadványa alapján kezdte ezt a kérdést tárgyalni a földművelési minisztérium, nem egyszer kátyuba került az igaz ügy, de végre is dr. *Herkély* Tibor és dr. *Devich* László miniszteri tanácsosok bátor helytállása és *Groffits* Gábor igazgató hatalmas lendületű fellépése meghozta az eredményt. — A Szakoktatási Tanács elfogadta a *Pörnezy*-féle javaslatot a tankötelezettségre nézve. — A közellátási miniszter feltér-

jesztésünkre adott válaszában magáévá tette az okleveles mezőgazdának fogalmazási karba való kinevezésére irányuló javaslatunkat. A közellátási minisztériumban több esetben meg is valósították kérelmünket. A mezőgazdasági kamarák hasonlóképpen pártolták indítványunkat.

A részlegszolgálatot a tanulmányunkban megírtak alapján több helyen meghonosították. — Elértük, hogy az OMBI a földművelési minisztérium jóváhagyásával 50.000 pengőt megszavazott üdülőtér vételére. — Hévízfürdőn és Balatonfüreden kedvezményes üdülést biztosítottunk tagjaink számára. — Az „András” című filmmel kapcsolatban tiltakozásunkra a Mester Film Kft. a Színház Kamara és az Országos Nemzeti Filmbizottság megfelelő választ adott, jogosnak ítélve meg kifogásainkat és fokozott figyelmet ígérve a jövőben.

Elfogadta a földművelési minisztérium az okleveles gazdák összefűzésére vonatkozó javaslatunkat is. Ebben a tárgyban értekezletet hívott össze a minisztérium és ott mindenki helyesléssel fogadta javaslatainkat.

Sikerült elérnünk azt is, hogy a Sajtó Kamara leszállította a mértéktelenül magas tagdíjat.

Gazdatiszti nyugdíjbiztosítás.

Egyesületünk érdekvédelmi tevékenységének jelentős részét alkotta a nyugdíjbiztosítottak ügyeinek képviselete és érdekeiknek védelme. Ezt a feladatunkat nagymértékben megkönnyítette az a körülmény, hogy egyesületünk helyiségei az OMBI székházában vannak és így közvetlenül tudunk mindent elintézni. Az időszerű kérdésekről lapunkban tájékoztattuk olvasóinkat, közölve számos gazdatiszti biztosítási bizottsági határozatot is. Különösen bőséges anyagot adtunk azonban évi jelentésünkben, amelyben leközöltük az OMBI értékes statisztikai feldolgozását.

Az OMBI gazdatiszti nyugdíjostálya a múlt évben is kifogástalan munkát végzett dr. Keleti Imre vezetése alatt. Más tekintetben is igen megértő kapcsolat volt az OMBI-val, dr. Tomcsányi Gyula min. osztályfőnök, vezérigazgató és dr. Bartha Miklós, a vezérigazgató helyettese igaz jóindulattal, minden teljesíthető kérésünket kedvezően intéztek el.

*

1941-ben jelent meg a gazdatiszti nyugdíjtörvény hatályának a visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területekre való kiterjesztéséről szóló rendelet. Ezzel helyreállott az egyformaság és megszűnt a kétféle biztosítási típus. Emellett azonban sikerült a szerzett jogokat a felvidéki gazdatisztek részére előnyös mértékben érvényesíteni.

Eredményesen sürgettük az erdélyi gazdatisztek és gazdasági tisztviselők nyugdíjbiztosításának megoldását és kieszközöltük a visszavásárlás határidejének részükre való meghosszabbítását. Az OMBI elfogadta ezirányú javaslatunkat és így a visszakerült erdélyi kartársaknak is módjukban állott a pályájukon eltöltött éveket visszavásárolni.

*

Az OMBI igazgatósági ülésein mindenkor szót emeltünk négy kiküldöttünk útján a gazdatiszti vagyon megfelelő elhelyezése érdekében. Sikerült elérnünk olyan határozat hozatalát, hogy az OMBI vagyonának 40% helyett 60%-a ingatlanba legyen fektetve. Elfogadta az OMBI igazgatósága két új magasabb fizetési osztály létesítésére, valamint a biztosítási kötelezettségből kimaradt mezőgazdasági értelmiségi pályán működő kötelező biztosítására és az 1936:XXXVI. t. c. revíziójára vonatkozó javaslatainkat is. Eredmény nélkül sürgettük azonban a pénztőkének vidéki takarékpénztárakban való részbeni elhelyezését. Az igazgatóság ugyan ezt is elfogadta, a felsőbbség azonban nem járult hozzá.

A GEOSz útján felkértük a vármegyei gazdasági egyesületeket, illetőleg a kereteik között működő vegyes bizottságokat, új megállapítások hozatalára a gazdatiszti terményjárandóságok átszámítására vonatkozólag. Ez meg is történt.

Nagy örömmel számolunk be arról is, hogy a gazdatiszti nyugdíjtőkéből 720.000 pengő értékben történt egy újabb vásárlás. 500.000 P értékben pedig egyesületünk ajánlatára megvette az OMBI a Lichtmann-féle Szabolcs megyében fekvő, vasmegyeri nagy birtokot. Ugyancsak egyesületünk ajánlatára ezt előnyös feltételek mellett Claus József ig. vál. tagunknak adta bérbe.

Az OMBI igazgatósága.

Az OMBI igazgatósága, ahol legfelsőbb fokon a gazdatiszti ügyeket intézik, húsz tagból áll.

Elnök: *Putnoky Móric*, az igazgatóság kinevezett tagjai: *Schell Péter báró*, *Mutschenbacher Emil dr.*, *Halács Ágoston dr.*, *Vay Miklós báró*, az igazgatóság megválasztott tagjai: *Csizmadia András*, *Melczér László*, *Patacsy Dénes*, ifj. *Teleki Béla gróf*, az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről kiküldött tagok: *Desseffy Aurél gróf*, *Meixner Emil dr.*, *Asztalos János*, *Csurgai Ferenc*, vitéz *Kiss Lajos*, *Polecsák János*, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről kiküldött tag: *Fabricius Endre*, a Magyar Földbérlek Országos Szövetsége részéről: *Eszényi Jenő*, a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete részéről kiküldött tagok: *Bayer János*, *Legány Ödön*, *Lelkes Béla*, *Faber György*.

A Gazdatiszti Biztosítási Bizottság tagjai.

Elnök: dr. *Herkély Tibor*, miniszteri tanácsos, az OMBI kormánybiztosa.

A munkaadók részéről tagjai: gróf *Desseffy Aurél*, *Fabricius Endre*, dr. *Meixner Emil*, gróf *Teleki Béla*.

A gazdatisztek részéről tagjai: *Bayer János*, *Faber György*, *Legány Ödön*, *Lelkes Béla*.

*

Az OMBI gazdatiszti nyugdíjosztálya által végzett nagy munkát mutatják az alábbi számok. 1938-ban: 8214 ügydarab, 1939-ben 9031 ügydarab, 1940-ben pedig 13.125 ügydarab érkezett be az ügyosztályhoz.

A kötelező nyugdíjbiztosításban részesülő gazdatisztek számaránya.

Alábbiakban közöljük dr. Illés Ferenc, OMBI igazgatónak, a statisztikai osztály vezetőjének szemléltető és tanulságos statisztikai felvételeit. Ezek igen érdekes képet vetítenek elénk és sok mindent másképen világítanak meg, mint ahogy eddig gondoltuk. Dr. Illés Ferenc igazgatót őszinte köszönet illeti a szabatos és részletes, sok munkát igénylő feldolgozásért.

A felszabadult országrészek társadalombiztosításának átvétele még nem fejeződött be, ezért a gazdatisztek öregségi, stb. kötelező biztosítását visszatükröző statisztika csupán a trianoni csonka ország területén lakó és működő biztosítottakkal foglalkozhatik. E területen és időpontban a gazdatiszti biztosítás állapotát a következő számok jelzik:

- 3661 az összes besorozottak,
- 2763 a folyamatos biztosításúak,
- 898 a szünetelő biztosításúak és
- 5 a biztosítás nyugdíj szolgáltatásait élvezők száma.

E számokhoz, mielőtt tovább mennénk, a következőket kell fűznünk:

„Összes besorozottak“-on azokat a gazdatiszteket és gazdasági egyesületi tisztviselőket értjük, akik a gazdatiszti biztosítás fennállása óta a biztosításba besoroztattak és abból 1940 december 31-ig nem váltak ki. Más szóval: „összes besorozottak“ — a folyamatos és a szünetelő biztosításúak együttléve.

„Folyamatos biztosításúak“-on azokat értjük, akik a statisztikai adatgyűjtés lezárásakor gazdatiszti vagy tisztviselői szolgálatban is állottak, s akik után ennél fogva a biztosítási díj minden megszakítás nélkül rendesen tovább fizetendő.

„Szünetelő biztosításúak“-on végül oly gazdatiszteket és tisztviselőket értünk, akik a gazdatiszti biztosítás fennállása óta a biztosításba szabályszerűen besoroztattak, abból végleg ki nem váltak, de a táblázatos feldolgozás megkezdésekor gazdatiszti vagy tisztviselői *szolgálatban nem állottak*, akik után tehát biztosítási díjat — állástalanság vagy más ok miatt — nem kell fizetni.

E megkülönböztetés a következők miatt fontos:

Más öregségi, rokkantsági, stb. társadalombiztosítási törvény (pl.: az 1928-XL.) értelmében a biztosítási kötelezettség (vagyis az állás, alkalmaztatás) megszűnése esetén a *váromány* csak akkor maradhat ép, ha a kötelező biztosításból kiváló biztosított biztosítását önkéntes továbbfizetéssel folytatja vagy ha ezt nem akarja és a várakozási időt már betöltötte, várományát (a biztosítási kötelezettség megszűnésétől számított pár (3) hónapon belül kezdve) havonkénti elismerési díjjal fenntartja.

Ily rendelkezés a gazdatiszti öregségi biztosítási törvényben nincs. A besorozott gazdatiszt és tisztviselő várománya mindenképen ép marad. Így pl. akkor is, ha a várakozási idő eltöltése nélkül állás nélkül marad s önkéntes módon sem biztosítja magát tovább. A gazdatiszti öregségi biztosítási törvény e tekintetben tehát nagy előnyt jelent a biztosítottaknak.

Ennek folytán a gazdatiszti biztosításban évek során a besorozottak tekintélyes számú ú. n. „szünetelő biztosítású” rétege képződött ki, amelyiknek várománya díjlefizetés vagy önkéntes biztosítási mód vállalása nélkül is ép marad, s tehát amelyiknek esetleg csak magas korban bejelentendő igényével számolni kell.

A gazdatiszti nyugdíjbiztosítási ágban a gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztviselők számaránya a következőkép oszlott meg:

	Gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztviselők együtt	K ü l ö n a	
		gazdatisztek	gazdasági egyesületi tisztviselők
Az összes besorozottak	3.661=100 ⁰ / ₀	91 [—] ⁰ / ₀	9 [—] ⁰ / ₀
A folyamatos biztosításúak	2.763=100 „	91 [·] 2 „	8 [·] 8 „
A szünetelő biztosításúak	898=100 „	90 [—] „	10 [—] „
Az először besorozottak	434=100 „	91 [—] „	9 [—] „
Önkéntes többletbiztosítást létesítők (visszavásárló folyamatos biztosításúak)	397=100 „	94 [·] 2 „	5 [·] 8 „
Önkéntes öregségi külön biztosítást létesítők	41=100 „	100 [—] „	—
Folyamatos biztosítású nők	126=100 „	69 [—] „	31 [—] „

Az összes besorozottak.

Az összes besorozottak száma 3661. Ez a szám a fent előadottakból következőleg: a 2763 folyamatos és a 898 szünetelő biztosításúak számának összege.

Az összes besorozottak számát a korábbi évek számadataival összehasonlítva a következő képet kapjuk:

É v	A besorozottak együtt	K ü l ö n a	
		gazdatisztek	gazdasági egyesületi tisztviselők
1937.	2.766=100 ⁰ / ₀	2.566=93 [·] 1 ⁰ / ₀	190=6 ⁹ ⁰ / ₀
1938.	3.005=100 „	2.774=92 [·] 3 „	231=7 [·] 7 „
1939.	3.368=100 „	3.080=91 [·] 4 „	288=8 [·] 6 „
1940.	3.661=100 „	3.331=91 [—] „	330=9 [—] „

Az összes besorozottak száma tehát évről-évre emelkedett anélkül, hogy a felszabadult országrészek biztosítottjainak száma ebben szerepet játszott volna. Ez emelkedésnek magyarázatát abban keressük, hogy a biztosítási kötelezettség alól kivételt nem képező fiatalabb korú gazdaszti generáció kerül fokról-fokra az öregek helyére, akiknek egy része a törvény értelmében a biztosítási kötelezettség alól kivételt.

A fenti táblában még a gazdasági egyesületi tisztviselők százalékos arányszámának évről-évre való emelkedése is figyelemre méltó. (6.9%-ról 9.15%-ra ugrott.)

A gazdasztek életkor szerinti megoszlása.

Az összes besorozottak számáránya születési évük (életkoruk) szerint a következőkép oszlott meg:

Születési év	Életkor	A besorozottak együtt	K ü l ö n a	
			gadszisztek	gadszági egyesületi tisztviselők
		3.661=100 %	3.331=100 %	330=100 %
1920—1923	17—20	1.4 %	1.3 %	2.7 %
1915—1919	21—25	6.4 "	6.1 "	9.7 "
1910—1914	26—30	17.7 "	16.6 "	29.1 "
1905—1909	31—35	14.9 "	14.8 "	16.4 "
1900—1904	36—40	20.6 "	20.4 "	22.1 "
1895—1899	41—45	14.1 "	14.6 "	8.8 "
1890—1894	46—50	9.1 "	9.4 "	5.8 "
1885—1889	51—55	8.6 "	8.5 "	3.1 "
1880—1884	56—60	5.9 "	6.3 "	2.1 "
1875—1879	61—65	1.8 "	1.9 "	—3 "
1873—1874	66—67	—1 "	—1 "	—1 "

A legnagyobb százalékot a gadsziszteknél a 36—40 évesek, az egyesületi tisztviselőknél a 26—30 évesek képviselik. 17-től 40 éves korig mind az 5 csoport magasabb %-ú az egyesületi tisztviselőknél, 40 évtől felfelé viszont a gadszisztek %-os arányszáma magasabb. — A gadszisztek 40.8%-a 40 évnél idősebb, 59.2%-a 40 évnél fiatalabb.

A táblázat szerint a fiatalabb korosztályban a besorozott gadszisztek arányszáma jelentősen kisebb, mint a gadszági egyesületi tisztviselőké: a besorozott gadsziszteknek 73.8%-a, a gadszági egyesületi tisztviselőknek pedig 88.8%-a 45 éven aluli korú, vagy megfordítva: a 46 éven felüliek arányszáma a gadszági egyesületi tisztviselőknél csupán csak 11.2%, a gadsziszteknél ellenben több, mint kétszerannyi: 26.2%. Ez a jelenség nyilván annak a tanújele, hogy a gadsziszti állás általában állandóbb kenyeret, végérvényesebb életpályát biztosít az azt választóknak, mint a gadszági egyesületi tisztviselői pálya.

A gazdatisztek biztosítási osztályok szerinti megoszlása.

Ha az összes besorozottak biztosítási osztályok szerinti megoszlását az 1939. évi megoszlással párhuzamba hozzuk, a következőket kapjuk:

Biztosítási osztály	A besorozottak együtt		K ü l ö n a			
			gazdatisztek		gazdasági egyesületi tisztviselők	
	1939.	1940.	1939.	1940.	1939.	1940.
Összesen :	3 368 = 100%	3 661 = 100%	3 080 = 100%	3 331 = 100%	288 = 100%	330 = 100%
I.	15·4 %	16·1 %	15·4 %	15·9 %	16—%	17·6 %
II.	22— "	22·4 "	20·9 "	21·4 "	34— "	33— "
III.	16·9 "	17·2 "	16·3 "	16·6 "	23·6 "	23·3 "
IV.	11·2 "	11— "	11·3 "	11·1 "	10·4 "	9·4 "
V.	9·7 "	8·8 "	10— "	9·1 "	6·2 "	6·1 "
VI.	6·4 "	6·3 "	6·8 "	6·7 "	2·1 "	2·7 "
VII.	5·6 "	5·3 "	5·8 "	5·5 "	3·5 "	2·4 "
VIII.	3·6 "	3·6 "	3·8 "	3·8 "	—·7 "	1·8 "
IX.	9·2 "	9·3 "	9·7 "	9·9 "	3·5 "	3·7 "

Ez összeállításból kitűnőleg a gazdatisztek alsó három, a gazdasági egyesületi tisztviselőknek pedig az első és a két utolsó biztosítási osztályának számaránya emelkedett. Általában pedig megállapítható, hogy a gazdatisztek aránya a magasabb kor- és biztosítási osztályokban nagyobb, mint az egyesületi tisztviselőké. Az V—IX. osztályokban a gazdatisztek 35%-a, a tisztviselőknek pedig csak 16·7%-a tartozik. — A legmagasabb kategóriát mindkettőnél a II. fiz. osztály képviseli. — Szomorú, hogy a gazdatisztek 54·9%-ának évi 2700 P-nél kevesebb a fizetése, tartozván az I.—II.—III. osztályba. — A IX. osztályba a gazdatiszteknek 9·5%-a tartozik, ami azt jelenti, hogy évi 5700 P-n felüli fizetést csak a gazdatisztek nem egészen 10%-a élvez. Jellemző a gazdatiszti fizetések alacsonyságára, hogy az átlagos havi 450 P-s jövedelmet jelentő VIII. osztályban található a legkisebb %. (3·8%).

A folyamatos biztosításúak.

A folyamatos biztosításúaknak, vagyis azoknak a besorozottaknak a száma, akik 1940. december 31-én biztosítási díj fizetési kötelezettség alatt, más szóval, akik gazdatiszti vagy tisztviselői tényleges szolgálatban is állottak, 2763 volt.

A gazdatiszti biztosítás fennállásának négy éve alatt a folyamatos biztosításúak száma fokozatosan emelkedett:

1937. december 31-én 2635,

1938. december 31-én 2702,

1939. december 31-én 2749,

1940. december 31-én 2763.

volt a számuk.

Az 1940. évi december 31-én folyamatos biztosításúak biztosítási osztályok szerinti megoszlását az alábbi számtáblából szemlélhetjük:

Biztosítási osztály	Biztosítottak együtt	K ü l ö n a	
		gazdatisztek	gazdasági egyesületi tisztviselők
	2.763 = 100 %	2.519 = 100 %	244 = 100 %
I.	13.9 %	13.9 %	13.9 %
II.	18.2 "	17. — "	30.3 "
III.	16.9 "	16.2 "	24.2 "
IV.	12.3 "	12.5 "	10.7 "
V.	9.9 "	10.1 "	7.4 "
VI.	7.4 "	7.8 "	3.3 "
VII.	6. — "	6.3 "	2.9 "
VIII.	4.4 "	4.6 "	2.4 "
IX.	11. — "	11.6 "	4.9 "

Az alsó (I—III.) biztosítási osztályokba tehát

az összes besorozottaknak 55.7%-a,

a folyamatos biztosításúaknak 49%-a

jut, vagyis a folyamatos biztosításúak arányszáma kisebb, mint az összes besorozottaké. Ezzel szemben a felső (VII—IX.) biztosítási osztályokban a folyamatos biztosításúak arányszáma (21.4%) nagyobb, mint az összes besorozottaké (18.4%). E tény nyilván annak következménye, hogy az alacsonyabb biztosítási osztályokban állók — főképpen a gazdasági egyesületi tisztviselők — könnyebben változtatnak életpályát, mint a már jobb megélhetést jelentő magasabb osztályba sorozott gazdatisztek.

A szünetelő biztosításúak.

Gyakori eset az, hogy a besorozott a biztosítási kötelezettsége alapját képező gazdatiszti vagy gazdasági egyesületi állását véglegesen vagy ideiglenesen elhagyja. Véglegesen akkor, ha önállósítja magát vagy nem a gazdasági, hanem az ipari termelés vagy a kereskedelem körében, vagy közületi pályán helyezkedik el. A gazdasági pályának ily végleges elhagyása esetén a törvény a biztosítottnak rendszerint végkielégítést biztosít.

Gyakran előfordul azonban az az eset, hogy a besorozott nem fordít hátat véglegesen a gazdasági pályának, hanem csupán ideiglenesen válik attól meg. Például katonai szolgálatra vonul be, állásnélkülivé válik, külföldi tanulmányokat végez, stb. A gazdasági pályának ily ideiglenes elhagyása esetén is azonban — amint azt már fentebb jeleztük — épségben marad a besorozott várománya, bármily hosszú ideig is tartson a biztosítás szünetelése. Erre való tekintettel tehát a gazdatiszti nyugdíj-biztosításban a szünetelő biztosításúakkal is számolni kell.

Az összes besorozottak, valamint a folyamatos és a szünetelő biztosításuk számarányának megfigyelésére álljon itt a következő táblázat:

É v	Az összes besorozottak együtt	K ü l ö n a	
		folyamatos	szünetelő
		biztosításuk	
1937.	2.756 = 100 0/0	2.635 = 95.6 0/0	121 = 4.4 0/0
1938.	3.005 = 100 „	2.702 = 89.9 „	303 = 10.1 „
1939.	3.358 = 100 „	2.749 = 81.6 „	619 = 18.4 „
1940.	3.661 = 100 „	2.763 = 75.5 „	898 = 24.5 „

Látható, hogy a szünetelő biztosításuk számaránya évről-évre nagyobbodik.

Ha az 1940. december 31-én szünetelő biztosításukat az alkalmaztatás megszűnésének éve szerint osztályozzuk, akkor a következő képet kapjuk:

83-nak (9,2%-nak) az 1937.,
176-nak (19.6%-nak) az 1938.,
299-nek (33.3%-nak) az 1939. és
340-nek (37.9%-nak) az 1940.

összesen: 898 (100%).

Évben szűnt meg gazdatiszti (tisztviselői) szolgálata.

Amint látjuk, a későbbi években kivált besorozottak száma fokról-fokra nagyobb. A gazdatiszti pálya ideiglenes megszakítását előidéző ok (pl. a katonai szolgálat, állástalanság, tanulmány, stb.) ugyanis az évek folyamán a legtöbb biztosított esetében megszűnik, s az előző évben még „szünetelő biztosításban álló” biztosítottak újból álláshoz jutnak s újból folyamatos biztosításúakká válnak.

A szünetelő biztosítású gazdasági egyesületi tisztviselők számaránya (10%) nagyobb, mint a folyamatos biztosítású tisztviselőké (8.8%).

A szünetelő besorozottaknak biztosítási osztályok szerinti megoszlása a következő képet nyújtja:

Biztosítási osztály	A szünetelő bizto- sításuk együtt	K ü l ö n s z ü n e t e l ő	
		gazdatisztek	gazdasági egye- sületi tisztviselők
		812 = 100 0/0	86 = 100 0/0
I.	22.7 0/0	22.2 0/0	27.9 0/0
II.	35.4 „	34.8 „	40.7 „
III.	18.2 „	17.9 „	20.9 „
IV.	6.9 „	7.0 „	5.8 „
V.	5.6 „	5.9 „	2.3 „
VI.	3.0 „	3.2 „	1.2 „
VII.	2.8 „	3.0 „	1.2 „
VIII.	1.1 „	1.2 „	— „
IX.	4.3 „	4.8 „	— „

A szünetelő biztosítású gazdasági egyesületi tisztviselők tehát — igen kevés kivétellel — az alsó biztosítási osztályba sorozottak közül kerülnek ki; az I—IV. biztosítási osztályba sorozott gazdasági egyesületi tisztviselők arányszáma ugyanis 95.3%, a VIII. és IX. biztosítási osztályba sorozottak arányszáma pedig: 0.

A szünetelő biztosítású gazdatisztek arányszáma az alacsonyabb biztosítási osztályokban kisebb, mint a szünetelő biztosítású gazdasági egyesületi tisztviselőké, azonban jelentékenyen nagyobb, mint a folyamatos biztosítású alacsonyabb biztosítási osztályban álló gazdatiszteké.

A szünetelő és a folyamatos biztosításúak életkor szerinti megoszlásában lényeges eltolódás mutatkozik. Ennek megfigyelhetése céljából álljon itt az alábbi táblázat:

Születési év	Életkor	A folya- matos	A szünetelő	A folya- matos	A szünetelő	A folya- matos	A szünetelő
		biztosítású gazda- tisztek és tiszt- viselők együtt		biztosítású gazda- tisztek		biztosítású gazdasági egyesületi tisztviselők	
		k ü l ö n					
		2 763 = 100 0/0	898 = 100 0/0	2 519 = 100 0/0	812 = 100 0/0	244 = 100 0/0	86 = 100 0/0
		0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
1910—1923	17—30	20—	42.7	18.5	41.3	36.45	55.8
1895—1909	31—45	52.3	41.3	52.5	41.5	50—	39.5
1880—1894	46—60	25.7	14.6	26.9	15.6	13.15	4.7
1873—1879*	61—67	2—	1.4	2.1	1.6	0.4	—

A legfiatalabb (katonai) korosztályban tehát a szünetelők arányszáma általában a folyamatos biztosításúak arányszámának kétszeresét is meghaladja. A legnagyobb a 30 éven aluli szünetelő biztosítású gazdasági tisztviselők arányszáma, ezzel szemben a legmagasabb korosztályban „szünetelő biztosítású” gazdasági egyesületi tisztviselő egyáltalán nincs.

Önkéntes biztosítás. (Visszavásárlás).

A törvény a kötelező biztosításba besorozottaknak arra is módot adott, hogy várományukat a törvényt szabta mértéken felül szaporíthassák, ha a szolgáltatásbeli többlet fejében önkéntesen biztosítási díjtöbblet-fizetést vállalnak magukra. A törvény által nyújtott eme lehetőségeket kihasználva a 3661 összes besorozott közül az 1940. év december 31-i állapot szerint

417-en önkéntes többlet-,

41-en önkéntes öregségi külön-
biztosítást létesítettek.

Amint látható, a besorozottak az önkéntes többletbiztosításnak nagy fontosságot tulajdonítottak. Ez a jelenség a törvénynek ama rendelkezésével függ össze, mely szerint a törvény hatálybalépésének napjától számított 3 éven belül önkéntes többletbiztosításnak van helye oly-

félévekre vonatkozóan is, amelyekben a biztosított a törvény hatálybalépését megelőzően gazdatisztként (gazdasági egyesületi tisztviselőként) alkalmazásban állott. A három éves határidő 1940. június 10-én járt le s amint látható, a besorozottak szép számmal igyekeztek a törvény által kínált kedvezményt kihasználni. Az önkéntes többletbiztosítást létesített 417 besorozott ugyanis kivétel nélkül mind oly gazdatiszt (tisztviselő), aki a törvény hatálybalépését megelőző időben eltöltött gazdatiszti (tisztviselői) szolgálatát igyekezett nyugdíjába — több-kevesebb félév „viszszavásárlása”-val — beszámíttatni.

Tekintettel arra, hogy a visszavásárlás kedvezményének igénybevehetésére kitűzött határidő 1940. június 10-én lejárt és a kedvezmény igénybevevők száma ennél fogva lezártnak tekintendő, e jelenséggel kissé bővebben foglalkozunk.

A 417 visszavásárló közül 397 a folyamatos és 20 a szünetelő biztosításúak száma. A folyamatos biztosításban álló 397 visszavásárlónak 94.2%-a gazdatiszt s csupán csak 5.8%-a gazdasági egyesületi tisztviselő, mely utóbbi arányszám eléggé alacsonynak mondható, mert az egyesületi tisztviselők arányszáma 9%.

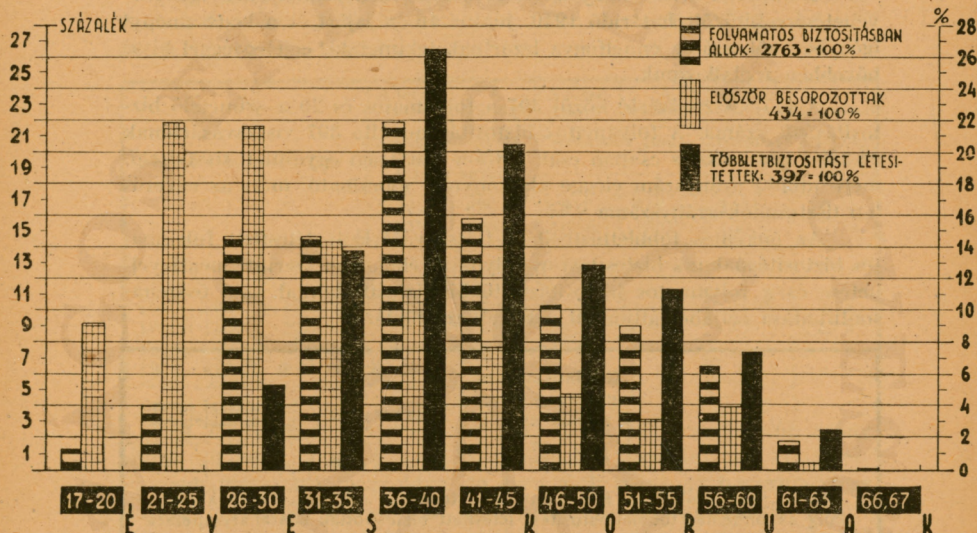
Az önkéntes többletbiztosítást (visszavásárlást) létesített folyamatos biztosításúaknak biztosítási osztályok és életkorok szerinti megfigyelhetése és a folyamatos biztosítású többi biztosítottakkal való összehasonlíthatása céljából álljon itt a következő táblázat:

		Gazdatisztek és gazdasági tisztviselők együtt		K ü l ö n a			
				gazdatisztek		gazdasági egyesületi tisztviselők	
		A.	B.	A.	B.	A.	B.
Az A. jelű hasábokban a folyamatos biztosítású, a B. jelű hasábokban pedig az önkéntes többletbiztosítást létesített biztosítottak adatai szerepelnek							
		2763 = 100 %	397 = 100 %	2519 = 100 %	374 = 100 %	244 = 100 %	23 = 100 %
Biztosítási osztály		%	%	%	%	%	%
I—III.		49—	22·1	47·1	21·7	68·4	30·4
IV—VI.		29·6	40—	30·4	40·1	21·4	39·2
VII—IX.		21·4	37·9	22·5	38·2	10·2	30·4
Születési év	Életkor	%	%	%	%	%	%
1910—1923	17—30	20—	5·3	18·5	5·6	36·45	—
1895—1909	31—45	52·3	60·8	52·5	61—	50—	56·5
1880—1894	46—60	25·7	31·4	26·9	30·7	13·15	43·5
1873—1879	61—67	2—	2·5	2·1	2·7	—·4	—

Ez összeállításból kitűnőleg a folyamatos biztosításúak, leginkább azonban a gazdasági egyesületi tisztviselők többsége az alsó, ezzel szemben a többletbiztosítást létesítettek többsége a felső biztosítási osztályokban levők közül kerül ki.

Az életkorok szerinti megoszlást tekintve a többletbiztosítást létesítőknél az idősebb korosztályok felé való eltolódás észlelhető. Ez az eltolódás legerősebben az egyesületi tisztviselőknél mutatkozik, de igen élénken megfigyelhető a gazdatiszti csoportban is. A kisebb és nagyobb arányszámok helycseréje a legszembetűnőbb a legfiatalabb (17—30 évesek) és a „java”-korabeliek (31—45 évesek) között.

A BIZTOSÍTOTT GAZDATISZTEK ÉLETKOROK SZERINT 1940. DEC. 31-ÉN.

A tekintetben, hogy a visszavásárló biztosított melyik (alacsonyabb) biztosítási osztály alapján és hány eltöltött szolgálati félévet vásároljon vissza, csaknem teljesen szabad keze volt. A visszavásárlók 55.2%-a (a többség) az I. biztosítási osztály alapján létesített önkéntes többletbiztosítást.

A legmagasabb (IX.) biztosítási osztálybeliek közül 86-an (a relatív többség) létesítettek önkéntes többletbiztosítást, ezek közül is 44-en (a legtöbben) az I., 39-en a IX., 12-en pedig egyéb biztosítási osztály alapján; ezáltal ezek oly helyzetbe kerültek, mintha a gazdatiszti nyugdíjbiztosítási törvény hatálybalépése előtt az I., IX., illetőleg ama egyéb biztosítási osztályban lettek volna biztosítva, amelynek alapján a többletbiztosítást létesítették.

A visszavásárolt félévek száma tekintetében a helyzet a következő: legkevesebb volt a 3, legtöbb az 56 visszavásárolt félév. Általában a kerek (10, 20, 30 stb.), vagy félkerek (5, 15, 25, stb.) számú féléveket vásárolták szívesen, de a többség, a visszavásárlók 63.2%-a (251 egyén) 10 félévet vásárolt vissza.

Az először besorozottak.

Egy-egy gazdatiszt (tisztviselő) több ízben is besorozható. Így például akkor, ha bizonyos ideig tartó állástalanság vagy katonai szolgálat után újból állásba jut. Az ilyen biztosítottakkal a szünetelő biztosításúaknál már foglalkoztunk.

A biztosítottak száma hullámvázának megfigyelésénél azonban külön figyelmet érdemelnek azok, akiket az Intézet először sorozott a kötelező gazdatiszti nyugdíjbiztosításba. Ezeknek az ú. n. „először besorozottak”-nak a száma a gazdatiszti biztosítás fennállása óta a következőkép alakult:

1937-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	2 756
1938-ban	—	—	—	—	—	—	—	—	340
1939-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	500
1940-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	434

Az először besorozottakat biztosítási osztály és életkor szerint megosztva s a folyamatos biztosításúakkal összehasonlítva a következőképet kapjuk:

		folyamatos biztosítású	Először besorozott
		gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztviselők	
		2 763 = 100 %	434 = 100 %
<i>Biztosítási osztály</i>			
I—III.		49 %	84·8 %
IV—VI.		29·6 „	10·8 „
VII—IX.		21·4 „	4·4 „
<i>Születési év</i>	<i>Életkor</i>		
1910—1923	17—30	20·— %	52·7 %
1895—1909	31—45	52·3 „	33·2 „
1880—1894	46—60	25·7 „	11·5 „
1873—1879	61—67	2·— „	2·6 „

Azt kellene hinni, hogy az először besorozottak a gazdasági akadémiákról frissiben kikerült teljesen fiatal gyakornokok, akik természetesen az alsó biztosítási osztályokba sorozandók. A fenti táblázat ezt a hiedelmet megcáfolja. Nemcsak a legalacsonyabb biztosítási osztályú és a legfiatalabb korú, hanem a legmagasabb fizetésű biztosítási osztály és a legidősebb korosztály is képviselve van az először besorozottak között. Két oka is van ennek: 1. még mindig vannak oly biztosítási kötelezettség alá tartozók, akik a biztosítás fennállása óta eddig még (be nem jelentés, a kötelezettség vitatható volta, stb. miatt) besorozhatók nem voltak, 2. vannak olyanok is, akik a biztosítási intézmények között fennálló viszonyosság folytán más társadalombiztosítás (pl. MABI) köréből kerülnek át — néha idős korban — az OMBI keretében intézményesített gazdatiszti nyugdíjbiztosítás körébe.

E jelenségtől eltekintve az először besorozottaknak több, mint a fele a gazdasági élet pályán elinduló legfiatalabb gárda, egyharmada pedig 31—45 éves korú.

Nők a biztosításban.

A gazdasági nyugdíjbiztosításban álló nők száma a következőkép alakult:

	Férfiak és nők együtt	Külön a nők
Összes besorozottak	3.661 = 100 %	157 = 4 3 %
Folyamatos biztosításúak	2.763 = „	126 = 4 6 „
Folyamatos biztosítású gazdasztek	2.519 = „	87 = 3 5 „
Folyamatos biztosítású gazdasági egyesületi tisztviselők	244 = „	39 = 15 9 „
Először besorozottak	434 = „	41 = 9 4 „
Szünetelő biztosításúak	898 = „	31 = 3 5 „

A gazdasági nyugdíjbiztosításba besorozott nők arányszáma tehát alacsony, csupán az egyesületi tisztviselőknél és az először besorozott nőknél látunk magasabb arányszámot.

A női besorozottakat biztosítási osztály és életkor szerint megosztva és a férfiakkal összehasonlítva, a következő képet kapjuk:

		Folyama- tos biztosí- tású	Először be- sorozott	K ü l ö n a				
				folyamatos biztosítású		először besorozott		
				férfiak és nők együtt	férfiak	nők	férfiak	nők
		2.763 == 100 %	434 == 100 %	2.637 == 100 %	126 == 100 %	393 == 100 %	41 == 100 %	
<i>Biztosítási osztály</i>		%	%	%	%	%	%	
I—III.		49—	84·8	47·5	80 1	84—	92·2	
IV—VI.		29·6	10·8	30·1	18·3	11·2	7·8	
VII—IX.		21·4	4·4	22·4	1·6	4·8	—·—	
<i>Születési év</i>	<i>Életkor</i>	%	%	%	%	%	%	
1910—1923	17—30	20—	52·7	19·3	35·7	50·65	73·2	
1895—1909	31—45	52·3	33·2	52·1	54·8	33·85	26·3	
1880—1894	46—60	25·7	11·5	26·6	9·5	12·7	—·—	
1873—1879	61—67	2—	2·6	2—	—·—	2·8	—·—	

E számok tehát arról tanuskodnak, hogy a nők arányszáma a folyamatos biztosításúak alsó három osztályában közel kétszer annyi, mint a férfiaké, továbbá, hogy aktív szolgálatban csaknem kizárólag fiatalok női állanak és a legmagasabb korosztályban egyáltalán nincsenek.

Megszűnő biztosítás.

Az 1940. év folyamán a kötelező gazdatiszti nyugdíjbiztosításból végleg 156-an váltak ki s szűnt meg ezáltal biztosításuk. A kiválás oka szerint ezek a következőképen oszlanak meg:

- 36.5% önállósította magát,
- 28.8% közületi nyugdíjas állásba lépett,
- 10.3%-nál utólag megállapított, hogy gazdatiszti nyugdíjbiztosítás alá nem vonhatók,
- 9.6% meghalt,
- 9.0% más, nem gazdasági, hanem ipari, kereskedelmi, stb. alkalmazásba lépett (díjtartaléka más társadalombiztosító intézethez utaltatott át),
- 3.2% férjhez ment,
- 1.3% kivándorolt,
- 1.3% a várakozási idő betöltése előtt megrokkant.

A kiválók 56.3%-a az alsó három biztosítási osztályból és főképp (53.3%) a 40 éven aluli korú, vagyis a pályaváloztatásra hajlamos rétegből került ki. Örvendetes jelenség, hogy a kiválók legnagyobb százaléka önállósította magát.

A biztosítás szolgáltatásai.

A várakozási idő 20 félév s a gazdatiszti biztosítás az 1940. év végén még mindössze csak 7 féléves multra tekinthet vissza. Ez a magyarázata annak, hogy a trianoni csonkaország területén a biztosítás szolgáltatásait élvezők száma még igen csekély. Az 1940. év végén mindössze csak:

- 2-en élveztek öregségi és
- 3-an élveztek özvegyi
- nyugdíjat. Az 1940. év folyamán pedig
- 105 egyén végkielégítésben,
- 16 egyén rendkívüli segélyben részesült.

A gazdatiszti nyugdíjbiztosítási ág kezdettől (az alapítástól) fogva az alábbi pénzbeli szolgáltatásokat nyújtotta:

Év	Összesen	Öregségi	Özvegyi	Végkielégítés	Rendkívüli segély
		n y u g d í j			
		p e n g ő			
1937.	115'—	—	—	115'—	—
1938.	4.724'—	—	—	4.551'—	173'—
1939.	29.489'—	—	254'—	23.273'—	5.962'—
1940.	72.511'—	274'—	380'—	55.643'—	16.214'—

Vagyonelhelyezés.

A központi igazgatóság ingatlanvásárlási bizottsága a gazdatiszti biztosítási ág díjtartalékalapja részére Budapesten a Csanádi-utca (5. sz.) és a Kresz Géza-utca sarkán levő 2642 négyszögöles telken 1927. évben épült ötelemlés bérházat 1,020.000 pengőért megvette. Ezenkívül megvásárolta a vasmegyeri 500 k. holdas birtokot 500.000.— pengőért.

A központi igazgatóság a gazdatiszti biztosítási ág díjtartaléka javára 200.000 pengő névértékű, az 1938:XX. tc. 2. §-ában foglaltak alapján kibocsátott 1940. évi (III.) nemzeti beruházási kölcsönkötvényt vásárolt.

A nyugdíjbiztosítás eredményszámlája.

(Pengő)

ÉV	Összesen	B E V É T E L			K I A D Á S		
		Biztosi-tási díj	Tőke kamat- és ingatlan jövedelme	Állami hozzájárulás	A biztosítás szolgáltatásai	Ügyviteli költség és subventio	Tartalékolásra fordított összeg
1938.	1,401.715	1,283.240	53.475	65.000	4.724	31.363	1,365.628
1939.	1,333.482	1,164.561	103.921	65.000	29.489	32.500	1,271.493
1940.	1,718.966	1,472.222	181.744	65.000	72.511	35.406	1,611.049

A nyugdíjbiztosítás mérlege.

(Pengő)

ÉV	Összesen	V A G Y O N			T E H E R		
		Pénz-készlet	Érték-papír	Ingatlan	Alapok	Elszámolható bevételek	Hitelezők
1938.	1,922.175	1,922,175	— —	— —	1,887,346	22.111	12.718
1939.	3,179.680	3,179.680	— —	— —	3,158,839	9.003	11.838
1940.	4,816.241	3,510.552	192.000	1,113.689	4,769.887	36.042	10.312

Fizessünk előre és pontosan tagdíjat s ne csináljunk felesleges munkát és kiadást az Egyesületnek.

A folyamatos biztosításban álló női gazdatisztek.

Születési év	Életkor	A besorozott női gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztségviselők együtt										
		Összesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	
			biztosítási osztály									
			— 1.500	1.501 2.100	2.101 2.700	2.701 3.300	3.301 3.900	3.901 4.500	4.501 5.100	5.101 5.700	5.701 —	
			pengő évi javadalmazással									
Összesen	162	37	44	20	16	3	4	—	—	2		
1922	18	0	—	—	—	—	—	—	—	—		
1921—1920	19—20	7	4	3	—	—	—	—	—	—		
1919—1915	21—25	17	11	5	1	—	—	—	—	—		
1914—1910	26—30	21	9	10	2	—	—	—	—	—		
1909—1905	31—35	20	6	9	3	2	—	—	—	—		
1904—1900	36—40	29	3	9	6	7	2	1	—	1		
1899—1895	41—45	20	3	5	4	6	—	—	—	1		
1894—1890	46—50	7	—	2	2	—	1	2	—	—		
1889—1885	51—55	4	—	1	1	1	—	1	—	—		
1883	57	1	1	—	—	—	—	—	—	—		
1882	58	0	—	—	—	—	—	—	—	—		

A folyamatos biztosításban álló férfi és női gazdatisztek.

Születési év	Életkor	A besorozott gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztviselők (férfiak és nők) együtt									
		Összesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
			biztosítási osztály								
			— 1.500	1.501 2.100	2.101 2.700	2.301 3.300	3.901 3.900	3.901 4.500	4.501 5.100	5.101 5.700	5.701 —
pengő évi javadalmazással											
Összesen		2.763	385	503	466	340	272	205	167	122	303
1924	16	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1923—1920	17—20	37	18	15	4	—	—	—	—	—	—
1919—1915	21—25	111	38	44	21	5	1	—	1	—	1
1014—1910	26—30	406	78	134	102	44	21	9	9	6	3
1909—1905	31—35	406	61	79	64	55	57	27	30	15	18
1904—1900	36—40	605	52	77	102	86	79	52	51	37	69
1899—1895	41—45	434	45	49	57	52	42	48	28	32	81
1894—1890	46—50	283	25	43	44	33	27	27	23	13	48
1889—1885	51—55	248	29	29	30	36	26	22	18	11	47
1884—1880	56—60	180	22	24	35	23	15	15	4	7	30
1879—1877	61—63	51	11	8	7	6	4	4	3	1	6
1876—1875	64—65	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1874—1873	66—67	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—
1872—	68	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Visszavásárlások biztosítási osztály szerint.

Ama biztosítási osztály, amelynek alapján a többletbiztosítást létesítették		A gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztviselők (férfiak és nők) együtt									
		Összesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
			biztosítási osztály								
			— 1.500	1.501 2.100	2.101 2.700	2.701 3.300	3.301 3.900	3.901 4.500	4.501 5.100	5.101 5.700	5.701 —
			p e n g ő é v i j a v a d a l m a z á s s a l								
Összesen	397	10	43	35	41	67	51	34	30	86	
I.	219	10	25	22	26	37	26	15	14	44	
II.	36	—	18	2	2	6	2	1	2	3	
III.	32	—	—	11	4	5	4	2	2	4	
IV.	14	—	—	—	9	3	—	—	—	2	
V.	18	—	—	—	—	16	—	—	1	1	
VI.	20	—	—	—	—	—	19	—	—	1	
VII.	19	—	—	—	—	—	—	16	2	1	
VIII.	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	
IX.	30	—	—	—	—	—	—	—	—	30	

BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RT.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31. szám.

Telefon: helyi beszélgetés 228-458, interurbán 425-324.

Sürgőnycím: Köztejj, Budapest.

MAGYARORSZÁG LEGRÉGIBB TEJVÁLLALATA

és az ország legnagyobb modern városi tejellátó üzeme.

Vidéki telepek és sajtgyárak: Kaposvár, Miskolc, Mözs, Sárvár, Szakály, Szatmárnémeti, Szécsény, Tiszafüred, Ujdombóvár és Zalaszentgrót.

Vásárol a vonatkozó rendeletekben előírt árakon vagy külön megállapodás alapján tejet és tejszínt.

Berendez saját költségén falusi tejgyűjtő üzemeket.

Szaktanácsokat ad a tej értékesítését, kezelését és feldolgozását illető minden kérdésben.

Visszavásárlások életkor szerint.

Születési év	Életkor	A gazdatisztek és gazdasági tisztviselők (férfiak és nők) együtt										
		Összesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	
			b i z t o s i t á s i o s z t á l y									
			— 1.500	1.501 2.100	2.101 2.700	2.701 3 300	3.301 3.900	3.901 4.500	4.501 5.100	5.101 5.700	5.701 —	
			p e n g ő é v i j a v a d a l m a z á s s a l									
Összesen	397	10	43	35	41	67	51	34	30	86		
1919—1915	21—25	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1914—1910	26—30	21	—	13	2	1	2	1	2	—	—	
1909—1905	31—35	55	—	10	8	3	11	8	9	—	6	
1904—1900	36—40	105	—	7	11	13	26	14	6	10	18	
1899—1895	41—45	81	—	3	5	5	12	12	8	10	26	
1894—1890	46—50	51	5	2	4	7	7	7	6	5	8	
1889—1885	51—55	45	2	2	4	5	7	4	3	3	15	
1884—1880	56—60	29	2	5	—	5	2	3	—	2	10	
1879—1877	61—63	10	1	1	1	2	—	2	—	—	3	
1876—1870	64—70	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Visszavásárlás a visszavásárolt félvélek szerint.

A visszavásárolt félvélek száma	A gazdatisztek és gazdasági egyesületi tisztviselők (férfiak és nők) együtt									
	Összesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
		biztosítási osztály alapján létesített többletbiztosítás								
Összesen	397	219	36	32	14	18	20	19	9	30
3—9	58	27	7	7	3	4	2	5	1	2
10	251	159	16	15	10	5	11	11	7	17
11—18	47	17	7	7	1	4	4	3	1	3
20	13	4	1	—	—	3	2	—	—	3
22—28	9	6	—	2	—	—	—	—	—	1
30	6	1	1	1	—	1	—	—	—	2
32—56	13	5	4	—	—	1	1	—	—	2

Gazdatiszti körök.

Alsódunántúli Gazdatiszti Kör. (Hatáskörébe tartozik: Baranya, Somogy és Zala vármegye. Székhelye: Kaposvár.) Elnök: *Neugebauer Béla*, főintéző, társelnök: *Martina Mihály*, *Szmodits Tibor*., jószágfelügyelők, alelnökök: vitéz *Kozáry Ferenc* jószágfelügyelő és *Magerszky László* főintéző, ügyv. titkár: *Pálvölgyi István* kamarai intéző.

Felsődunántúli Gazdatiszti Kör. (Kötelékébe tartozik: Győr, Komárom, Sopron, Vas és Veszprém vármegye egyik része. Székhelye: Győr.) Elnök: *Elekes Gyula* jószágigazgató, főtitkár: *Tóth Lajos* kamarai főtitkár. A Kör 1 közgyűlést tartott, azonkívül minden hónapban első vasárnap d. u. tagsági összejevetelt tart Győrött. Megrendezte a hagyományos gazdatiszti bált. A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara továbbra is támogatja a Kör munkásságát. A IX. Gazdatiszti Bál jövedelméből 1000 pengőt küldött az anyaegyesületnek a Kör közérdekű és szociális célokra.

Fejér-, Tolna- és Veszprémmegyei Gazdatiszti Kör. (Székhelye: Székesfehérvár.) Elnök: *Gépay Wolff Károly* gazd. főtanácsos, ny. jószágfelügyelő. Ügyv. alelnök: *Grohmann Károly* ny. főszámvevő. A Kör egy igazgatóválasztmányi ülést és egy közgyűlést tartott. Segélyezte a gazdatiszti özvegyeket.

Délmagyarországi Gazdatiszti Kör. (Székhelye: Békéscsaba.) Elnök: vitéz *Orsovay Grammling Alajos* ny. jószágigazgató. Ügyv. alelnök: *Stiasny Ödön* jószágfelügyelő. Titkár: *Szabó Pál* intéző. A Kör egy igazgatóválasztmányi ülést és egy közgyűlést tartott. Szakkérdésekkel is foglalkozott. (Cselédfizetések rendezése.)

Keletmagyarországi Gazdatiszti Kör. (Székhelye: Kisvárdai.) Elnök: *Kiss Dénes* tisztartó. Titkár: *Mike János* gazdaköri titkár.

Tiszajobbparti Gazdatiszti Kör. (Székhelye: Hatvan.) Elnök: *Legány Ödön* gazd. főtanácsos, növénynemesítő vezérigazgató. Titkár: *Balassa István*, cukorgyári felügyelő.

BIZTOSÍTÁSAI ELHELYEZÉSÉNÉL GONDOLJON A

Gazdák Biztosító Szövetkezetére

Alapítása óta keresztény és magyar. Mindent biztosít!

Központi igazgatóság: Budapest, IX., Üllői-út 1. Telefon: 187-870. Központi székház ugyanitt. Ezenkívül 21 ingatlan Budapesten és az ország különböző városaiban. **Erdélyi fióki igazgatóság:** Kolozsvár, Horthy Miklós-út 6. Telefon: 36-85. **Délvidéki kirendeltség:** Ujvidék, Andrassy-út 2. Telefon: 23-47.

Vezérképviselőségek: Budapest, Balassagyarmat, Debrecen, Érsekújvár, Győr, Kaposvár, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Pécs, Szatmárnémeti, Szeged, Szekszárd, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Ungvár, Zombor. Fő- és helyiképviselések az ország egész területén minden városban és községben.

A Szövetkezet előnyös feltételekkel köt: tűzkár, jégkár, betöréses-lopás elleni, állat-, szavatossági, harang-, gépjármű-, baleset-, szállítmány- és üvegbiztosításokat; élet- és takarékbiztosítást, temetkezési, gyermek-ösztöndíj- és kiházásítási biztosításokat.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete szoros kapcsolatban működik valamennyi agrártársadalmi szövetkezettel. Szerződéses biztosítója a Hangyának, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, a Mezőgazdasági Kamaráknak, a Faluszövetségnek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének, a Baross-Szövetségnek, az Országos Központi Hitel-szövetkezetnek, a Vitézi Széknek, a Vöröskereszt Egyletnek, a Vasutasok Családgondozó Országos Egyesületének, a Postások Jóléti Csoportjának, a Katolikus Népszövetségnek, a Református Egyetemes Koventnek és számos egyéb intézménynek.

Legyünk hívei és istápolói a szövetkezeti biztosításnak!

Csongrádmegyei Gazdatiszti Kör. (Székhelye: Szentese.) Elnök: Horváth János jószágfelügyelő.

Zemplénmegyei Gazdatiszti Kör. (Székhelye: Sátorajaujhely.) Elnök: Migály Sándor főintéző. Titkár: Engelberth Rezső, gazd. egyesületi titkár.

Barcsi Járási Gazdatiszti Kör. Elnök: Neugebauer Béla főintéző. Mintaszerűen működik. Minden hónapban értekezletet tart, amelyen az időszerű gazdatiszti kérdéseket és gazdasági ügyeiket megtárgyalják.

Marcali Járási Gazdatiszti Kör. Elnök: Tarnai Ernő jószágfelügyelő. Titkár: Fördős Lajos intéző.

SZILÁGYI és DISKANT motor és gépgyára MISKOLC.
Gyárt és szállít:

Nyersolajmotorokat és traktorokat,
Gőzeke-alkatrészeket,
Fa- és barnaszéngenerátorokat
Diesel- és szivógázmotorokhoz,
Borsajtókat, kézi és hydr. nyomással,
MÁV. cséplőgépeket, MÁV. traktorokat,
Mezőgazdasági gépeket,
„Opel” automobiloikat,
„Bosch” műszereket. FAG golyóscsapágyakat,
Hydraulikus autóemelőket.

Rendelje meg

a

Gazdatiszti C i m t á r t

a magyar gazdatisztek, erdő-
tisztek, gazdasági tanárok,
mezőgazdasági tisztviselők első
teljes név- és címtárát

Több mint 4000 név

344 oldal

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének 1941. december 31-i költség-jövedelem számlája.

TARTOZIK:

(Előirányzat)

KÖVETEL:

(Előirányzat)

1. Tiszti fizetések számla	12.500.36	(12.600.—)
2. Munkadíj számla	929.60	(1.000.—)
3. Állásnéküli segély számla	275.—	(800.—)
4. Utiköltség: Éves bérlet	660.—	(660.—)
Általános	982.20	(800.—)
5. Posta, telefon, bélyeg, távirat	3.119.56	(2.600.—)
6. Irodaszerek és nyomtatványok	1.669.46	(1.400.—)
7. Ajándék, borraivaló	1.591.18	(1.200.—)
8. Általános költség számla	5.550.92	(4.360.—)
9. „Gazdatisztek Lapja“ (előállítási költség, exped. költség, adó).	8.696.74	
Hirdetési jutalékai	516.75	9.213.49 (10.000.—)
10. Berendezés számlán leírás (avulás)	159.—	
11. MABI díjak és kereseti adó	1.746.58	(1.460.—)
12. OMBI járulék	720.—	(720.—)
13. Gazdatiszti Címtár (előállítási költség, jutalék, stb.)	5.670.27	
Jövőévben kiosztandó nyugdíjsegély	5.916.60	
1941. évi bevételi többlet, mint vagyongyarapodás	1.166.66	
Összesen:	51.870.57	(37.600.—)

[illegible]

Megvizsgálta és helyesnek találta a számvizsgálóbizottság.

Lóránd Lajos s. k. elnök.

A főkönyv alapján összeállította: *Ballázs Dezsőné.*

Budapest, 1942. április 22.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének 1941. december 31-i nyitó mérlegszámlája.

TARTOZIK:

1. Tőkeszámla	17.877.51
2. Hangya-Meskó alapítv. (passiv)	3.000.—
3. Ingatlan számla	43.420.—
4. O. K. H. Bujanovits alapítv. (passiv)	1.248.36
5. Bujanovits értékpapír	660.—
6. Jövő évi tagdíjszámla	970.60
7. Átmeneti tételek számlája	981.41
8. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (passiv)	25.000.—
Eredményszámlától 1941. évi bevételi többlet	7.082.95

Összesen: 100.240.83

KÖVETEL:

1. Pénztár	2.312.35
2. Postatakarék 3605. sz. folyószámla	7.396.59
3. Mektár betéti számla	1.589.70
4. Értékpapír számla	480.—
5. Bujanovits értékpapír	660.—
6. Ingatlan	43.420.—
7. Hangya-Meskó alapítv.	3.000.—
8. O. K. H. Bujanovits alapítv.	98,58
9. Berendezés	1.431.06
10. Tiszalöki Takarékszámlla	1.080.55
11. Váci Takarékszámlla	13.772.—
12. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alapítv.	25.000.—

Összesen: 100.240.83

Megvizsgálta és rendben lévőnek találta a számvizsgáló bizottság.

Lóránd Lajos s. k. elnök.

Budapest, 1942. április 22.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének költségelőirányzata 1942. évre.

Várható bevételek:

Tagdíjakból	26.000.—
Tagdíjhátralékokból	2.000.—
„Gazdatisztek Lapja“ és egyesületi kiadvány munkálataiból	3.000.—
Tanfolyami beíratási díj- ból	2.000.—
Tanfolyamra államsegély Gazdatársadalmi testüle- tek befizetéseiből, ado- mányokból és egyéb bevételekből	9.200.—
Kamatból	1.000.—
Meskó kamatból	150.—
Magyar Mezőgazdák Szö- vetkezete kamatból	600.—
Kiadványokból	4.000.—

Összesen: 54.750.—

Előrelátható kiadások:

Tiszti fizetések	16.560.—
„Gazdatisztek Lapja“ szerkesztési és kiadási költségei	11.000.—
Továbbképző tanfolyam- ra	6.300.—
Munkadíjak	1.000.—
Vasúti bérletjegy	840.—
Utazási költségek	800.—
Nyomtatvány, írószer	1.800.—
Pósta, telefon, bélyeg	3.200.—
Segélyek (állás nélküli és öregségi)	2.600.—
Adók	1.500.—
Tűzelő, villany	600.—
OMBI	720.—
MABI	800.—
Ajándék, borra való	2.100.—
Könyvkiadásra	1.500.—
Vegyes kiadások	2.030.—
Butor beszerzés	1.400.—

Összesen: 54.750.—

Budapest, 1942. április 22.

ELNÖKSÉG.

**Fertőző állatbetegségek megelőzésére
tartson gazdaságában állandóan
„HYDROXYGEN“ fertőtlenítőlugot**

**Gyártja: HYDROXYGEN RT. Budapest, IX.
Budafoki-út 72. sz.**

Tagsági díjak:

	egész évre	fél évre
Főtiszteknek (lappótdíjjal) — — — — —	17.— P	8.50 P
Kezelőtiszteknek (számtartóknak) (lappótdíjjal) —	12.— „	6.— „
Segédtiszteknek, ispánoknak, nyugdíjasoknak és más pályán működőknek (lappótdíjjal) —	7.— „	3.50 „
Okleveles kertészeknek, érettségizett, képesített gazdáknak (lappótdíjjal) — — — —	6.— „	3.— „
Gazdasági tanároknak, erdőtisztéknek és állásnél- külieknek (lappótdíjjal) — — — —	5.— „	2.50 „

Egyesületünkönél kapható könyvek

A magyar gazdatiszti kar válsága. Irta: *Faber György*. (Ára: 1.50 P.)

Az okleveles gazdák jelene és jövője. Irta: *Faber György*. (Ára: 1.— P.)

A mezőgazdasági szakemberek érdekképviselése. Irta: *Faber György*. (Ára: 1.50 P.)

Szászországi falvakban. Irta: *Faber György*. (Ára: 1.— P.)

Ujfajta részesgazdálkodás. Irta: *Faber György*. (Díjmentes).

Kiált a magyar föld: új mezőgazdálkodást! Irta: *dr. Harsányi Jenő*. (Ára: 3.— P.)

Mezőgazdasági perek. Irta: *dr. Somogyi Zoltán*. (Ára: 3.— P.)

Sóskuti-féle szorzótábla. (Ára: 1.50 P.)

A saját kezelésben lévő mező- és erdőgazdasági ingatlanok helyes jövedelem- és vagyonadó bevallása. Irta: *Sárosy Lajos*. (Ára: 4.— P.)

Mezőgazdasági kettős számtartás. Irta: *Sárosy Lajos*. (Ára: 8.— P.)

Üzemkalkulációs Mezőgazdasági Kettős Számtartás. Irta: *Sárosy Lajos*. (Ára: 4.— P.)

Gazdatiszti esetgyűjtemény. Irta: *dr. Vutskits György*. (Díjm.)

A jégkárbecslés gyakorlati kézikönyve. Irta: *Tuka Géza*. (Ára: 4.— P.)

Gyakorlati jégkárbecslés. Irta: *dr. Barthodeiszky József és Gölniczky Géza*. (Ára: 3.— P.)

Viharsarok szélcsendben. Irta: *Vantso Gyula*. (Ára: —.50 P.)

A gazdasági nyulfajták bírálata. Irta: *Anghi Csaba Geyza*. (Ára: —.50 P.)

Új munkabér helyzet a magyar mezőgazdaságban. Irta: *Nádujfalvy József*. (Ára: 2.— P.)

Alkalmazkodó takarmányozás. Irta: *Solt Jenő*. (Ára: 10.— P.)

Kajszibarack termesztés. Irta: *Szöts Sándor*. (Ára: 4.— P.)

A gazdaságok belső megerősítése. Irta: *Kemensy Ernő*. (Ára: —.80 P.)

Mezőgazdasági és háztartási cselédügyi gyakorlati tanácsadó jogszabály gyűjtemény. Összeállították: *dr. Németh Béla* és *dr. vitéz Kincsesy Endre*. (Ára: 3.— P.)

Virágos Könyv. Irta: *Natter-Nád Miksa*. (Ára: 8.— P).

Közélelmezési Rendeletek. 2. kiadás. (Ára: 5.80 P).

Gazdatiszti Címtár. (Ára: 5.— P).

Korszerű Mezőgazdasági Ismerettár I. kötet. (Ára: 6.— P).

Korszerű Mezőgazdasági Ismerettár II. kötet. (Ára: 8.— P).

1942. évi Mezőgazdasági Kiállításon kiállító tenyésztévezető gazdatisztek:

Lovaknál: vitéz Benkő Gábor, Bucsányi Ferenc, sz. Érssek Elek, Frk János, Füzy Gyula, vitéz Karsai Ottó, Kovács István, Kovács László, Kratzer Károly, Majos Dezső, Martincsevits László, Neuberger Máté, Pesti Béla, Stiasny Ödön, Szabó István.

Szarvasmarhákánál: Bajusz Sándor, Balogh Andor, Balogh József, Baráth Gyula, vitéz dr. Baskay Gyula, Battha Sándor, Bertalan János, Balcsok Gyula, Boltizár Miklós, Böviz József, Bucsányi Ferenc, Csöre József, Debreczeni József, Dömény Ferenc, Dömötör Sándor, sz. Érssek Elek, Farkas János, vitéz Fekete Imre, Fekete János, Förster József, Frank Iván, Gajdi Imre, vitéz Gelley Andor, Gerényi Jakab, Giber János, Glatz Lajos, Gombás Kálmán, Gombkötő Sándor, Gödl László, Gregorits Jakab, Gruber Ernő, Hitel Oszkár, Horváth Géza, Horváth Gyula, dr. Jantsits Endre, Keleti József, Kemény József, Kiss Dénes, Kiss Ferenc, Kiss Gyula, vitéz Kiss Lajos, Kluge Gyula, Koncz Rezső, Kovács Géza, Kovács József, Kovács László, dr. Kölber László, Kurucz István, Lakos Sándor, Latinovics József, Lauringer Vilmos, Linzer Aladár, Madarász Aladár, Martincsevits László, Medla Gyula, Mocsári István, Molnár Benő, Nagy István, Nagy Lajos, Nagymáté Bálint, Neuberger Béla, Nyáry Kálmán, Nyíri Antal, vitéz yirváry Péter, Pálmay Máté, Rázgha Károly, Rihmer Béla, Roth Pál, Rothnagel Ferenc, Sass József, Sárfi Róbert, Scheiber Viktor, dr. Schleiminger Sándor, Siroky Dezső, Suschka Alfréd, Szabó Andor, Szalay István, Szász Sándor, Szilávik József, Szomjas László, Száke Sándor, k. Tóth Ferenc, Vitályos Béla.

Juhoknál: vitéz dr. Baskay Gyula, vitéz Benkő Gábor, Bota Jenő, Eperjesy Endre, Ékessy Zoltán, Fekete Aladár, vitéz Fekete Imre, Fekete János, Fortély Antal, Hajdu Ernő, Hajdu László, Hegedüs Lajos, Herter Márton, Karsai László, Kellner István, vitéz Kozáry Ferenc, l. Kovács Gábor, Kovács Tibor, Ladányi Sándor, Lakos Sándor, Muzsay János, Nagy István, Noll Gyula, Payer János, Pécsi József, Rimler Károly, Rusznyák Andor, Schiffer Imre, Thullner János Tóth Imre.

Sertéseknél: Bajusz Sándor, Balassa László, Balogh Elek, vitéz dr. Baskay Gyula, Bene Antal, vitéz Bentsik Sándor, Benyó Ferenc, Bertalan Lajos, Bors Lajos, Csepinszky Béla, Christophory János, Csöre József, Debreczeni József, Détár Károly, Diószeghy György, Dobrovcszky István, Eleméry Ákos, Etlényi János, vitéz Fábíán Gyula, Frk János, vitéz Gallasy Lajos, Gebhardt Lajos, Gruber János, Gömöri Henrik, Grassay Béla, Gregorits Jakab, Zs. Győri István, Hajdu Ernő, Halápi Ferenc, Hoepfner Miklós, Horváth Géza, vitéz Horváth László.

Horváth Miklós, Huszek Mihály, dr. Jantsits Endre, Jüttner Sándor, Kalapos István, Kelemen József, Keleti József, Kemény József, Kégl István, Kilár Jenő, Király Balázs, Kiss Gyula, Kiss István, vitéz Koós Albert, Kováts László, dr. Kkölber László, Latinovits József, Medla Gyula, dr. Mesterházy Ödön, Mezey Imre, Nagy Lajos, Nemes Gyula, Noll Gyula, Nyiri Antal, vitéz Nyirváry Péter, Oppenheimer Antal, Pesti Béla, n. Plácsek Sándor, Poenekker János, Rihmer Béla, Rosta József, Saenger Ernő, Sass József, dr. Schleiminger Sándor, dr. Schweiger László, Stiasny Ödön, Szabó Pál, Szász Iván, Szekér Kálmán, Szlávik József, Szölgyén László, vitéz Takács Gyula, Tarpay György, Tóth György, Tögl Dezső, Varga Dénes, Veréb István, Weindl Ottó.

Teljes egészében keresztény agrár szövetkezet!

Ipari Növényeket Feldolgozó Szövetkezet

mint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete leányvállalata.

Rostlen, rostkender termelési szerződéseket köt.

Csépelt lenszalmát állandóan vásárol.

Termelési előlegeket szerződéseire folyósít.

Termelési kérdésekben díjtalan felvilágosítást ad.

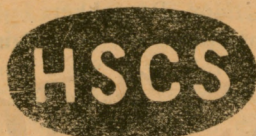
Központ:

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 22. Tel.: 126-930.

Gyártelep:

ALMÁSFÜZITŐ.

A

mezőgazdasági
gépek és eszközök
közismerten kiváló
minőségben, minden
teljesítményre a haladó
gazda munkatársai

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttle-
worth, magyar gépgyári művek rt.
Budapest, VI., Vilmos császár-út 57. Telefon: 117-640.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

ALAPITVA: 1891-BEN.

TELEFON: 121-640.

A SZÖVETKEZET KÖZPONTJÁNAK OSZTÁLYAI:

Mezőgazdasági áru, gép, szőlészeti, növényvédekezőszer, erőtakarmány, szálatakarmány, tüzelőfa és szén, műfa, gabona, mag, magtermelési, gyümölcserősejtető, vízinövény, tenyész-állatosztály.

TELEPEI:

Bizományi sertéshizlalo telep: Budapest-Köbánya

Szállás-utca 20—22.

Raktár: Budapest-Nyugati pályaudvar XX. sz.

Borpince: Budafok, Petőfi-u. 40.

Magtisztító-telep: Budapest, V., Kárpát-u. 22.

Győr, Mátészalka.

Széncsuzda: Budapest, X., Józsefvárosi pályaudvar.

Olajgyár: Miskolc.

Kender- és lenfeldolgozó telep: Almásfüzitő.

Mezőgazdasági gépek, eszközök, vasöntőde: Ujvidék.

Fatelep: Gyergyószentmiklós.

Gyümölcskonzervgyár: Tiszakürt.

Baromfi- és tojástelep: Cegléd, Hódmezővásárhely, Komárom,

Orosháza.

Szálatakarmánytelepek: az ország 50 különböző részén.

Kirendeltségek, nyílt üzlettel és raktárral: Debrecen, Győr,

Komárom, Lepsény, Mátészalka, Munkács, Nyiregyháza,

Szabadka, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Ungvár.

Mezőgazdasági kis- és nagygépek

Államgépgyári gyártmányú 40 HP traktorok,

Államgépgyári gyártmányú golyóscséplőgépek,

Államgépgyári gyártmányú kombinált herefejtők,

Államgépgyári gyártmányú szalmakazalozók,

Államgépgyári gyártmányú kalapácsos őrlők,

Füleki Ipadművek Rt. gyártmányú szecskavágók.

Füleki Iparművek Rt. gyártmányú repavágók,

Fogatos és traktorekék,

Massey Harris fűkaszáló- és aratógép

Szőlőprések — Szőlőzúzó,

Darálók — Morzsolók,

eredeti Kalmár gabonarosták,

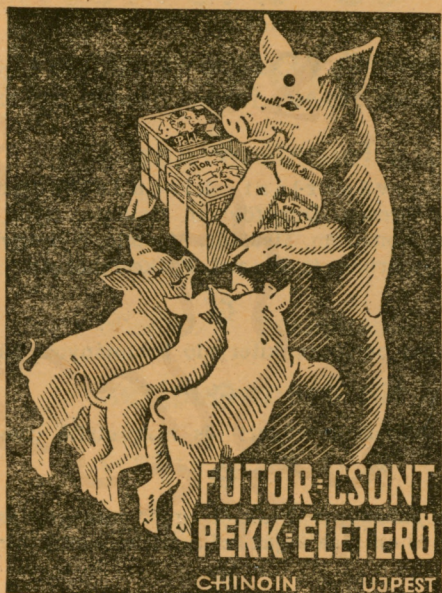
Csigatriőrök, stb.

Ábrás műszaki ismertetővel és árajánlattal készséggel
szolgál a

NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI RT. BUDAPEST.

K ö z p o n t j a : V., Vilmos császár út 32.

Telefon: 127-340.

**A jövedelmező állattenyésztés és hiz-
lalás legbiztosabb alapja.**

**Kedvezményes árajánlatot és díjmen-
tes ismertetőt küld:**

CHINOIN UJPEST

MAGYAR GABONAKERESKEDELMI R. T.

a „HOMBÁR” főbizománya.

Sürgőnycím: Credesco.

Budapest, V., József nádor-tér 8.

Telefon: 180-960, 180-968, 180-969, 183-535.

Terménybevásárlási kirendeltségek: Baja, Csongrád, Debrecen, Dunaföldvár, Galánta, Győr, Kaposvár, Kisújszállás, Komárom, Mezőtúr, Miskolc, Nyiregyháza, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár.

Az egész országra kiterjedő bizományosi hálózat.

Legmodernebb tengeri- és magszárító üzemek.

Mindenfajta gabona, magvak és egyéb mezőgazdasági termények vétele és eladása saját számlára valamint bizományban.

Különféle mezőgazdasági magvak szerződéses alapon való termeltetése.

É R D E K E L T S É G Ü N K

„FOLIA” GYÓGYNÖVÉNYKERESKEDELMI K. F. T.

Sürgőnycím: Foldrog.

Budapest, V., József nádor-tér 8.

Telefon: 180-960, 180-968, 180-969, 183-535.

Foglalkozik: vadontermő gyógynövények, erdő-, mező- és kertgazdasági termények és termékek vételével, nagybani eladásával, közvetítésével, bizományi értékesítésével és exportjával.

Magasnyomású gyümölcsfa és szőlőpermetezők

(Aranyéremmel kitüntetve)

Mielőtt permetezőt vásárol,
kérjen ismertetőt a kítűnően
bevált „Z A L A” rendszerű
permetező gépekről.

ZSELY MIKLÓS
rézműves, permetezőgép készítő

Z A L A E G E R S Z E G

*Régi permetezőgépek
korszerű átalakítása!*

MAGYAR GAZDATISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
 Budapest, V., Arany János-utca 5.

Belépés nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületébe belépek s mint ilyen az alapszabályszerűleg 3 éven keresztül fizetendő s alant kitüntetett tagdíjnak a belépéstől, majd pedig a naptári év kezdetétől számított 30 napon belül teljesítendő fizetésre magamat kötelezem.

Kelt

(aláírás)

Tanuk: 1.

2.

Név (olvashatóan írva):

Saját postacíme:

U. p.: Megye:

Születési év: Vallás:

Hivatali cím (főtiszt, intéző stb.):

Végzettség feltüntetése:

Gazdatiszti pályán eltöltött évek száma:

Az uradalom, birtokos, bérlő v. hivatal neve:

TAGDIJAK (lappótdíjjal):

Alapító-tagoknak:	— — — —	80.— P
Főtiszteknek:	— — — — évi	17.— „
Kezelő tiszteknek (számtartóknak):	„	12.— „
Segéd tiszteknek, ispánoknak, más pályán működőknek és nyugdíjasoknak:	— — — — „	7.— „
Érettségizett — képesített gazdák- nak és okl. kertészeknek:	— „	6.— „
Erdőtiszteknek és állásnélküliek- nek (állami gazdatiszteknek):	„	5.— „

A tagdíjak két részletben, félévenként is fizethetők.
 A tagdíj kiértesítés után csekken fizetendő.

Itt levágandó!

R e n d e l j e m e g
a
**Korszerű Mezőgazdasági
Ismerettár**

II. kötetét

(a II. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam
előadás sorozatát)

*

Tépje ki az alábbi rendelő-lapot, helyezze egy borítékba
és 3 filléres postabélyeg ráragasztásával küldje be
címünkre:

MAGYAR GAZDATISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
Budapest, V., Arany János-utca 5.

I t t l e v á g a n d ó !

Alulírott megrendelem a **KORSZERŰ MEZŐGAZDASÁGI
ISMERETTÁR** II. kötetét 8.— P árban, amely összeget (40 fillér
portókötséggel együtt)

postautalványon küldöm*

utánvétellel kérem beszedni

a könyvhöz csekklap mellékelését kérem (mely esetben az ösz-
szeget azonnal befizetem).

Név és pontos cím:

. u. p. megye.

* A megfelelő rész aláhúzendó.

BETHLEN GÁBOR
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVNYOMDÁJA
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDESE
Budapest, IX., Kálvin-tér 8. sz. alatt van.

Telefon: 18-80-74
 18-50-53

*

A legizlésesebb kivitelben legolcsóbb árakon készít nyomtatványokat, könyveket, hirlapokat, havi- és heti folyóiratokat.

*

A könyvkereskedésben a világirodalom remekeitől kezdve az egyházirodalom minden munkája beszerezhető.

Felhívás könyvrendelésre!

Tisztelettel felkérjük i. t. Címet, méltóztassék mihamarabb megrendelni a „Korszerű Mezőgazdasági Ismerettár” II. kötetét, mivel így a 10.— pengős ár helyett kedvezményesen 8.— pengőért szerezhető be.

Földbirtokosok, bérlők, tanárok, gazdatisztek, uradalmi könyvtárak számára nélkülözhetetlen!

MEGRENDELŐLAP

3 filléres
bélyeg
helye

**A Magyar Gazdatisztek
Országos Egyesületének**

BUDAPEST

V., Arany János-u. 5

A MAGYAR ÉLET SZOCIÁLIS NÉPBIZTOSÍTÁSI AKCIÓJA

a dolgozók, a kisemberek biztosítási igényeinek kielégítését szolgálja, ezáltal megakadályozza a vagyon széthullását, a törpebirtokok felesleges felaprózódását, viszont elősegíti a nemzet alapját képező családok életszínvonalának emelését.

N. 1. elhalálozás esetére,

N. 3. önállósítás, katonai szolgálat esetére,

N. 2. gondtalan öregkorra,

N. 4. leánya kiházásítására.

Tagjaink már életükben is megkapják a biztosított tőkét! !

Időelőtti elhalálozás esetén pedig azonnali kifizetés!

KÉTSZERES TÖKÉT KAP

havi 3.— P és ennél magasabb díjfizetésnél, **baleseti halálnál.**

Mindezekén felül minden biztosított tagunk

a befizetett díjak arányában

R É S Z E S E D I K

ÜZLETI NYERESÉGEINKBEN IS!

Jelszavunk:

MINDEN FELESLEGET VISSZAJUTTATNI

BIZTOSÍTOTTAINKNAK!

MAGYAR ÉLET- ÉS JÁRADÉKBIZTOSÍTÓ INTÉZET

mint Szövetkezet.

Igazgatóság: Budapest, VI., Andrássy-út 8.

Gazdatisztek és Gazdák Szövetkezete

Központi iroda:

Budapest, IV., Molnár-utca 53. szám. II. emelet.

Telefon: 187-546, 384-582.

Távírat: „Gaport”.

Mezőgazdasági kereskedelmi és ipari szakosztály.

Termény-osztály.

Export—Import.

Vesz és elad mezőgazdasági termékeket.

Bizományi lebonyolítások.

Legelőnyösebb feltételek mellett köt bizományi szerződéseket.

Konzervgyár és ipartelep: **RIMASZOMBAT.**

Távírat: Konzervgyár, Rimaszombat.

Mindenfajta lovat legjobban értékesít a

LÓÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET

Központi igazgatóság:

Budapest, V., Aulich-u. 3.

Telefon: 119-604.

Táviratcím: „Lész” Budapest.

Kirendeltség:

Pécs, Megyeri út 14062 hrsz.

Telefon: 28-82.

Táviratcím: „Lész” Pécs.

Gyűjtőistálló:

Budapest, IX., Mester u. 70/a.

Telefon: 132-024.